(၉)မိုင်ကျေးရွာ

ဝါးဖြူတောင်ကျေးရွာအုပ်စု

သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် (၂၀၁၇ - ၂၀၂၁)

ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

(၉)မိုင်ကျေးရွာ၊ သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်

(စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ

မာတိကာ

မာတိကာ ၁
အတိုကောက်စကားလုံးများ ၅
စကားချီး ၆
လမ်းလယ်ကျစ်ကျေးရွာအရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ သပိတ်ကျင်းမြို့နယ် ၈

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ နှင့် အစီအစဉ် ၉

(၁) နိဒါန်း- ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု ၉
(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်
(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ၁၁
(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား
(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ ၁၁
(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်လက်များ
(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု
(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု
(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ
(င) ပညာရေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ
(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ ၁၄
(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်
(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ
(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ
(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု
(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု
(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး
(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု
(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦများအားလက်လှမ်းမီမှု - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး
(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၁၉
(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
(ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

(၆) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ ၂၁

(၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များ နှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်
ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ ၂၂
(၈) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့်၄ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ ၂၃
(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်
(ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း
(ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ
(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ
(၉) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ် ၂၄
(၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့်အစီအစဉ်များ ၂၅
(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ
(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်
အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ
(၁၁) စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း ၂၇
(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း
(ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း
(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

နောက်ဆက်တွဲ

နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံကိန်း ဇယားများ ၃၀
(၁) လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ
ဇယား ၁လူဦးရေ နှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ
ဇယား ၂ လုပ်သား အင်အား နှင့် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အမျိုးအစား
ဇယား ၃ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၄ ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ
ဇယား ၅ ဥစ္စာဓနအဆင့်အခြေအနေ
ဇယား ၆ ကျေးရွာ၏ ဝမ်းစာဖူလုံမှု အခြေအနေ
ဇယား ၇ ကူညီ စောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၈ ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ
ဇယား ၉ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်အုပ်စု
(၂) ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား ၁၀ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၁ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၂ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

ဇယား ၁၃ ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ
ဇယား ၁၄ အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း
ဇယား ၁၅ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၁၆ သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၁၇ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၁၈ မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၁၉ မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၂၀ မွေးမြူရေး နှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၂၁ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ
ဇယား ၂၂ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၃ ကုန်စည် နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီမှု အခြေအနေ
ဇယား ၂၄ ငွေကြေးလက်လှမ်းမှီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း
ဇယား ၂၅ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် သဘာဝ အရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့် နှင့် အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၆ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခက်အခဲများနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး အစီအမံများ
ဇယား ၂၇ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်း နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးစီးမှုနှုန်း
ဇယား ၂၈ ကျောင်းအပ်နှုန်း
ဇယား ၂၉ စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေ
ဇယား ၃၀ ပညာရေး အခက်အခဲ နှင့် ပြဿနာများ
ဇယား ၃၁ အဖြစ်များသော ရောဂါများ
ဇယား ၃၂ ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့ နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား ၃၃ သောက်သုံးရေရရှိမှု
ဇယား ၃၄ သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ
ဇယား ၃၅ ကျေးရွာ၏ လမ်း၊ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ
ဇယား ၃၆ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
ဇယား ၃၇ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ
ဇယား ၃၈ လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ
ဇယား ၃၉ ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ
ဇယား ၄၀ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား ၄၁ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု
ဇယား ၄၂ မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၆၇

ဇယား ၄၃ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

ဇယား၄၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟာန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

နောက်ဆက်တွဲ (၃)ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ) ၇၀

ဇယား ၄၅

ကိုးကားစာရင်း **၇၅**

အပိုင်း (ခ) စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက် ၇၆

စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက် ပုံစံ

အတိုကောက်စကားလုံးများ

AIDS	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ
DRD	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန
HIV	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါဖြစ်စေသောဗိုင်းရပ်စ်
MADB	မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်
MEB	မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်
MMK	မြန်မာကျပ်
MOAI	လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
MoLFRD	မွေးမြူရေး၊ရေလုပ်ငန်းနှင့်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန
NGO	အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း
PRA	ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း
SLRD	ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန
STD	လိင်မှတဆင့်ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ
PTA	မိဘဆရာအသင်း
TB	တီဘီရောဂါ
VDC	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
VTDSC	ကျေးရွာအုပ်စုဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီ

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၂၀/၂၁ ခုနှစ် အထိ (၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူအများပါဝင် ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံချက်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာများ ပံ့ပိုးပေးသော မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာနအား အထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသော အချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များကို တက်တက်ကြွကြွ ပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများကိုလည်း ကျေးဇူးတင် ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော်လည်း လူထုအများ စနစ်တကျပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင် စနစ်တကျ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နည်းကိုအသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့အချင်းချင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း အဖြေရှာကြရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို မြို့နယ်ကျေးလက် ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်ရရှိနိုင်သော နေရာများမှလည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ထပ်မံလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း ၊ အချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာ သိရှိခဲ့ပါ သည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကိုထပ်မံရရှိသည့်ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့်ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည်မှာသေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှုတစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက်လာသည့် အခက်အခဲများနှင့် ဦးစားပေး ရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို မူဘောင်အတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ် ဆောင်သွားရပါမည်။

ဤဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှုများရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှု အခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ်ရန်အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်အပိုင်း(၂)ပိုင်းပါရှိပါသည်။ အပိုင်း(က)တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်း အစီအစဉ် တို့ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိကဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း(ခ)သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်၊ အကြောင်း အရာများဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ၏အသေးစိတ် အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

နိုဝင်ဘာလ ၊ ၂၀၁၆

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
(၉)မိုင်ကျေးရွာ
သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်

(၉)မိုင် ကျေးရွာ အရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်

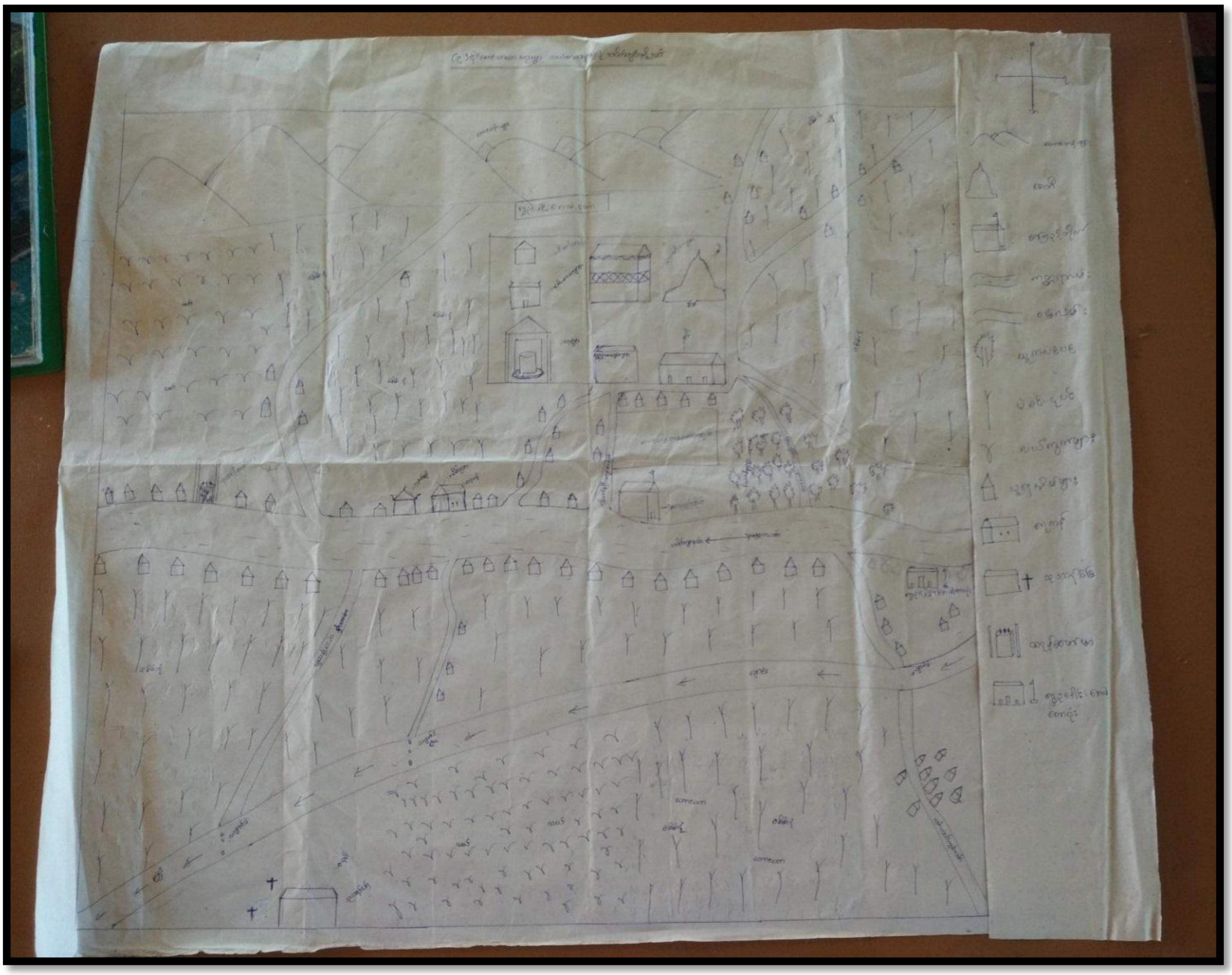

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာ နှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

၁ နိဒါန်း

၁.၁ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းဆိုသည်မှာ-

ကျေးရွာဆိုသည်မှာ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံတူသူများ/နီးစပ်သူများ၊ ဆွေမျိုးမကင်းသူများ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းဆင်တူသူများ၊/နီးစပ်မှုရှိသူများ စုပေါင်းနေထိုင်ရာ နေရာကို ခေါ်သည်။ ကျေးရွာနှင့် မြို့၏ ကွားခြားမှုမှာ အချို့ကျေးရွာများ တိုးတက်မှုရှိသော်လည်း၊ ကျေးရွာအရွယ် အစား ကြီးသော်လည်း အစိုးရရုံးများမရှိ။ အစိုးရဘဏ်များမရှိသောကြောင့် ကျေးရွာဟုသာ သတ်မှတ် ကြသည်။ သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်တွင် အစိုးရအမည်ပေါက် ကျေးရွာပေါင်း (၇၀) ရှိပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် ကျေးလက်မြို့နယ်ပေါင်း ၃၀၅ မြို့နယ်အတွင်း အစိုးရအသိအမှတ်ပြု ကျေးရွာပေါင်း ၆၄၈၉၉ ရှိသည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ လက်ရှိအခြေအနေမှ ပိုမိုကောင်းမွန်သော အခြေအနေသို့ အစီအစဉ်တကျ ပြောင်းလဲသွားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးတွင်လည်း ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဟူ၍ နှစ်ပိုင်းရှိသည်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ အဆောက်အဦးများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့် လမ်း၊ တံတားများ ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ လျှပ်စစ်မီးရရှိလာခြင်း၊ ယဉ်/ကား စသည်တို့ ပိုမိုခေတ်မီကောင်းမွန်လာခြင်း၊ တယ်လီဖုန်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း၊ စာသင်ကျောင်း၊ ဆေးခန်းများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း၊ ခေတ်မီလာခြင်း စသည်တို့ကိုဆိုလိုသည်။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ အသိပညာ၊ အတတ်ပညာ၊ နည်းပညာများ တိုးတက်လာခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးသည် ပိုအရေးကြီးသည်။

ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ နောင်မျိုးဆက်တွေကို မထိခိုက်ဘဲ ဖွံ့ဖြိုးခြင်းနှင့် သဘာဝအရင်းအ မြစ်များကို အလွန်အကျွံ ထုတ်ယူအသုံးမပြုဘဲ ဖွံ့ဖြိုးမှသာ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးဖြစ်သည်။

တည်ငြိမ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ မမျှော်လင့်သော ဘေးအန္တရာယ် (SCHOCK) များကို ကြန့် ကြန့်ခံနိုင်ရည်ရှိပြီး ပြန်လည် ရုန်းထနိုင်သော အရည်အချင်း (စီးပွါးရေးဆိုင်ရာအရင်းအနှီး၊ နည်းပညာ ဗဟုသုတ၊ လူမှုရေးအရင်းအနှီး၊ အဆောက်အဦးနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရင်းအနှီး၊ လူ့စွမ်းအားအရင်း အမြစ်၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်) ရှိနေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

ယခင်ကလည်း ကျေးရွာသူ/သားများအနေဖြင့် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကို ကောင်းနိုးရာရာ လုပ်ခဲ့ကြဖူးပါသည်။ ထိုအချိန်က ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ရွေးချယ်လုပ်ကိုင် ခဲ့ကြသောအခါ ရပ်မိ/ရပ်ဖ၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှ တာဝန်ရှိသူ၊ တခါတရံ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များစသည် လူနည်းစုတို့၏ ဆုံး ဖြတ်ချက်နှင့် ဦးဆောင်မှုအရ ၄င်းတို့လုပ်ကိုင်လိုသော လုပ်ငန်းကိုသာ ရွေးချယ်ခဲ့ကြသည်။ ရပ်ရွာမှ ပါဝင်ရမည့်/ ထည့်ဝင်ကြရမည့် ငွေ (သို့မဟုတ်) ပစ္စည်း၊ လူအား စသည်တို့ကိုလည်း ၄င်းတို့ ကသာ ဦးဆောင်ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ တစ်ရွာလုံးပါဝင်ဆွေးနွေးခွင့်၊ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် မရခဲ့ကြပါ။ လုပ်ငန်းတခု ဆောင်ရွက်ပြီးစီးပါကလည်း ရပ်တန့်နေတတ်ပြီး ဆက်တိုက် လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်လည်း မရှိတတ်ကြပါ။

၂-၃ နှစ်ကြာမှ (သို့မဟုတ်) စိတ်ကူးပေါ် မှသာ နောက်လုပ်ငန်းတခုကို ပြန်လည် လုပ်ဖြစ်တတ်ကြသည်။ ထိုသို့ အကောင်အထည်ဖေါ် လုပ်ခဲ့ကြသည့် လုပ်ငန်းများသည် **ကျေးရွာလုပ်ငန်းစီမံကိန်း (Village Project Plan)** ဖြစ်သည်။

ယခု ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင်လည်း ရပ်မိ/ဖ၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ တောင်သူ၊ စိုက်/မွေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေတိုးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူများ၊ အမျိုးသမီးများ၊ လူငယ်များ စသဖြင့် လူတန်းစားပေါင်းစုံ၊ အသက်အရွယ်မျိုးစုံ၊ ကျားမအချိုးညီ ဖွဲ့စည်းသွားမည်ဖြစ်သည်။ ၄င်းအဖွဲ့တို့၏ အကြံဉာဏ်နှင့် ဆွေးနွေးမှုမှ ထွက်ပေါ်လာသောဆုံးဖြတ်ချက်များကို မူတည်၍ လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ် သွားမည်။ ဆင်းရဲသားနှင့်အဆင်းရဲဆုံးတို့၏ ထိခိုက်လွယ်မှုများ၊ အမျိုးသမီးများနှင့် လူငယ်များ၏အခွင့်အရေးနှင့်စွမ်းဆောင်နိုင်မှု၊ ကျေးရွာ၏ အခွင့်အလမ်းကောင်းများ၊ အလားအလာကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်များ၊ လက်ရှိအခြေအနေများ၊ လက်ရှိလူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်များနှင့် လူသားစွမ်းရည်တည်ဆောက်ခြင်း စသည်တို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားပြီးတစ်ရွာလုံးသဘောတူ ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းသည်**ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း (Village Development Plan)**ဖြစ်သည်။

၁.၂ ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏နိုင်ငံအတွင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသောဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကိုလေ့လာသုံးသပ်ပြီးတစ်နိုင်ငံလုံးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများရေးဆွဲအကောင်ထည်ဖော်မည့်အစီအစဉ်သစ်ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမဦးဆုံးသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို နိုင်ငံတော်၏ အကူအညီဖြင့်ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာလူကိုယ်တိုင် တက်ကြွစွာပါဝင်၍ ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခင်က ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရေး အတွေ့အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ ဤအစီအစဉ် ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကို အလေးထားမိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများစသည်တို့ထံမှ လိုအပ်သောကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များရယူရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်းအကောင်ထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သော နည်းပညာများရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင် ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့နေရ သောပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများဖြစ်ရသည့် အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အပံ့အပိုးဖြစ်စေသော အချက်များနှင့် အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ်တာကာလအပြီးတွင်ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်လိုသည့်ရည်မှန်းချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာအနေနှင့် ဆောင်ရွက်မည့် နည်းဗျူဟာများ၊စီမံချက်များကိုရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သောအရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့်လမ်းကြောင်းများကိုလည်းဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သော အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက်လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့်ပြည်သူ့ဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သူမှန်သမျှတို့သည် ဤအစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏ အသုံးဝင်မှုများကို သိရှိစေရန် မျှော်လင့်ပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရခြင်း၏ **ရည်ရွယ်ချက်မှာ-**

(၁) ကျေးရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ရေးဆွဲနိုင်စေရန်နှင့် ၄င်းတစ်ရွာလုံးသဘောတူ ပါဝင်ရေးဆွဲထားသော ကျေးရွာစီမံကိန်းကို စာအုပ်ဖြင့် စနစ် တကျ မှတ်တမ်းတင် ထားရှိရန်။

(၂) ကျေးရွာလူထုအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအား စနစ်တကျ စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောက်ရွက်နိုင်ရန် စီမံကိန်းမှတ်တမ်းက လမ်းညွှန်လက်စွဲအဖြစ် အသုံးပြုရန်။

(၃) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတ်တမ်းအား အခြေခံပြီး မြို့နယ်အဆင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများက ၄င်းတို့၏ နှစ်စဉ်ဘတ်ဂျက်နှင့်စီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်များအတိုင်း ထင်ဟပ်စေမည့် ဦးစားပေး အစီအစဉ်များကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန်။

၁.၃ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း၏ အသုံးဝင်မှု

ကျေးရွာအတွက်အသုံးဝင်မှု

ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင်ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းများကို စနစ်တကျ မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်းဖြင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများ၊ အလှူရှင်များ၊ အစိုးရမဟုတ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များ၊ ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၊ ဘဏ်များ၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင် မည်။

အစိုးရဌာနများအတွက် အသုံးဝင်မှု

အစိုးရဌာနများအနေဖြင့် ၄င်းတို့၏ ဌာနအသီးသီးအနေဖြင့် နှစ်စဉ်စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက် ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာ၏လိုအပ်ချက်များကို ထင်ဟပ်စေမည့် လုပ်ငန်းများကိုအခြေခံ၍ ဦးစားပေး စီမံကိန်းများ ရေးဆွဲနိုင်မည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးရွာအဆင့်အားထုတ်မှုများအတွက်မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအကူအညီများ ကိုစုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကိုမြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအားတင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် မူဝါဒများ၊ စီမံကိန်းအသစ်များ ရေးဆွဲချမှတ်ရာတွင် မိမိတို့နိုင်ငံအတွင်းရှိ ကျေးရွာများ ၏လိုအပ်ချက်နှင့် အခြေအနေမှန်များကို ထင်ဟပ်စေမည့် မူဝါဒများကိုချမှတ်ရေးဆွဲရာတွင် များစွာ အထောက်အကူဖြစ်စေမည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ရင်းနှီးမြှပ်နှံသူများနှင့် ကုမ္ပဏီများအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာ လူထု၏လိုလားချက်နှင့် ၎င်းတို့၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ဗျူဟာမြောက် ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင် အဖွဲ့အစည်းများသည် ကျေးရွာလူထု၏အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများအား ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ စိတ်ဝင်စားသော လုပ်ငန်းများ အတွက် လိုအပ်သော မှန်ကန်သည့် ကိန်း၊ ဂဏန်းအချက်အလက်များကို အဆင်သင့်ရရှိနိုင်ပြီး အချိန်တိုအတွင်း ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖေါ် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေ လုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ငွေကြေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များ ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအားသိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့်ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုစီစဉ်ဆောင်ရွက် လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အရေး ရပ်တည်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ယုံကြည်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက် များကိုရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များ ဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်းပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း စီစဉ်မှုများပြုလာနိုင်ပါမည်။

၁.၄ စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် မိမိတို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် **၁၇** ခုသတ်မှတ်ခဲ့ပြီး တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် တစ်ခုစီတွင် မြို့နယ် ၂ ခုစီ အတွင်းရှိ ကျေးရွာ ၅ ရွာစီ၊ စုစုပေါင်း ကျေးရွာပေါင်း **၁၇၀** တွင် စမ်းသပ်ရေးဆွဲခဲ့ကြပါသည်။ ယခု ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် မြို့နယ်ပေါင်း **၂၉**မြို့နယ်ကို မြို့နယ်လုံးကျွတ်၊ ကျေးရွာပေါင်း **၅၈၀၀**ကျော်တွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများကို ရေးဆွဲလျက် ရှိပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလကုန်တွင် မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ကျေးလက်မြို့နယ်ပေါင်း ၃၀၅ မြို့နယ်ရှိ၊ နိုင်ငံတော် ပြည်ထဲရေးစာရင်းဝင် ကျေးရွာပေါင်း **၆၄၈၉၉** အား တစ်နိုင်ငံလုံးလွှမ်းခြုံသည့် ကျေးရွာစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲပြီးစီးရန် လျာထားဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

ထို့ကြောင့် သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်အနေဖြင့်လည်း ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ကျေးရွာပေါင်း **၅** ရွာကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲခဲ့ကြပြီး ကျန် **၆၅** ရွာအား ယခု ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာအပြီး ရေးဆွဲလျက်ရှိပါသည်။

ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင် တတ်နိုင်သော ငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရနိုင်မည့်အကူအညီများကို အခြေခံကာ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါ သည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့် ရရှိပြီး အမြင်ရှင်းလင်းမှုရစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကိုအဓိကနေရာတွင် ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို လူထုပါဝင်၍ စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုတိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေး အခက်အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများရှိနေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့ အကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များအား အများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံး ဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် စီမံကိန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏စွမ်းရည်နှင့်

လိုအပ်သောအရင်းအနှီးများ ပြည့်စုံမှုပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင် တဖြည်းဖြည်း တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည့် အစီအစဉ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပထဝီအနေအထားနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ရာသီဥတုနှင့်မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား

ကျွန်တော်တို့ (၉)မိုင်ကျေးရွာသည် သပိတ်ကျင်းမြို့၏ အရှေ့ဘက် ၉ မိုင်ခန့်အကွာအဝေး၊ ဝါးဖြူတောင်ကျေးရွာ၏ အနောက်ဘက် တစ်မိုင်ခန့်အကွာဝေး၊ (၇)မိုင်ကျေးရွာ၏အရှေ့ဘက် (၂)မိုင်ခန့် ၊လမ်းလယ်ကျစ်ကျေးရွာ၏မြောက်ဘက် (၃)မိုင်ခန့်အကွာအဝေးတွင် တည်ရှိပါသည်။ မြောက်လောင်ဂျီတွဒ် ၉၆.၀၈၊ အရှေ့လတ်တီတွဒ် ၂၂.၈၇တွင် တည်ရှိပြီး(၉)မိုင်ကျေးရွာတွင် နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်းဟူ၍ ရာသီဥတု သုံးမျိုးရှိပါသည်။ ၂၃ ၁/၂ ဒီဂရီ ဥတ္တရယဉ်စွန်းတန်းနှင့် နီးသောကြောင့် နွေနှင့်ဆောင်း အပူအအေး ကွာဟမှုများသည်။ တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ၆၈ ရက်ခန့် မိုးရွာသွန်းလေ့ရှိပြီး မိုးရေချိန် ၄၆ လက်မမှ ၅၀ လက်မအတွင်းရွာသွန်းလေ့ရှိသည်။ မြေမျက်သွင်ပြင်အနေဖြင့် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အထက် ပေ ၁၂၂၄ ခန့်အမြင့်၊ မြေပြန့်နေရာတွင် တည်ရှိပါသည်။ မြေအမျိုးအစား မှာလည်း သဲ၊ ကျောက်မှုံနှင့် မြေစေးရောနှောလျက်ရှိပါသည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်

ကျေးရွာတွင် သဘာဝအရင်းအမြစ်အနေဖြင့် ရွှေ အနည်းငယ်ထွက်ရှိ သော်လည်း ကျေးရွာလူထုအနေဖြင့် လုပ်ကွက်မရရှိခြင်း၊ အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာ အားနည်းသော ကြောင့် ထိရောက်သော အကျိုးအမြတ်ကို မရရှိနိုင်ကြပါ။ ၄င်းအပြင် ရွှေထွက်သည့် နေရာများ ကိုလည်း ပြင်ပကုမ္ပဏီများမှ သိမ်းယူထားသောကြောင့် ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများအနေဖြင့် ၄င်း ရွှေတွင်းများတွင် နေ့စားအနေဖြင့် လုပ်အားခ နည်းနည်း ဖြင့် ပင်ပန်းစွာသွားရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသည်။ ကျေးရွာ၏ မြောက်ဘက်တွင် ရွှေဥဒေါင်းတောရိုင်းတိရစ္ဆာန်ဘေးမဲ့တော ရှိပြီး သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်အတွင်း၌ ဧရိယာအားဖြင့် (၃၀၃၂) ဧက ကျယ်ဝန်းပါသည်။ သဘာ ဝ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များအနေဖြင့် တောဆင်၊ ယုန်၊ ဂျီ၊ တောဝက်၊ ငှက်မျိုးစုံ တွေ့ရှိနိုင်သော်လည်း ရရှိနိုင်မှု၊ လက်လှမ်းမီမှု နည်းသည်။ သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင်အပင်အနေဖြင့် ဝံအူမြစ်၊ သရင်းကြီးမြစ်၊ ဆင်တုံးမနွယ်၊ ရှဉ့်မတက် စသည်တို့ အလုံအလောက်ထွက်ရှိသော်လည်း ၄င်းသဘာဝ အရင်းအမြစ်များကို ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အသုံးပြုနိုင်ရန် ဗဟုသုတနှင့် နည်းပညာ အားနည်း နေကြပါသည်။

၃။ ကျေးရွာလူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ကျွန်တော်တို့ (၉)မိုင်ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၁၁၇) မှ လူဦးရေ ပေါင်း (၄၇၃) (က ၂၄၆ + မ ၂၂၇) ရှိသည်။ တစ်အိမ်ထောင်လျှင် ပျမ်းမျှလူဦးရေ (၄.၀၄) ရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စံနှုန်းဖြစ်သော တစ် အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှလူဦးရေတိုးပွါးမှု ၅ ယောက်နှုံးထက် အနည်းငယ်သာ လျော့နည်းလျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူဦးရေမှာ ၃၃၇ ဦး (၇၂ %) ရှိပြီး၊ မှီခိုသူဦးရေမှာ ၁၃၆ ဦး (၂၈ %) သာရှိသောကြောင့် ကျေးရွာ၏ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် လူဦးရေမှာ အသင့်အတင့်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ၄င်းအလုပ်လုပ်နိုင်သော သူများကို အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ကျွမ်းကျင်မှုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်နိုင်မည်ဆိုပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အလားအလာ ကောင်းများရှိပါသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်တွင် အမျိုးသား အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေမှာ အမျိုးသမီးဦးရေထက် ၉ ဦး၊ ၂.၆% ပိုများသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ တစ်နှစ်အောက် လူဦးရေမှာ ၃ ဦး (၀.၇%) သာ ရှိသဖြင့် လူဦးရေမွေးဖွါးနှုံး နည်းသည်ကိုတွေ့ရ သည်။ တစ်နှစ်နှင့် ၅ နှစ်အောက် လူဦးရေ ၃၆

ယောက် (၇.၆%) ရှိသဖြင့် ၅ နှစ်အောက် ကာကွယ်ဆေးထိုးရမည့် အရေအတွက်ကို အတိအကျ သိရှိနိုင်သည်။ မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်း ကျောင်းနေအရွယ်လူဦးရေကိုလည်း သိရှိရသောကြောင့် ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးတိုင်း ကျောင်းနေနိုင်ခြင်း ရှိမရှိကို အလွယ်တကူ နှိုင်းယှဉ်သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ၆၀ နှစ်နှင့်အထက် သက်ကြီးရွယ်ကြီး ၁၀ ယောက် (၂.၁%) ရှိသဖြင့် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု ပေးရန်လိုအပ်သည်ကြောင်း ခန့်မှန်းသိရှိနိုင်ပါသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

ကျေးရွာ၏ အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းမှာ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းဖြစ်သော်လည်း ကျေးရွာရှိ အိမ်ထောင်စုစုပေါင်း (၁၁၇) အနက် အိမ်ထောင်စု (၄၅) မှာ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများ တွင် နေ့စားအလုပ်သမားအနေဖြင့် လုပ်ကိုင်ကြရပြီး ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းသေး လုပ်ကိုင်နိုင်သူမှာ ၂ ဦးသာရှိသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကို မှီခိုအားထားသူ (၄၆) အိမ်ထောင်စု၊ ကျွမ်းကျင်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် လုပ်ကိုင်သူ ဆံပင်ညှပ် ၁ ဦး၊ ယက်ကန်း ၁ဦး၊ လက်သမား ၂ ဦး၊ ပန်းရံ ၁ ဦး၊ ဝပ်ရှော့ ၁ဦး၊ အရောင်းအဝယ်နှင့် ဈေးဆိုင်ငယ်လေးများလုပ်ကိုင်သူ ၈ဦး၊ စားသောက်ဆိုင် ၁ဦး၊ စစ်သား ၂ဦး၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ၁ဦး၊ သစ်တောဝန်ထမ်း ၁ဦး၊ စိုက်ပျိုးရေးဝန်ထမ်း ၁ဦး၊ ကျူရှင်ဆရာ ၁ဦး၊ တိမွေးကုဆရာဝန် ၁ ဦးတို့ ရှိသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော မိသားစုဝင် လုပ်အားမှာ ၂၁၁ ဦးရှိသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရသောကြောင့် တစ်အိမ်ထောင် ပျမ်းမျှ မိသားစုဝင် လုပ်အားအနေဖြင့် ၂ ယောက်နှုန်း အလုပ်လုပ်နေကြရသည်ကို တွေ့ရသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် ၃၃၇ ရှိသော် လည်း အလုပ်လုပ်နေသူ ၂၁၁ ဦး၊ အထက်တန်းကျောင်းနေ ၁၀ ဦး၊ တက္ကသိုလ် ကျောင်းတက်နေသူ ၃ ဦး၊ စုစုပေါင်း ၂၂၄ သာ ရှိသေးသဖြင့် ကျန်အလုပ် လုပ်နိုင်သော အရွယ် ၁၁၃ဦး မှာ အလုပ်လက်မဲ့/ အလုပ်မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် မွေးမြူရေးတွဲဖက် လုပ်ကိုင်သူ ၃၄ ဦး၊အရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်း ၆ ဦး၊ ကျပန်းလုပ်ငန်း၅ ဦး၊ စုစုပေါင်း တွဲဖက်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ အရေအတွက် ၄၅ ခုတွေ့ရသဖြင့် ဆင်းရဲသားမိသားစု ၄၅ အိမ်ထောင်မှာ လုပ်ငန်း တစ်မျိုးထက်ပို၍၊ သို့မဟုတ် လူတစ်ဦးတည်းက ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်း တစ်မျိုးထက်ပို၍ တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် အလုပ်လုပ်နေကြရ သည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။

ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသော လုပ်ငန်းအမျိုးအစား ၃ မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသား လုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ရွှေတူးလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသား လုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ အမျိုးသားများသာရှိပြီး လုပ်ခ ၆၀၀၀ ဖြစ်ပါသည်။

ဤလုပ်ငန်းအားလုံးတွင် အလုပ်ချိန်နှင့် လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှုများအရ ရရှိသော လုပ်အားခများ မျှတမှုရှိပါသည်။

ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ ၅၇ အိမ်ထောင်စု (၄၈၃%) ၊ ၂.၅ ဧကအောက် ဆင်းရဲသားတောင်သူ ၃၂ အိမ်ထောင်စု (၂၇ %)၊ ၂.၅ ဧကနှင့် ၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူငယ် ၁၂ အိမ်ထောင်စု (၁၀%)၊ ၅ ဧကနှင့် ၁၂.၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ အလယ်အလတ်စားတောင်သူ ၁၀ အိမ်ထောင် (၈%) နှင့် ၁၂.၅ ဧကအထက် ပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူကြီး ၆ အိမ် (၅%) ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ တောင်သူကြီးအရေ အတွက်မှာ ၆ အိမ် (၅%) သာရှိသော်လည်း စိုက်ပျိုးမြေအများစုကို ၎င်းလူနည်းစုမှ ပိုင်ဆိုင်နေ ကြောင်းတွေ့ရသည်။ ကျန်မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူနှင့်

တောင်သူငယ် မိသားစုများမှ ၄င်းတောင်သူကြီးများ၏ စိုက်ပျိုးမြေများတွင် နေ့စားအငှါး လုပ်ကိုင်ကြရသည်။

ကျေးရွာတွင် ထွန်စက် ၂ စင်း၊ ခြွေလှေ့စက် ၂ စင်း၊ ရေစုပ်စက် ၁၂ ခုနှင့် မြက်ရိတ်စက် ၁၁ ခုသာ ရှိပြီး တစ်ဦးချင်းပိုင်များသာ ဖြစ်သည်။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာ လုံလောက်မှု မရှိပါ။ ထွန်စက်မှာ တစ်နာရီလျှင် ၃၀၀၀၀ မှ ၃၅၀၀၀ ငှားရမ်းခပေးရပါသည်။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု

ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာခနေအဆင့် သတ်မှတ်ရာတွင် စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ လုပ်ငန်းသုံး ကရိယာ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ ထုတ်လုပ်မှုနှင့် မဆိုင်သော ပစ္စည်းများပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အိမ်အခြေအနေသည် အရေး ပါ သည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာ၏ဥစ္စာခနေအဆင့်ကို အဆင့် ၄ ဆင့် သတ်မှတ်ထားသော်လည်း ကျေးရွာ၏ စီးပွါးရေးအခြေအနေအရ အဆင့် ၃ ဆင့်သာ ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ အလယ်အလတ် အဆင့် အိမ်ထောင်စု ၂ အိမ် (၁.၇%)၊ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု ၇၂ အိမ် (၆၁.၅၃%)နှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စု ၄၃ အိမ် (၃၆.၆%) ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အလယ်အလတ်အဆင့် ၂ အိမ် (၁.၇%) သာ တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ဝမ်းစာဖူလုံမှုရှိပြီး ကျန် ဆင်းရဲသားအိမ်ထောင်စု ၇၂ အိမ် (၆၁.၅၃%) နှင့် အဆင်းရဲဆုံး အိမ်ထောင်စု ၄၃ အိမ် (၃၆.၆%) သည် တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ဝမ်းစာဖူလုံမှု မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဝမ်းစာဖူလုံမှုမရှိသော အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၁၁၅ အိမ် (၉၈.၃%) မှာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ခြင်း၊ အလယ်အလတ် အိမ်ထောင်စုများတွင် နေ့စား အငှါးလုပ်ကိုင်ကြခြင်းများ လုပ်ကိုင်ကြသော်လည်း အလုပ် ပုံမှန်မရကြဘဲ နေ့စားခမှာလည်း နည်းကြသည်။

ကျေးရွာတွင် ချေးငှါးခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု များမှာ ၃ လအောက် ဝမ်းစာဖူလုံသော အိမ်ထောင်စု ၃၅ အိမ် (၁၀၀%) ရှိပါ သည်။ ၄င်းမိသားစု များမှာ ငွေနှင့် ရိက္ခာတို့ကို အတိုးနှုန်းကြီးစွာဖြင့်ဆွေမျိုး၊ မိတ်ဆွေထံမှ ချေးယူကြရပြီး၄င်းတို့၏ လုပ်အား၊ ငွေဖြင့်ပါ ပြန်လည်ပေးဆပ်ကြရသည်။ အပေါင်ပစ္စည်းပေးစရာမလိုသော်လည်း ၁၀% အတိုးနှုန်းဖြင့် ချေးယူကြရ ပြီး ပြန်လည်ပေးဆပ်ရန် ရက်သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

ဆင်းရဲ၍ မိသားစုဦးရေများသော မုဆိုးဖို ဦးဆောင်အိမ်ထောင်စု ၁၆အိမ်ထောင်စုရှိပြီး တစ်ပိုင်တစ်နိုင် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ခြင်းနှင့် ကျပန်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေတွင် သစ်တော ပြုန်းတီးမှု မှာထိခိုက်မှု အမြင့်ဆုံးဖြစ်ပါသည်။ သစ်တောကြိုးဝိုင်းများမှ သစ်ထုတ်လုပ်လုပ်မှုများခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှုမှာ ၊ စိုက်ပျိုးရေမရရှိခြင်း၊ စိုက်ပျိုးသီးနှံများ ဈေးကောင်းမရှိခြင်းနှင့် ပိုးမွှား ကျရောက်မှုများကြောင့်ဖြစ်ပြီး၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်ရှားပါးမှုမှာ သစ်တောကြိုးဝိုင်းများကြောင့် လယ်မြေများ ထပ်မံမတိုးချဲ့နိုင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ငလျင်ဇုန်တွင်းကျရောက်သောကြောင့် ထိခိုက်မှု အလယ်အလတ်ရှိပြီး သစ်တောကြိုးဝိုင်းများနှင့် နီးကပ်စွာရှိသောကြောင့် မီးဘေးမှာ ထိခိုက်လွယ်မှု လတ်ရှိပါသည်။ မြေဩဇာအလွန်အကျွံသုံးစွဲမှုကြောင့် မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှု လတ်ရှိ ပါ သည်။ ငှက်ဖျားဇုန်တွင်း တည်ရှိသောကြောင့် ငှက်ဖျားရောဂါ ထိခိုက်လွယ်မှု လတ်ရှိပြီး တီဘီ ရောဂါကူးစက်မှုမှာလည်း ထိခိုက်လွယ်မှု လတ်ဖြစ်ပါသည်။ တီရစ္ဆာန်ရောဂါ ကျရောက်မှုမှာ ဆေးကုသရန် ငွေကြေးမတတ်နိုင်သဖြင့် ထိခိုက်လွယ်မှု လတ်ရှိပါသည်။ ရေကြီးခြင်း၊ အအေးလွန် ကဲခြင်း၊ မုန်တိုင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်းတို့မှာ ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်ဖြစ်ပါသည်။

ထိခိုက်သက်ရာက်လွယ်မှု ခံရနိုင်သော လူအုပ်စုများတွင်လည်း လူငယ်၊ အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သော ဆင်းရဲသောမိသားစု၊ လက်လုပ်လက်စား ကျပန်းများ၊ မြေယာမဲ့ ဆင်းရဲသား

တောင်သူများသည် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ လူငယ်များသည် မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိက အလုပ်လုပ်ကိုင် ရှာဖွေရသူများဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်တွင် ထိခိုက်နိုင်ခြင်း၊ မိသားစုနှင့် အဝေးတွင် သွားရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ အနိုင်ကျင့်ခံရနိုင်ခြင်း၊ လူကုန်ကူး ခံရနိုင်ခြင်း၊ ဆိုင်ကယ်အသုံးပြုများသဖြင့် ယဉ်တိုက်မှု မတော်တဆဖြစ်နိုင်ခြေ များခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သော ဆင်းရဲသောမိသားစု၊ မြေယာမဲ့ ဆင်းရဲသားတောင်သူများနှင့် လက်လုပ်လက်စား ကျပန်း အိမ်ထောင်စုများမှာလည်း အမျိုးသမီး လုပ်အားခနည်းခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ ပုံမှန်မရှိခြင်း၊ မိသားစုများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ မန္တလေး သပိတ်ကျင်းကားလမ်းမဘေးတွင် တည်ရှိသောကြောင့် ယာဉ်အန္တရာယ် အချိန်မရွေး ကျရောက်နိုင်ခြင်းကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု လတ်ရှိပါသည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

ကျေးရွာတွင် ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီး အာဟာရပြည့်ဝမှု ရှိကြသည်။ ကလေးငယ်အများစုလည်း ကျန်းမာကြသည်။ သွေးလွန်တုတ်ကွေး ရောဂါမှာ ယခုနှစ်ပိုင်းတွင် ပိုမိုဖြစ်ပွါးမှုရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာတွင် အဖြစ်များသော ရောဂများမှာ သွေးလွန်တုတ်ကွေး၊ ငှက်ဖျား၊ ဆီးချို၊ သွေးတိုးတို့သည် ဖြစ်ပွါးမှုမြင့်သည်။ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါမှာ သောက်ရေမသန့်ရှင်းမှုနှင့် တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းမှု နည်းသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သွေးလွန်တုတ်ကွေးနှင့် ငှက်ဖျားရောဂါမှာ ခြင်များ ပေါက်ပွါးမှု အဆမတန်များ သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ နေ့စဉ်စားသုံးနေရသော အစားအစာများ သန့်ရှင်းမှု နည်းပါးခြင်း၊ စားသုံးဆီများ မသန့်ခြင်း၊ ဓါတ်မြေသြဇာနှင့် ပိုးသတ်ဆေးအလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးရခြင်း၊ ကြာရှည်ခံဆေးများအသုံးပြုထားသော အသားငါး၊ အစိုအခြောက်များကို စားသုံးနေကြရခြင်း၊ သဘာဝမဟုတ်သော ကြီးထွားမြန် အသားငါးများကို နေ့စဉ် ဝယ်ယူစားသုံးနေကြရခြင်း၊ ဈေးကွက်အတွင်း ဓါတ်မြေသြဇာ၊ ပိုးသတ်ဆေး၊ အသီးမှည့်ဆေး၊ ဟော်မုန်း အလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော သစ်သီးဝလံများကို ရောင်းချနေခြင်း၊ နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေရခြင်း၊ ၎င်းအစားအစာများကိုလည်း အစိုးရမှ စနစ်တကျကြီးကြပ်မှုနှင့် စိစစ်မှုမရှိခြင်း၊ ဟင်းချိုမှုန့် ၊ ကြက်သားမှုန့်များကို အလွန်အကျွံ သုံးစွဲခြင်း၊ ဆိုးဆေး၊ ချွတ်ဆေး၊ ပွဆေးပါသော မုန့်နှင့် သရည်စာများကို ရောင်းချခြင်း၊ ဝယ်ယူစားသုံးနေရခြင်း၊ ဆင်းရဲသားများ ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတ နည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေး လေ့ကျင့်ခန်း လုပ်သည့် အလေ့အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ရန် ကျန်းမာရေးပစ္စည်းကရိယာ မရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုးရောဂါမှာ ဖြစ်ပွါးမှုမြင့်သည်။ လိင်မှတဆင့် ကူးစက်သော ရောဂါများမှာ ဖြစ်ပွါးနိုင်မှု နိမ့်သည်။ ၎င်းရောဂါများမှာ အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်း သွားလာ အလုပ်လုပ်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ခံရနိုင်သည်။ အများစုမှာ ဆင်းရဲသားများဖြစ်သောကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော်နိမ့်သည်။

ကျေးရွာတွင် လွန်ခဲ့သော (၁၂)လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှုအနေဖြင့် အဆုတ်ရောဂါ၊ အခြား စုပေါင်းကာကွယ်ဆေး ထိုးနှံမှု၊ အာဟာရ မှတ်တမ်းယူမှု၊ (အရပ်အမြင့်၊ အလေးချိန်၊ လက်မောင်းပတ်)အာဟာရပညာပေး အစီအစဉ်များ မရှိပါ။ ပိုလီယိုရောဂါ၊ မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာလအတွင်း)၊ ဝက်သက်ရောဂါများ နှစ်စဉ်ထိုးနှံပေးပါသည်။

(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှု ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းနှင့် အလုပ်နှင့်ဝင်ငွေ ပုံမှန် မရှိခြင်းကြောင့် ရပ်တည်နိုင်မှု အသင့်အတင့်သာ ရှိသည်။ စက်ချုပ်၊ အလှပြင်၊ ဈေးဆိုင်နှင့် ဈေးရောင်းခြင်း၊ လ္ဘက်ရည်ဆိုင်ရောင်းခြင်း လုပ်ငန်းများမှာလည်း အရင်းအနှီးနှင့် ဈေးကွက် အားနည်းသောကြောင့် ရပ်တည်နိုင်မှု အသင့်အတင့်သာ ရှိသည်။ ဝန်ထမ်းအနည်းငယ်ရှိပြီး လစာ ပုံမှန် ရရှိသောကြောင့် ၄င်းတို့၏ ရပ်တည်နိုင်မှုမှာလည်း အသင့်အတင့် ရှိသည်။ ကားမောင်းသူနှင့် မြင်းလှည်းမောင်းသူ ၂ ဦးသာရှိပြီး ၄င်းတို့၏ ရပ်တည်နိုင်မှုမှာ နိမ့်သည်။ ၄င်းလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ရာတွင်လည်း အလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေ ပုံမှန်မရရှိခြင်း၊ လုပ်အားခ နည်းခြင်း တို့ကြောင့်ဝင် ငွေနည်းပါးသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှုလည်း နည်းပါးသည်။ အရင်းအနှီးလည်းနည်းပါးပြီး ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမှီ ကြပါ။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာသင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်း ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အရင်းအနှီး မတတ်နိုင်ကြပါ။

ကျေးရွာ၏ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှုကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် စာမတတ်သူ ၁၂ ဦး (၃.၀၂%) နှင့် မူလတန်းပညာမပြီးဆုံးသူ ၃၁ ဦး (၇.၈%) စုစုပေါင်း ၁၁% သည် အခြေခံပညာ အရေး၊ အဖတ်၊ အတွက်ကို တတ်မြောက်မှု မရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ အခြေခံပညာတတ်မြောက်မှု မူလတန်းပြီးဆုံးသူ၊ အလယ်တန်းပညာပြီးဆုံးသူ၊ အထက်တန်းပညာပြီးဆုံးသူ အရေအတွက်ကို လေ့လာရာတွင် အမျိုးသားဦးရေကများပြီး အမျိုးသမီးအရေအတွက် သိသိသာသာ နည်းသည်ကို တွေ့ရ သည်။ ဤအရေအတွက်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ပညာသင်ကြားမှုတွင် အမျိုးသမီးများမှာ အမျိုးသားများနှင့် တန်းတူခံစားခွင့် မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။

ကျေးရွာတွင် စာသင်ကျောင်းမရှိသောကြောင့် ဝါးဖြူတောင်ကျေးရွာ အထက်တန်းကျောင်း (ခွဲ)တွင်တက်ရောက်ရပြီး မူလတန်းကျောင်းနေအရွယ် စုစုပေါင်း ၃၅ယောက် ရှိပြီး မူလတန်း ကျောင်းသားဦးရေ ၃၅ဦး ရှိသောကြောင့် ၊ ၉၇.၂ % ရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ အလယ်တန်း ကျောင်းနေအရွယ်မှာ ၅၂ ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိတွင် ကျောင်းသားဦးရေ ၂၀ ဦး (၃၈.၅%) သာ ကျောင်းဆက်တက်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အထက်တန်း တက်ရောက်သူမှာ ကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏ ၁၀.၈% နှင့် တက္ကသိုလ်တက်ရောက်သူ အရေအတွက်မှာ ကျောင်းနေ အရွယ် လူဦးရေ၏ ၃.၂%သာရှိပြီး မိဘများမှာ ဆင်းရဲသောကြောင့် ကျောင်းဆက်မတက်နိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(စ) ကျား-မဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

ကျေးရွာတွင် လက်ရှိယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဓလေ့ထုံးစံများအရ ကျား-မ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုအနေဖြင့် ကြီးမားသော ပြဿနာနှင့် ကျားနှင့်မအကြား ပြင်းထန်သော အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြား ဆက်ဆံခြင်းကိစ္စများ မတွေ့ရပါ။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများသည် သာမန်အားဖြင့် အခွင့်အရေး တူညီစွာရရှိသည်ဟု ယေဘုယျပြောနိုင်ပါသည်။ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံများအရ သားယောကျ်ား လေးကိုသာ ပညာရေးတွင် ဦးစားပေးခြင်း၊ အများစုမှာ အမျိုးသမီးများကို အလယ်တန်း အဆင့် အထိ၊ အခြေခံ အရေးအဖတ်အတွက် တတ်မြောက်ရုံသာ ပညာသင်ကြားပေးလေ့ ရှိခြင်းတို့ရှိနေ သေးသည်။ ကျေးရွာတွင် ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ၌ လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်း ရာတွင် ကျားမတန်းတူညီစွာ ဖွဲ့စည်းထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှု များအတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် အမျိုးသမီးများ၏ အသိအမြင် အားနည်း ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

၄။ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု

ကျေးရွာအတွင်းတွင် လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း ၂ ဖွဲ့ရှိပြီး လူမှုရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့များ ဖြစ်ပါသည်။ အဖွဲ့ဝင် အရေအတွက်ကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် ကျား၊မ အချိုး ညီမျှ မှုရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ယခင်ဖွဲ့စည်းထားသောအဖွဲ့အစည်းများအား ဖျက်သိမ်း၍ ယခုနှစ် အစောပိုင်း တွင်မှ ကျေးရွာနာရေးကူညီမှုအသင်းအား အသစ်ပြန်လည် ဖွဲ့စည်းထားခြင်းဖြစ်သောကြောင့် ဦးဆောင်မှုစွမ်းရည်လည်း အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံ ခန့်ခွဲမှု၊ မှတ်တမ်းနှင့် စာရင်းဇယားစနစ်တကျ ရေးသွင်းမှု၊ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းမှု၊ အဖွဲ့အစည်း အချင်းချင်းချိတ်ဆက်မှု စသည့်စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်ရေး သင်တန်းများ ရရှိနိုင်ပါက အဖွဲ့အစည်း ဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုများတိုးတက်ကောင်းမွန်လာမည် ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုမှာ လယ်မြေ ၁၈ ဧက၊ တောင်ယာမြေ ၂၆၆ ဧက၊ ဥယာဉ် ခြံမြေ ၁၀ ဧက၊ အိမ်ခြံဝင်းစိုက်ခင်း ၂ ဧကနှင့် နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း ၁ ဧက၊ စုစုပေါင်းစိုက်ပျိုးမြေ ၂၉၇ ဧကရှိသည်။ စိုက်ပျိုးမြေအားလုံး၏ မြေအရည်အသွေးမှာ အသင့်အတင့်သာရှိပြီး ဆည်မရှိ သောကြောင့်လည်း စိုက်ပျိုးမြေအားလုံးမှာ နှစ်စဉ် မိုးရေကိုသာ အားကိုးစိုက်ပျိုးကြရသည်။ ထို့ကြောင့် အချိန်မီ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိ၊ မိုးရေလုံလောက်မှုမရှိ၊ သီးနှံအောင်မြင်ရန် ရေရရှိမှုမရှိ၊ လိုအပ်သလို ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းလည်း မရှိသောကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်း နည်းသည်။ စိုက်ပျိုးရေအတွက် မြစ်၊ ချောင်း၊ ဆည်များမရှိသော်လည်း မြေအောက်ရေ တူးဖော်ခြင်းဖြင့် စိုက်ပျိုးရေရရှိနိုင်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးမြေများမှာ ပုံစံ(၇)ရရှိပြီးသည့် စိုက်ပျိုးမြေများဖြစ်ပါသည်။ ရွှေဥဒေါင်း ဘေးမဲ့တောမှ (၉)မိုင်စခန်းဖွင့်လှစ်ရန်အတွက် (၂၀၁၀)ခုနှစ်ခန့်တွင် စိုက်ပျိုးမြေ (၁၀) ဧကခန့် သိမ်းဆည်းထား ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးမြေစုစုပေါင်း ၂၉၇ ဧကရှိပြီး မိုးရေကိုသာ အားကိုး စိုက်ပျိုးကြရသော ကြောင့် သီးနှံ အထွက်နည်းသည်။

ကျေးရွာ၏ အဓိကစိုက်ပျိုးသော သီးနှံများမှာ ပဲစဉ်းငုံ၊ မြေပဲ၊ မတ်ပဲနှင့် ပဲတီစိမ်းဖြစ်သည်။ ပဲစဉ်းငုံစိုက်ပျိုးမြေဧက စုစုပေါင်းမှာ ၂၁၀ ဧကဖြစ်ပြီး မေလတွင် စတင်စိုက်ပျိုးကာ ဒီဇင်ဘာလတွင် ရိတ်သိမ်းကြသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး ၂၅ တင်းမှ အနည်းဆုံး ၁၅ တင်း၊ တစ်ဧက ပျမ်းမျှ ထွက်နှုန်းမှာ ၂၀ တင်းဖြစ်သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် မြင့်သောကြောင့် အကျိုးအမြတ် ရရှိမှု အခြေအနေမှာ အသင့်အတင့်ဖြစ်သည်။ မြေပဲစိုက်ပျိုးမြေ စုစုပေါင်း ၁၁၀ ဧက ရှိပြီး မေလတွင် စတင်စိုက်ပျိုးပြီး စက်တင်ဘာလ ရိတ်သိမ်းသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အနည်းဆုံး ၁၅ တင်းမှ အများ ဆုံး ၃၀ တင်းထွက်သည်။ ပျမ်းမျှတစ်ဧကလျှင် ၂၂ တင်းနှုန်းထွက်သည်။ သွင်းအားစု လိုအပ်ချက် မြင့်သောကြောင့် အကျိုးအမြတ် လတ်သည်။ မတ်ပဲစိုက်ပျိုးမြေ ၃၀ ဧက ရှိပြီး ဩဂုတ်လ တွင် စတင် စိုက်ပျိုးပြီး စက်တင်ဘာလတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ သီးနှံအထွက်နှုန်းမှာ အနည်းဆုံး ၈ တင်းမှ အများဆုံး ၁၅ တင်းနှုန်း၊ ပျမ်းမျှ ၁၂ တင်းနှုန်းသာ ထွက်သောကြောင့် အထွက်နှုန်းနည်းသည်။ အကျိုး အမြတ်နည်းသည်။ ပဲတီစိမ်း စိုက်ပျိုးမြေ စုစုပေါင်း ၂၀၀ ဧက ရှိပြီး ဩဂုတ်လ တွင် စတင် စိုက်ပျိုးပြီး စက်တင်ဘာ လတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ သီးနှံအထွက်နှုန်းမှာ အနည်းဆုံး ၈ တင်းမှ အများ ဆုံး ၁၅ တင်းနှုန်း၊ ပျမ်းမျှ ၁၂ တင်းနှုန်းသာ ထွက်သောကြောင့် အထွက်နှုန်းနည်းသည်။

ကျေးရွာတွင် ထွန်စက် ၂ စင်း၊ ခြွေလှေ့စက် ၂ စင်း၊ ရေစုပ်စက် ၁၂ ခုနှင့် မြက်ရိတ်စက် ၁၁ ခုသာ ရှိပြီး တစ်ဦးချင်းပိုင်များသာ ဖြစ်သည်။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာ လုံလောက်မှု မရှိပါ။ ထွန်စက်မှာ တစ်နာရီလျှင် ၃၀၀၀၀ မှ ၃၅၀၀၀ ငှားရမ်းခပေးရပါသည်။

ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူ ၈၁ အိမ်ထောင်စု (၆၈.၄%)သာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် အနေဖြင့် တွဲဘက်မွေးမြူကြသည်။ မွေးမြူထားသော အကောင်ရေမှာ ခိုင်းနွား ၁၅၃ ကောင်၊ ဝက် ၂၅ ကောင်နှင့် ကြက် ၁၀၅ ကောင်သာ မွေးမြူကြသည်။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းပြုလုပ်ရန် မျိုးကောင်း မျိုးသန့်များမရရှိခြင်း၊ ကုသစရိတ်မြင့်မားခြင်း၊ သက်ဆိုင်ရာဌာနများမှ လာရောက်၍ ကာကွယ် ဆေးထိုးခြင်း၊ ကုသမှုများ မရှိခြင်း၊ နည်းပညာနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ မရရှိသောကြောင့် ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် တွဲဘက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့်သာ လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းနှင့် အလုပ်နှင့်ဝင်ငွေ ပုံမှန်မရှိခြင်းကြောင့် ရပ်တည်နိုင်မှု အသင့်အတင့်သာ ရှိသည်။ စက်ချုပ်၊ အလှပြင်၊ ဈေးဆိုင်နှင့် ဈေးရောင်းခြင်း၊ လှက်ရည်ဆိုင်ရောင်းခြင်း လုပ်ငန်းများမှာလည်း အရင်းအနှီးနှင့် ဈေးကွက် အားနည်းသောကြောင့် ရပ်တည်နိုင်မှု အသင့်အတင့်သာ ရှိသည်။ ဝန်ထမ်းအနည်းငယ်ရှိပြီး လစာပုံမှန်ရရှိသောကြောင့် ၎င်းတို့၏ ရပ်တည်နိုင်မှုမှာလည်း အသင့်အတင့်ရှိသည်။ ကားမောင်းသူနှင့် မြင်းလှည်းမောင်းသူ ၂ ဦး သာရှိပြီး ၎င်းတို့၏ရပ်တည်နိုင်မှုမှာ နိမ့်သည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ရာတွင်လည်း အလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေ ပုံမှန်မရှိခြင်း၊ လုပ်အားခနည်းခြင်းတို့ကြောင့် ဝင်ငွေနည်းပါးသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှုလည်း နည်းပါးသည်။ အရင်းအနှီးလည်းနည်းပါးပြီး ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီကြပါ။ အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းပညာသင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်း ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အရင်းအနှီး မတတ်နိုင်ကြပါ။

(ဃ) သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်နှင့်သယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု

ကျေးရွာတွင် ကျောက်ကုန်းနှင့် မြေသားမကောင်းသောကြောင့် မြေဆီသြဇာအနေဖြင့် ညံ့သည်။ ၎င်းအပြင် ဓါတ်မြေသြဇာများ အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းနှင့် စိုက်နည်းစနစ် မှားယွင်းမှု ကြောင့်လည်း မြေဆီသြဇာအန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်ပါသည်။

တောင်သူများအနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေးစနစ်အစား ဓါတုပိုးသတ်ဆေးများကိုသာ အသုံးပြုမှုများပြားသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း ပလပ်စတစ်အိတ်ခွံ၊ ပုလင်းခွံ၊ ဗူးခွံများကို စနစ်တကျမစွန့်ပစ်ကြသဖြင့် အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်သည်။ သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေး လုပ်ငန်းများ မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။

ရေအရင်းအမြစ်နေဖြင့်လည်း လုံလောက်မှု မရှိသည့်အပြင် ထုံးဓါတ်များနေသဖြင့် အန္တရာယ် ရှိမှု လတ်အနေအထားတွင်ရှိသည်။

အပင်မျိုးစိတ်များ၊ ငါးမျိုးကွဲများနှင့် အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများအနေဖြင့်လည်း ထိန်းသိမ်းမှုအားနည်းပြီး ထုတ်ယူသုံးစွဲမှု၊ ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်မှုများသောကြောင့် တဖြည်းဖြည်း ရှားပါးလာပြီး အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်သည်။

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

ကျေးရွာတွင် အစိုးရငွေချေးစနစ်နှင့် ပါတ်သက်၍ စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်နှင့် သမဝါယမငွေချေး စနစ်တို့ရှိသည်။ စိုက်ဘဏ်ချေးငွေသည် ကျေးရွာရှိတောင်သူ (၁၃) ဦးအား မိုးသီးနှံအတွက် ချေးငွေစုစုပေါင်း (၁၉.၂) သိန်း၊ ဆောင်းသီးနှံအတွက် (၁၁.၆) သိန်းထုတ်ချေး ထားပါသည်။

ငှင်းချေးငွေသည် ပုံစံ ၇ ရှိသော လယ်မြေ တစ်ဧကလျှင် ၂သောင်း နှုန်းဖြင့် တောင်သူတစ်ဦး လျှင် အများဆုံး ၁၀ ဧကအထိသာ ချေးယူခွင့်ရှိသည်။ ချေးငွေကာလမှာ ၆လ၊ အတိုးနှုန်းမှာ (၁.၂၀%) ဖြစ်သည်။ သို့သော် စိုက်ဘဏ်ချေးငွေမှာ အချိန်မီထုတ်ချေးပေးခြင်းမရှိ၊ ကုန်ကျစရိတ် လုံလောက်မှု မရှိ၊ ကာလတို (၆ လ) ချေးငွေ၊ ပြန်ဆပ်ချိန်ကို အတိအကျ သတ်မှတ်ထားသောကြောင့် သီးနှံအောင် ပါ က ဈေးကောင်းမစောင့်နိုင်ဘဲ ရောင်းချပြန်ဆပ်ရခြင်း၊ ရာသီဥတုအခြေအနေကြောင့် သီးနှံ မအောင်မြင်ပါကလည်း မိမိရှိရာ (ကျွဲ၊ နွား၊ လယ်၊ ယာ၊ ရွှေထည် စသည်) ရောင်း၊ပေါင်ပြီး မဖြစ်မနေ ပေးဆပ်ကြရသည်။ သို့မဟုတ်ပါက ပွဲရုံများတွင် ဆောင်းသီးနှံကြိုတင်ရောင်းချစနစ်၊ အနည်းဆုံး ၁၀% အတိုးဖြင့် မဖြစ်မနေ ပြန်လည်ပေးဆပ်ကြရသဖြင့် တဖြည်းဖြည်း တောင်သူများ နွားပြုတ်၊ လယ်ပြုတ် ဖြစ်ကြရသည်။

သမဝါ ယမ ချေးငွေမှ တောင်သူ (၆၀)ဦးအား တစ်ဦးလျှင် (၁.၃)သိန်းနှုန်းဖြင့် စုစုပေါင်း (၇၈)သိန်း ထုတ်ချေးထားပါသည်။ အတိုးနှုန်းမှာ ၁.၅ ရာခိုင်နှုံးဖြစ်ပြီး ချေးငွေကာလ (၆)လဖြစ် ပါသည်။ အချိန်မီထုတ်ချေးပေးနိုင်မှု မရှိသည့်အပြင် ထုတ်ချေးငွေမှာလည်း စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်း များလုပ်ကိုင်ရန် လုံလောက်မှုမရှိပါ။ ချေးငွေကာလနည်း သောကြောင့် သီးနှံမပေါ်မီ ပြန်ဆပ်ရ ခြင်းများရှိပါသည်။

ကျေးရွာအတွင်း ငွေတိုးချေးသူထံမှ ချေးငှါးရာတွင် အတိုးနှုံးမှာ ၁၀% ဖြင့် ချေးယူကြရ ပါ သည်။ ယုံကြည်မှုဖြင့် ချေးငှားကြခြင်းဖြစ်၍ ပြန်ဆပ်ရမည့်ကာလအား အတိအကျ သတ်မှတ် ထားခြင်းမရှိပါ။ အတိုးငွေအား လစဉ်ပေးဆပ်ရခြင်းရှိသကဲ့သို့ စိုက်ပျိုးသီးနှံ ပေါ်ချိန်ရောက်မှ ပေးဆပ်ရခြင်းများလည်း ရှိပါသည်။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

ကျေးရွာတွင် စာသင်ကျောင်းမရှိသောကြောင့် ဝါးဖြူတောင်ကျေးရွာ အထက်တန်းကျောင်း (ခွဲ)တွင် တက်ရောက်ရပြီး မူလတန်းကျောင်းနေအရွယ် စုစုပေါင်း ၃၅ယောက် ရှိပြီး မူလတန်း ကျောင်းသားဦးရေ ၃၅ဦး ရှိသောကြောင့် ၊ ၉၇.၂ % ရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ အလယ်တန်း ကျောင်းနေအရွယ်မှာ ၅၂ ယောက် ရှိသော်လည်း လက်ရှိတွင် ကျောင်းသားဦးရေ ၂၀ ဦး (၃၈.၅%) သာ ကျောင်းဆက်တက်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အထက်တန်း တက်ရောက်သူမှာ ကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏ ၁၀.၈% နှင့် တက္ကသိုလ်တက်ရောက်သူ အရေအတွက်မှာ ကျောင်းနေ အရွယ် လူဦးရေ၏ ၃.၂% သာရှိပြီး မိဘများမှာ ဆင်းရဲသောကြောင့် ကျောင်းဆက်မတက်နိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းမရှိပါ။အရန်သားဖွါးဆရာမ တစ်ဦးသာ ခန့်ထားပေးသောကြောင့် ကျန်းမာရေးစောင့် ရှောက်မှု၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုနှင့် ကျန်းမာရေးပညာပေးများ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ ကျေးရွာအတွင်း ဆေးဝါးဆိုင်ရှိသော်လည်း ကျန်းမာရေး အသုံးအဆောင်နှင့် ဆေးဝါးပြည့်စုံမှုမရှိ။ အရေးပေါ်ဖြစ်ပါက ဇရပ်ကွင်းကျေးရွာရှိ ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းသို့ သွားရောက်ရပါသည်။ လူနာတင်ကားမရှိသောကြောင့် သပိတ်ကျင်းမြို့မှ လူနာတင်ကားနှင့် ဇရပ်ကွင်းကျေးရွာမှ လူနာတင်ကားများဖြင့် လူနာများအား သယ်ယူရပါသည်။

ကျေးရွာတွင် သောက်ရေတွင်း ၃၇ တွင်းရှိသည်။ အဝီစိတွင်း ၄ တွင်း (စက်တပ်) ၊ အဝီစိတွင်း (တုံကင်) ၃တွင်း၊ မိုးရေလှောင်ကန် ၇ ခုရှိပါသည်။ ရေတွင်းများမှာ တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ရေလုံလောက်သော်လည်း ထုံးခါတ်များသောကြောင့် အရည်အသွေးကောင်းသော သောက်ရေသန့် ရရှိရန်လိုအပ်သည်။ ချောင်းရေကိုလည်း အသုံးပြုကြသော်လည်း ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် ချောင်းရေ ခမ်းသည်။

ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု ၁၁၇ အိမ်ရှိသော်လည်း ယင်လုံအိမ်သာ ၈၆လုံး၊ ကျင်းအိမ်သာ ၁လုံးသာရှိပြီး စနစ်တကျ သုံးစွဲခြင်းလည်းမရှိ၊ အမှန်တကယ်လည်း ယင်လုံမှုမရှိကြပါ။ သန့်ရှင်းမှုလည်းမရှိကြပါ။ ကျန် ၂၈ အိမ်မှာ တောထိုင်အသုံးပြုလေ့ရှိကြသည်။

(ဆ)လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

လူငယ်များအတွက် အပန်းဖြေအနားယူနိုင်မည့် အနေအထားသီးသန့်မရှိပေ။ ညနေအားလပ်သည့်အချိန်များတွင် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းဝင်းအတွင်း ခြင်းလုံးကစားခြင်းများ ပြုလုပ်ကြပါသည်။ ကျေးရွာလူမှုရေးလုပ်ငန်း၊ ဘာသာရေးပွဲတော်များတွင်လည်း ကောင်းစွာပါဝင်နိုင် ခြင်းမရှိကြပါ။ အားကစားနှင့် အားကစားပစ္စည်းများတွင်လည်း လက်လှမ်းမီမှု မရှိကြပါ။ ယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့်ရိုးရာပွဲများ ထိန်းသိမ်းမှုလည်း အားနည်းနေကြပြီဖြစ်သည်။ ကျေးရွာ တွင် စာကြည့်တိုက်ရှိသော်လည်း စာအုပ်ပြည့်စုံမှုမရှိကြပါ။ လူငယ်များမှာလည်း စာဖတ်အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ လူငယ်တိုင်းလိုလို အင်တာနက်အသုံးပြုကြသော်လည်း ဖေ့စ်ဘုတ်၊ ဗိုက်ဘာ တို့ကိုသာ အများဆုံးအသုံးပြုကြပြီး အရေးကြီးသော စီးပွါးရေး၊ ပညာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ သတင်းတို့တွင် လေ့လာမှု အားနည်းနေသေးသည်။ အင်တာနက်ဝက်ဆိုက်များ ဝင်ရောက်လေ့လာရန်လည်း ဗဟုသုတ နည်းနေသေးသည်။

(ဇ) အခြေခံ အဆောက်အဦး - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

ကျေးရွာသားများသည် စားသုံးကုန်၊ အဝတ်အထည်၊ အသုံးအဆောင်၊ အသေးစားအိမ်ဆောက်ပစ္စည်းများကို အများအားဖြင့် ရွာနှင့် (၂)မိုင်ခန့်ဝေးသော အနီးဆုံးဈေး ဖြစ်သော (၇)မိုင်ဈေးသို့ ဆိုင်ကယ်ဖြင့် သွားရောက်ဝယ်ယူကြပါသည်။ အခြားလိုအပ်ချက်များ အတွက်လည်း မန္တလေးဈေးကွက်(၈၀)မိုင်သို့ လိုင်းကားဖြင့် သွားကြပါသည်။ ကျေးရွာသည် သပိတ်ကျင်း-မန္တလေးကားလမ်းပေါ်တွင် ရှိသောကြောင့် ဒေသထွက်ကုန်ပစ္စည်းများကိုလည်း ကျေးရွာအထိ လိုင်းကားအဝင်အထွက်ရှိသဖြင့် ထွက်ကုန်များကို မန္တလေးသို့သွား၍ ရောင်းချကြ ပါသည်။

ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းမှာ (၂) မိုင် အကွာအဝေး / အရှည်ရှိပြီး ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် ကျောက်ချောလမ်း ပြုပြင်ထားပါသည်။ သို့သော် လမ်းအခြေအနေနှင့် မမျှတသောယာဉ်များ ဝင်ထွက်သွားလာမှုကြောင့် လက်ရှိလမ်းအခြေအနေမှာ ဆိုးရွားနေပါသည်။ ကျေးရွာတွင်း လမ်းမှာ (၁) မိုင်ခန့် ရှည်လျားပြီး မြေသားလမ်းများဖြစ်ခြင်းကြောင့် မိုးရာသီတွင် သွားလာရန် ခက်ခဲသည်။

ကျေးရွာတွင်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအနေဖြင့် ဆိုင်ကယ် ၁၀၆ စင်း၊ သုံးဘီးဆိုင်ကယ်နှင့် ထော်လာဂျီ ၁ စင်း၊ ကား ၁ စီး၊ နွားလှည်း ၁၁ စီး ရှိပြီး အများစုမှာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သွားလာရေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် ဆိုင်ကယ်ကို အများစုအသုံးပြုကြသည်။

ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးသုံးစွဲသည့်အိမ်ထောင်စု (၄၄)အိမ်၊ ဆိုလာမီးအသုံးပြုသူ ၂၁ အိမ်၊ ဒီဇယ်အင်ဂျင်မီး အသုံးပြုသူ ၅ အိမ်နှင့် ကျန် ၄၇ အိမ်မှာ ဓါတ်ခဲ၊ ဘက္ကထရီအိုးနှင့် ဖယောင်းတိုင်မီးကို အသုံးပြုကြ သည်။

ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာနှင့် ပါတ်သက်၍ အိမ်တိုင်းနီးပါး တယ်လီဖုန်းအသုံးပြုနိုင်ကြပြီး တယ်လီဖုန်း (၁၄၉) လုံး၊ ရေဒီယို ၂ လုံး၊ တီဗွီ ၅၆ လုံး၊ စလောင်း ၂၈ ခုရှိသည်။ လျှပ်စစ်မီးမရရှိသေးသော အိမ်များမှာ ဆိုလာဖြင့် တီဗွီ၊ စလောင်းများ ကြည့်ရှုကြပါသည်။

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့်ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ လူကုန်ကူးမှုနှင့် ခိုးမှုများ မရှိကြပါ။ ထို့အပြင် ရွာသားများသည် မိုဘိုင်း တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို အသုံးပြုနိုင်ကြပြီး လိုအပ်သော သတင်း အရင်းအမြစ်များအတွက် လိုအပ်သလို ဆက်သွယ်သိရှိနိုင်သည်။ အာမခံစနစ်ကို ချိတ်ဆက် အသုံးပြုနိုင်သော်လည်း ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ထားသူ မရှိသလောက်ပင်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးအစီအစဉ် သီးသန့်ရေးဆွဲထားခြင်း မရှိပါ။ ရွာသားများသည် လိုအပ်ပါ က ၂မိုင် အကွာအဝေးရှိရဲစခန်းသို့ အလွယ်တကူချိတ်ဆက်နိုင်ပြီး ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုဖြစ်ပွါးခြင်း နည်းပါးသည်။

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ လူကုန်ကူးမှုနှင့် ခိုးမှုများ မရှိကြပါ။ သာမာန်ကိစ္စများကို ကျေးရွာရာအိမ်မှူးနှင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးတို့မှ ဖြေရှင်းပေးသည်။

၅။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေများ

သစ်တောကြိုးဝိုင်းအနီးတွင်ရှိသောကြောင့် မြေဆီသြဇာ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သော်လည်း တိုးချဲ့ရန်အခွင့်အလမ်း နည်းပါသည်။ ရွာ၏အနီးပတ်ဝန်းကျင်တွင် ချောင်းများ ရှိပါသည်။ မြေအောက်ရေ တူးဖော်နိုင်သည်။ နွားချေးများ၊ စိုက်ခင်းများမှ မြက်၊ ရိတ်သိမ်းပြီး သစ်ရွက်သစ်ဆွေးများနှင့် လယ်ယာထွက် ပစ္စည်းများစွာရှိပါသည်။ ဓာတုပိုးသတ်ဆေးများသာ အများဆုံးသုံးကြပါသည်။ စိုက်/ဘဏ် ရှိပါသည်။ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ နှစ်ရှည် ချေးငွေများ လိုအပ်ပါသည်။ နည်းပညာရရှိမှုမရှိပါ။ နည်းပညာအကူအညီများ အမှန်တကယ် လိုအပ်နေပါသည်။ လယ်ယာသုံးကိရိယာနှင့်ပိုးသတ်ဆေး၊ ဓာတ်မြေသြဇာများကို မန္တလေးမြို့နှင့် (၇)မိုင်ကျေးရွာ၊ ဇရပ်ကွင်းကျေးရွာများတွင် အလွယ်တကူ ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။ မန္တလေးမြို့နှင့် အဓိက တင်ပို့ရောင်းချပါသည်။ ရွာအရောက်ပွဲစားများ လာရောက်ဝယ်ယူကြပါသည်။ ဇရပ်ကွင်းကျေးရွာ၊ (၇)မိုင်ကျေးရွာရှိ ဈေးများတွင် သွားရောက်ရောင်းချ ကြပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ကိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများအနေဖြင့် ရေလုံလောက်စွာ ရရှိနိုင်ပြီး စားကျက်မြေသီးခြားမရှိပါ။ ချေးငွေနှင့်မျိုးတိရစ္ဆာန် လက်လှမ်းမီမှု မရှိပါ။ သွင်းအားစုဈေးကွက်ကို ဇရပ်ကွင်းကျေးရွာနှင့် (၇) မိုင်ကျေးရွာတွင် အလွယ်တကူဝယ်ယူနိုင်ပြီး ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှုအနေဖြင့် သားသတ်လိုင်စင်၏ခေါင်းပုံဖြတ်မှု၊ ဈေးနှိမ်မှုများရှိသောကြောင့် ဈေးရရှိမှုနည်းပါသည်။ မွေးမြူရေး ချဲ့ထွင်လုပ်ကိုင်နိုင်ရန်အတွက် အိမ်ခြံအတွင်း မြေနေရာလုံလောက်မှု ရှိပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများအနေဖြင့် ရွှေ၊ သဘာဝဆေးဖက်ဝင်အပင်များ၊ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များစသည့် သဘာဝ သယံဇာတများစွာရှိပြီး ရပ်ရွာအနေဖြင့် နယ်မြေတည်ငြိမ်အေးချမ်း၍ သွားလာရောင်းဝယ်နိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာအလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်ကောင်းများ ရှိပါသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်းမွန်ပြီး လက်သမား၊ ပန်းရံ၊ ရွှေကျင်၊ ဈေးရောင်း၊ ဝပ်ရှော့၊ ယက္ကန်းယက်စသည့် အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်း အချို့ လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ပြည်တွင်းရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား အနည်းဆုံး တစ်ဦးရှိသော အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၄ အိမ်ထောင်စု (၃.၄%) ရှိသည်။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားဦးရေသည် အလုပ်လုပ် ကိုင်နိုင်သော လူဦးရေ၏ ၁.၂% (၄ ယောက်) ရှိသည်။ အမျိုးသားရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား အရေ အတွက်မှာလည်း အမျိုးသမီးရွှေ့ပြောင်း လုပ်သားဦးရေနှင့် တူညီနေသည်ကိုတွေ့ရသည်။

ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသူ အားလုံးသည် မိမိတို့ကျေးရွာတွင် ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေရရှိရန်/ ရှာဖွေရန်ဖြစ်ပါသည်။

ရွှေ့ပြောင်းသွားလာ အလုပ်လုပ်ကိုင်သော အိမ်ထောင်စုအားလုံး ၄ အိမ်ထောင်စု (၃.၄၁%) သည် ပြန်ပို့ငွေအပေါ် မှီခိုနေရပါသည်။ အိမ်ထောင်စု ၂စုမှာ လူကြုံဖြင့် ငွေပေးပို့ပြီး အိမ်ထောင်စု ၂ စုမှာ မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်မှ ပေးပို့ပါသည်။

ကျေးရွာနှင့်အနီးတဝိုက် ရွှေ ထွက်ပါသည်။ သဘာဝ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ၊ ဆေးဖက်ဝင် အပင်များထွက်ရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် ၃၃၇ ဦး (၇၂%) ရှိသဖြင့် ၎င်းလူရွယ်များကို အသက်မွေးဝမ်းနည်းပညာများ သင်ကြားပေးခြင်းဖြင့် လူသားအရင်းအမြစ်ကို တည်ဆောက်ပေးနိုင်ပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်များစွာ အလားအလာ ကောင်းပါသည်။ ကျေးရွာလူထု၏ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့်ကောင်းမွန်ပြီး ကျန်းမာရေး ပံ့ပိုးပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများသို့လည်း အလွယ်တကူ လက်လှမ်းမှီနိုင်ကြသည်။

စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးအတွက်လည်း သင့်တော်သော ရေ၊ မြေ၊ ရာသီဥတု၊ မြေနေရာ အကျယ်အဝန်းနှင့် စိုက်ပျိုးမြေများလည်းရှိသည်။

စိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးမှ ထွက်သော ထုတ်လုပ်ကုန်များအတွက်လည်း ဈေးကွက် အလုံအလောက် ရှိသည်။ ဈေးကွက်သို့ သွားရောက်ရောင်းချရန် ပုံမှန်ပြေးဆွဲသည့် အများပြည်သူသုံး ဘတ်စ်ကားများရှိပါသည်။ သီးခြားယာဉ်ငှါးရမ်း သယ်ယူလမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပြီး တစ်နှစ်ပါတ်လုံး၊ အချိန်မရွေး၊ ယဉ်မျိုးစုံ သွားလာနိုင်သည်။ တယ်လီဖုန်း ဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့်လည်း အမ်ပီတီ၊ အော်ရီဒူးနှင့် MEC ၃ မျိုးစလုံး ဆက်သွယ်နိုင်ပြီး ဈေးကွက်နှင့် သတင်းအချက်အလက်များ အချိန်နှင့် တပြေးညီ ရယူနိုင်သည်။

လုံခြုံရေးအရလည်း နယ်မြေဒေသ အေးချမ်းသာယာပြီး လွတ်လပ်စွာ၊ လုံခြုံစွာ သွားလာနိုင်သည်။ ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို လုံခြုံချောမွေ့စေသည်။

(ခ) အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု

သစ်တောကြိုးဝိုင်းများရှိသောကြောင့် စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန်မြေနေရာမရှိခြင်း၊ စိုက်ပျိုးသည့် နည်းပညာနှင့် အသိပညာမရှိခြင်းကြောင့် စိုက်ပျိုးမြေများ ပျက်ဆီးခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေအနေဖြင့် မိုးရေကိုအားကိုးခြင်း၊ ချေးငွေလုံလောက်စွာမရရှိခြင်းနှင့် ဈေးနှုန်းမတည်ငြိမ်မှုတို့မှာ စိုက်ပျိုးရေး အတွက် အဓိကပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများဖြစ်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုများ အချိန်မီရရှိ အသုံးချနိုင်မှုမှာ အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်သောကြောင့် သွင်းအားစုများကိုလည်း အချိန်မီလုံလောက်စွာ သုံးစွဲနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်သားကျွမ်းကျင်မှုမရှိပါ။ စိုက်ပျိုးမြေများကို မိုးရေသာ အဓိကထားသုံးစွဲရသောကြောင့် စိုက်ပျိုးရေလုံလောက်မှုမရှိပါ။ စိုက်ပျိုးရေမလုံလောက်သည့်အပြင် ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကျရောက်မှုများပြီး ထိရောက်စွာ ကာကွယ်နှိမ်နှင်းနိုင်ခြင်း မရှိပါ။ နည်းပညာ

အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများလည်း သက်ဆိုင်ရာဌာနဆိုင်များနှင့် ချိတ်ဆက်နိုင်မှု မရှိသလို လာရောက်ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးခြင်းများလည်း မရှိပါ။

မွေးမြူသူများအတွက် ထိရောက်သောကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများလည်းမရကြပါ။ ကျေးရွာတွင်လည်း နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူမရှိ။ မွေးမြူရေးကုသစရိတ်မြင့်မားသည်။ အရင်းအနှီးများပြီး မွေးမြူရေးဈေးငွေလည်း မရကြပါ။ မိမိအိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များ၏ အသားကိုလည်း လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့်မရှိ။ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူကိုသာ ရောင်းချရသောအခါ မတရား ခေါင်းပုံဖြတ်ခံကြရသည်။ သားသတ်လိုင်စင်ချထားရာတွင်လည်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာ လက်သိပ်ထိုးချထားပေးလေ့ ရှိသည်။ အရှင်လိုက် သယ်ယူရောင်းချခွင့်ကိုလည်း ကန့်သတ်မှုများ၊ ဖမ်းဆီးမှုများရှိသည်။

ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် အသင့်အတင့်ရှိသော်လည်း ပြင်ပရင်းနှီးလုပ်ငန်းများ၊ အလုပ်ရုံ၊ စက်ရုံများမရှိခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း နည်းပါးခြင်းကြောင့် လူတိုင်းအလုပ်အကိုင် မရှိကြပါ။ နေ့စားလုပ်အားခများမှာလည်း နည်းပြီး အလုပ်အကိုင်လည်း ပုံမှန်မရကြပါ ။ အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် အရွယ်များသော်လည်း အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အတတ်ပညာ ကျွမ်းကျင်မှုများ အားနည်းနေကြသည်။ သင်တန်းများတက်ရောက်ရန်လည်း အရင်းအနှီးနှင့် အဆက်အသွယ်မရှိကြပါ။ ဝပ်ရှော့၊ ပန်းရံ၊ လက်သမား လုပ်ကိုင်သူများရှိသော်လည်း ခေတ်မီလုပ်ငန်းသုံးကရိယာများမရှိခြင်းနှင့် လက်ရှိလုပ်ငန်းများကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းနေသေးသည်။ ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ၊ ဈေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီနိုင်ကြပါ။ ဒေသခံဆင်းရဲသားများ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် သင့်တော်သော သတ္တုတူးဖော်ရေး ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ပေးပါက ဒေသခံဆင်းရဲသားများ လုပ်ကိုင်ခွင့်ရရှိလာမည် ဖြစ်ပါသည်။

၆။ ပန်းတိုင်နှင့် မဟာဗျူဟာ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ အဖွဲ့နှင့်တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီး လာမည့် ငါးနှစ်တာ ကာလအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်ထားပါသည်။

(၁) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာရှိ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု (၅၀%) သည် ဝမ်းစာဖူလုံပြီး မိသားစုဝင်ငွေ ၂၅% တိုးတက်ပြီးဖြစ်ရမည်။

(၂) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာအတွက် အခြေခံ လူမှုအဆောက်အဦးများ ပြည့်စုံပြီး လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားနေပြီ ဖြစ်ရမည်။

(၃) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာကို ကောင်းစွာ ဦးဆောင်နိုင်သော စီမံအုပ်ချုပ်မှု စွမ်းဆောင်ရည်ကောင်းသော လူမှု အဖွဲ့အစည်း အနည်းဆုံးတစ်ဖွဲ့မှ ဦးဆောင်နေနိုင်သည့်အပြင် ကျွမ်းကျင်သူ အနည်းဆုံး (၁၀) ဦးလည်း မွေးထုတ်ပြီး ဖြစ်ရမည်။

(ခ) အကောင်အထည်ဖော်နည်းဗျူဟာ

ကျွန်ုပ်တို့သည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အောက်ပါအကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။

(ခ.၁) ကျေးရွာတွင် အရင်းအနှီးငွေ၊ နည်းပညာနှင့် နည်းပညာအသုံးချနိုင်စွမ်း ရရှိရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည်။ အသေးစားငွေကြေးလုပ်ငန်းနှင့် ဈေးငွေများအတွက် မြို့နယ်ရှိဘဏ်များ၊ ရင်းနှီးငွေရရှိနိုင်ရာ

အခြားနေရာများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။ အရင်းအနှီးငွေများရရှိပါက စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ခွဲဝေချထားပေးမည်။ အလားတူပင် ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နည်းပညာများထွန်းကားလာရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနည်းပညာ သင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာနည်းပညာဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားမည်။ သင်တန်းတက်ထားသူများကတဖန် ကျေးရွာတွင် ရရှိထားသော နည်းပညာများကို မျှဝေပေးပြီး မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ကလည်း ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးချကာ ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေမည်။

(ခ.၂) ကျေးရွာတွင် စာသင်ကျောင်းဆောင် ဆောက်လုပ်ခြင်းဖြင့် ကလေးငယ်များ၏အရည်အချင်းတိုးမြင့်လာရေးအတွက် ဆောင်ရွက်မည်။ ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ပြီး ဘာသာရပ်အလိုက် ကျွမ်းကျင်မှု ပြည့်ဝသော ဆရာ/မ ခန့်ထားရရှိနိုင်ရေး တို့အတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။

ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာလမ်းနှင့်ကျေးရွာဈေးဆောက်လုပ်ကာ ကျေးရွာ၏အခြေခံ အဆောက်အဦများ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။တချိန်တည်းတွင် ကျေးရွာအဆောက်အအုံများကို အသုံးပြု စီမံခန့်ခွဲ၊ ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် စီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းကိုလည်း တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။ ကျေးရွာလူမှုအဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း ကျေးရွာ အခြေပြု လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည်များ ပိုမိုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်မည်။

(ခ.၃) ကျွန်ုပ်တို့သည် အပ်ချုပ်၊ ဇာထိုးပန်းထိုး၊ ယိုနှင့် မုန့်လုပ်နည်း၊ ဆံပင်ညှပ်၊ စက်ပြင်၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်ပြင်နှင့် မိုဘိုင်းဖုန်းပြင်စသော သင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရန် သင့်တော်သောသင်တန်းသားများကို တက်ရောက်နိုင်ရန် စီစဉ်ပေးမည်။ ထိုသင်တန်းများသည် သင်တန်းသားများအတွက် ကျွမ်းကျင်မှုများကို တိုးပွါးရရှိစေပြီး ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ ထူထောင်တိုးချဲ့နိုင်ရန် အရင်းအနှီးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်နှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာ အကြံပေးအဖွဲ့တို့၏ အကြံပြုချက်အရ ပြုစုဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအဆင့်ထိ ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည့်အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ကြပါသည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်လုပ်ငန်းအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေးမှုသည် အလွန်အရေးပါပါသည်။ အနာဂါတ်တွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့် အထောက်အပံ့များကို နိုင်ငံတော်အစိုးရထံမှ ရရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် အားထုတ်လုပ်ကိုင်ရရှိခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကိုလည်း သတ်မှတ်ကာလအတိုင်း ပုံမှန်စိစစ်သွားနိုင်ပါမည်။ အရေးကြီးသည့်အချက်မှာ ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် ဘတ်ဂျက် ပမာဏပါဝင်သည့် နှစ်ပါတ်လည် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ပြင်ဆင်ရန်ဖြစ်သည်။

(ခ) စိုက်ပျိုးမြေများ ထိရောက်စွာ အသုံးချနိုင်ရေး၊

ကျေးရွာတွင် မတ်ပဲနှင့် ပဲစိမ်းငုံအပြင် မြေပဲနှင့်ပဲတီစိမ်းတို့အား သီးထပ်အဖြစ် စိုက်ပျိုးကြသည်။ တောင်သူများ အတွက် သီးနှံဖျက်ပိုးကျရောက်ခြင်းသည် အဓိကပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ဖျက်ပိုးကို ထိရောက်စွာ နှိမ်နင်းရေးအတွက် နည်းစနစ်ရရှိရေးလိုအပ်သည်။ ဖျက်ပိုးနှိမ်နင်းရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာနမှ ဝန်ဆောင်မှုများကိုရသော်လည်း စိုက်ပျိုးရေး ထွက်ကုန်ပစ္စည်းများရောင်းချသည့် ပုဂ္ဂလိကအရောင်းဆိုင်များကို မှီခိုအားထားမှုပိုများသည်။ သီးနှံဖျက်ပိုးများသည် ပိုးသတ်ဆေးအချို့ကို ခံနိုင်စွမ်းရှိကြကာ တောင်သူများအတွက် သီးနှံပျက်စီးမှုနှင့် ဝင်ငွေလျော့နည်းမှု ဖြစ်စေသည်။ နည်းပညာအသုံးပြုပုံများအပါအဝင် ပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေးနည်းပညာ အသစ်ရရှိရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုသင့်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ပါတ်သက်၍ အရှုပ်အရှင်းများ ရှိသည်။ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေအချို့အား သစ်တောကြိုးဝိုင်းမှ သိမ်းဆည်းထားမှုများ၊ စားကျက်မြေမရှိခြင်းများအား ပြန်လည် ချထားသတ်မှတ်ပေးရန် လိုအပ် သည်။

(ဂ) ငွေရေးကြေးရေးနှင့်ဘဏ္ဍာလုပ်ငန်းများ

ဘဏ္ဍာလုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆင်းရဲတောင်သူ၊ အလယ်အလတ်တောင်သူနှင့် တောင်သူကြီး များအတွက် လိုအပ်သောချေးငွေရရှိရန် စနစ်များပြောင်းလဲချမှတ်သင့်သည်။ အထူးသဖြင့် လယ်သမားနှင့်အသေးစားလုပ်ငန်းရှင်များသည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အသေးစားစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအတွက် အထိုက်အလျောက်များပြားသည့် ချေးငွေလိုအပ်ပါသည်။ အလားတူ နှစ်ရှည်ပင်စိုက်ပျိုးရေး အတွက် လည်းစိုက်ပျိုးမည့် အပင်အမျိုးအစားနှင့် အရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်အပေါ်မူတည်၍ မြစိမ်းရောင်ချေး ငွေနှင့် နှစ်ရှည်ချေးငွေများ လိုအပ်ပါသည်။ကျေးရွာတွင် သမဝါယမအသင်းဖွဲ့စည်းထားခြင်းမရှိဘဲ အုပ်စုကျေးရွာမှ အုပ်စုအလိုက်ရရှိသည့် ချေးငွေများမှ အချိုးကျခွဲဝေပေးသဖြင့် မြို့နယ်သမဝါယမအသင်းမှ ကျေးရွာအသင်းဖွဲ့စည်းပေးရန်နှင့် ချေးငွေ လိုအပ်သူရွာသားများအတွက် ချေးငွေအစီအစဉ်ကို ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ ဆောင်ရွက်သင့်သည်။

(ဃ) ကျေးလက်အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာအထောက်အပံ့

ကျေးရွာတွင်း အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာနိုင်မည့် အလားအလာရှိပြီး အလုပ်အကိုင်နှင့် အမြတ်အစွန်းများရရှိရန် အထူးသဖြင့် လူငယ်နှင့် အမျိုးသမီးများအတွက် အခွင့်အလမ်းရှိပါသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့တွင် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုနည်းပညာ၊ ဈေးကွက်၊ သတင်းအချက်အလက်များ လက်လှမ်းမီမှုတွင် အားနည်းပါသည်။ ကျေးရွာတစ်ခုလုံး၏ အမျိုးမျိုးကွဲပြားနေသော လုပ်ငန်းများ (ကုန်ထုတ်ခြင်း၊ စက်မှု၊ လက်မှုလုပ်ငန်း)အတွက် လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲရေး ထောက်ပံ့ခြင်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန် ခက်ခဲပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာမှ အသေးစားလုပ်ငန်းများအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် လုပ်ငန်းသစ်များ ယခုအခါ အဆင်သင့်မတွေ့ရသေးပါ။ နိုင်ငံတော်အစိုးရ အနေဖြင့်လည်း

စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအထောက်အကူပြုအဖွဲ့တစ်ခုထူထောင်ပြီး မြို့နယ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲရေးအောက်တွင်ထားရှိကာ တစ်နှစ်ပတ်လုံးဝန်ဆောင်မှုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့တွင် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်တစ်ချို့နှင့် တိုးချဲ့ပညာပေးရေးဝန်ထမ်းအချို့ ပါဝင်မည်ဖြစ်ပြီး၊ မြို့နယ်ဒေသမှသည် ကျေးရွာအထိလိုအပ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှု အထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လုံလောက်သောရန်ပုံငွေလည်း ရှိရပါမည်။

(င) ကျေးလက်ဈေးဆောက်လုပ်ရေးနှင့် သားငါးလိုင်စင်၊ အင်းလေလံများချထားမှု

ကျေးရွာတွင် တပိုင်တနိုင်မွေးမြူရေး ပြုလုပ်ရန် မြေနေရာမလုံလောက်ခြင်း၊ ကျေးရွာပိုင် စားကျက်မြေများ မရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဈေးကွက်နှင့် ဝယ်လိုအား အလုံအလောက်ရှိသော်လည်း တပိုင်တနိုင်မွေးမြူရေးမှသည် စီးပွားဖြစ်မွေးမြူရေးပြုလုပ်ရန် အခက်အခဲများရှိပါသည်။ ယခုလက်ရှိ တပိုင်တနိုင်မွေးမြူရေး ပြုလုပ်နေကြသူများအနေဖြင့်လည်း အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များ ရောင်းချရာတွင် သား သတ်လိုင်စင် ရှိသူ၏ မတရား ဖမ်းဆီးခံ၊ မတရားဈေးနှိမ်ခြင်း၊ ခေါင်းပုံဖြတ်အနိုင် ကျင့်ခြင်းတို့ကို ခံနေကြရသည်။ သားသတ်လိုင်စင်ချ ထားရာတွင် ပွင့်လင်း မြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုး ချထားပေးခြင်း။ရွာသူ/သားများမှ မိမိတို့မွေးမြူထားသော အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များကို အသားရောင်းချရာတွင်ဖမ်းဆီးခံရခြင်း၊ အရှင်သယ်ယူရောင်းချခွင့်ကန့်သတ်ထားခံရခြင်းနှင့် သားသတ်လိုင်စင်သို့ ရောင်းချရာတွင်လည်း ပေါက်ဈေးမပေးဘဲ မတရား ဈေးနှိမ်ခံရသည်။ လိုင်စင်ရှိသူမှ ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံနေရသည်။ထို့ကြောင့် မွေးမြူရေးမှ အကျိုးအမြတ်နည်းပါ သည်။ အကယ်၍ လွတ်လပ်စွာ အခွန်လွတ် ရောင်းချနိုင်မည်ဆိုပါက မွေးမြူသူ တောင်သူများအနေဖြင့်လည်း ဝင်ငွေ တိုးလာမည်ဖြစ်ပြီး ဝယ်ယူစားသုံးသူများအနေဖြင့်လည်း သန့်ရှင်းလတ်ဆတ်သော အသားငါးတို့ကို ဈေးနှုန်းသက်သာစွာ ဝယ်ယူစားသုံးနိုင်ခြင်းဖြင့် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာအတွင်း ကိုယ်တိုင်မွေးမြူထုတ်လုပ်ကြသည့် တောင်သူများအား ကျေးရွာတွင်း အခွန်လွတ် သားငါးဈေးတည်ဆောက်ပေးရန်။ သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေးလိုင်စင်ကို တောင်သူများနှင့် သင့်လျော်အောင် ဥပဒေပြင်ဆင်ရေးဆွဲပေးရန်။

(စ) စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ ဈေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်မှုမရှိခြင်း

စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်ကြမ်းအလုံလောက် ထွက်ရှိသော်လည်း ဈေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် ပွဲရုံများမှ အလေးတင်းတောင်းမ မှန်ခြင်းကြောင့် စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ ရောင်းချရာတွင် တောင်သူများ အရှုံးပေါ်/အမြတ်နည်း/ ဝင်ငွေနည်းနေကြသည်။ အရေးယူမှု၊ ကြီးကြပ်မှုအားနည်းသည်။ ဈေးကွက်တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန် ကန်ရေး အစိုးရမှ ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ပေးရန်/ အရေး ယူဆောင်ရွက်ပေးရန်။

(ဆ) ဒေသခံများအတွက် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်ရွှေ၊ ကျောက်လုပ်ငန်း/လုပ်ကွက်ကို ဥပဒေအရတရားဝင် လုပ်ငန်းလိုင်စင်များ ချထား ပေးရန်။

ရွှေထွက်ရှိသော်လည်း ဒေသခံ ရွာသူ/ သား များအနေဖြင့် အကျိုးခံစားခွင့် မရရှိ ကြပါ။ ပြင်ပ နိုင်ငံသား/ နိုင်ငံခြားသားကုမ္ပဏီများမှ ရွှေလုပ်ကွက်များကို ပိုင်ဆိုင်နေကြပြီး ဒေသခံများမှာ ၄င်းလုပ်ကွက်များတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်နေကြရသည်။ သတ္တုတူးဖေါ်ရေး ဥပဒေနှင့်ပါတ်သက်၍လည်း ဒေသခံများ ဗဟုသုတနည်းပါးသည်။ရွှေလုပ်ကွက်ချထားပေးမှုနှင့် ပါတ်သက်၍လည်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိ။ အကယ်၍ ဒေသခံများကို တရားဝင် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ရွှေလုပ်ကွက်များကို ချထားပေးပါက ဒေသခံများ စိတ်ချလက်ချလုပ်ကိုင်ခြင်းဖြင့်

ဝင်ငွေတိုးလာမည်။ နိုင်ငံတော်အနေဖြင့်လည်း အခွန်တိုးရရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သတ္တုတူးဖော်ရေး ဥပဒေကိုပြင်ဆင်ရေးဆွဲပေးရန်နှင့် ဒေသခံများအတွက် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်ရွှေလုပ်ငန်းကို ဥပဒေအရတရားဝင် လုပ်ခွင့်လိုင်စင်များ ချထား ပေးရန်။

(ဈ) ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူ ရရှိရေး၊ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။

အလုပ်အမျိုးအစား၊အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှုနှင့် ပင်ပန်းမှုတူသော်လည်း ကျား/မနေ့စား လုပ်အားခတန်းတူမရရှိကြပါ။ ကျား/မ ခွဲခြားမှု အနည်းငယ်ရှိသည်။ ၎င်းအပြင် အမျိုးသမီးများ လုံခြုံမှုနည်းနေသည်။ လက်ရှိအမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေသည်ထိရောက်မှု အားနည်းနေသေး သည်။ အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် အတွေ့အကြုံဗဟုသုတနည်းသည်။ ပညာတတ်နည်းပါးသည်။ အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း ချိတ်ဆက်မှုမရှိ။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတဆင့် လွှတ်တော်သို့ တင်ပြ၍ ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူရရှိရေး၊ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။

၈။ စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အချိန်ကာလ

စီမံချက်များသည် အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာများကို လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအဖြစ် သဘောထားနားလည်နိုင်စေမည့် ဖော်ထုတ်ထားချက်များဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီမံချက်များသည် ငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလအတွင်း ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင်များကိုရောက်ရှိရန် ပါဝင်ပေးမည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်မှု ဆိုင်ရာ အဓိကသော့ချက်များဖြစ်သည်။

(က) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်

ကျေးရွာလူထုက ငါးနှစ်တာစီမခံချက်ကာလအတွက် ပြင်ဆင်ပြုစုကြသည့်ကာလက ဖော်ထုတ်၊ ဦးစားပေးတန်းစီခဲ့ကြသည့် စီမံချက်များသည် မည်သို့မျှ ပြည့်စုံမှုမရှိနိုင်ပါ။ ဤသည်မှာ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်နှစ်၊ သုံးနှစ်တာကာလ စီမံချက်များအတွက် မျှော်မှန်းရေးဆွဲ ထားနိုင်ကြသော်လည်း ငါးနှစ်တာကာလတစ်လျှောက်လုံးတွင် နောက်ထပ်ဆောင်ရွက်မည့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ဖော်ထုတ်သွားကြပါမည်။ သို့ပါသောကြောင့်ရေးဆွဲထားသည့် ငါးနှစ်တာစီမံချက်သည် ပြင်းထန်သောသဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကဲ့သို့ ထိခိုက်စရာများ မပေါ်ပေါက်ပါက အနည်းနှင့် အများဆိုသလို ပြောင်းလဲမှုမရှိနိုင်ပဲ နောက်ထပ် တိုးလာမည့် လုပ်ငန်းစီမံချက်များသာ ပါဝင်လာနိုင်ပါမည်။ ထို့ကြောင့် ငါးနှစ်တာကာလ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်၏ ဗျူဟာမြောက်မူဘောင်အတွင်း နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ကို ဆောင်ရွက် သွားကြပါမည်။

(ခ) ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ စီမံချက်ကို အုပ်စုခွဲခြားခြင်း

စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များကို စီမံချက်ဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို စီစစ်စိတ်ဖြာနိုင်ရန် လုပ်ငန်းရပ်ဆိုင်ရာနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အခြေခံပြီး အုပ်စုခွဲသည်။ လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(Functional classification)ဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများအတွက် သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများအလိုက် ဆောင်ရွက်ဘွယ်ရာများကို သိရှိနားလည်စေနိုင်သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification)သည် စီမံချက်ကို အကဲဖြတ်ရာတွင် စီးပွါးရေးအကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး၊ လူသားချင်းဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှုတို့ကို ခွဲခြားသိရှိစေရန် အထောက်အကူပြုသည်။

လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း *(Functional classification)*– ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများက ယင်းတို့၏လုပ်ငန်းတာဝန်များအလိုက် ဖော်ထုတ်ထားသော လုပ်ငန်းကဏ္ဍအပိုင်းအခြားများကို သိရှိစေနိုင်သည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း *(Economic classification)*တွင်သာမန်အသုံးစရိတ်၊ ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးအသုံးစရိတ်၊ လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့တို့ ပါဝင်သည်။

(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

စီမံချက်များအလိုက် ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ဇယားဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်သက်ရာအမှတ်ပေးအဆင့်ခွဲခြင်းစနစ်ဖြင့် ရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးတွင် စီမံချက်များ ဦးစားပေးအစီအစဉ်ကို ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် အခြားအေဂျင်စီများထံမှ နည်းပညာ အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစည်းအဝေးတွင် သဘောတူသတ်မှတ်ထားသော ဦးစားပေးစီမံချက်လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ကဏ္ဍ/ကဏ္ဍခွဲ	စီမံချက်	ရမှတ်ပေါင်း	ဦးစားပေးအဆင့်	ဖော်ပြချက်	မှတ်ချက်
စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကဏ္ဍ					
	၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများ စွမ်း ရည်မြှင့်တင်ရေး	၈၉	၁၂	၁။ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ နှင့်အခြားအထောက်အကူပြုကော်မတီများစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းခြင်း။ ၂။အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲ မှုသင်တန်း ၃။စာရင်းနှင့် မှတ်တမ်းရေး သွင်း နည်းသင်တန်း ၄။ခေါင်းဆောင်မှု သင်တန်း၊ လေ့လာရေးခရီး။	ကျေးလက် ဦးစီး
စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ					
	၂။ စိုက်ပျိုးရေ ရရှိရေး	၉၈	၇	၅. စက်အဝီစိတွင်း တူးဖေါ် ခြင်း။	
	၃။ သီးနှံအထွက်တိုး	၉၂	၉	၆. မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရေး ၇. လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများအရစ်ကျရောင်းချပေးခြင်း ၈. နှစ်ရှည်ပင် စိုက်ပျိုးခြင်း	စိုက်ပျိုးရေးဦးစီး ဌာန
	၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	၉၃	၈	၉.မြေဆီလွှာပြုပြင်ထိန်းသိမ်းနည်းသင်တန်း ၁၀. သဘာဝမြေဆွေးပြုလုပ်နည်းသင်တန်း (တီမြေဆွေး။ အီအမ် ဘိုကာရှီ စသည်) ၁၁. သစ်စိမ်းမြေဩဇာပြုလုပ်နည်း ၁၂. ကိုင်းကူးကိုင်းဆက်သင်တန်း ၁၃. ဘက်စုံပိုးမွှားကာကွယ်နည်းသင်တန်း	စိုက်ပျိုးရေးဦးစီး ဌာန

				၁၄. သီးလှည့်စိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း ၁၅. ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း ၁၆. စံပြစိုက်ကွက် ထူထောင်ခြင်း ၁၇. တောင်သူပညာပေးစခန်းဖွင့်လှစ်ခြင်း ၁၈. လေ့လာရေးခရီး ၁၉. အခြေခံ လယ်ယာမြေ ဥပဒေ ပညာ သင်တန်း	
<u>မွေးမြူရေးကဏ္ဍ</u>					
	<u>၅။မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း</u>	၆၄	၁၆	၂၀. ဆင်းရဲဆုံးမိသားစုများ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေး ၂၁. တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေးတိုးချဲ့ခြင်း ၂၂. ပျားမွေးမြူရေး ၂၃. အာဟာရတန်ဖိုးမြင့်မြက်စိုက်ခင်းထူထောင်ပေးခြင်း ၂၄. မွေးမြူရေးချေးငွေထူထောင်ပေးခြင်း	တိမွေးကု ဦးစီးဌာန ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန
	<u>၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာ</u>	၆၂	၁၇	၂၅. တိမွေးကုသင်တန်း ၂၆. ပျားမွေးမြူရေသင်တန်း	တိမွေးကု ဦးစီး ဌာန
<u>စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ် သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း များကဏ္ဍ</u>					
	<u>၇။အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများ တိုးမြှင့်ခြင်း</u>	၈၉	၁၁	၂၇. ခေတ်မီလက်သမား၊ ပန်းရံပစ္စည်းများထူထောင်ခြင်း ၂၈. ခေတ်မီစက်ချုပ်/အလှပြင်ပစ္စည်းများထူထောင်ခြင်း ၂၉.ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများ လစ်လပ်နေရာတွင် ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတတ်များအား ဦးစားပေး ခန့်ထားပေးရန်	
	<u>၈။ အသက်မွေးဝမ်းနည်းပညာ</u>	၉၀	၁၀	၃၀. စက်ချုပ်နှင့်အိမ်တွင်းမှု အဆင့်မြင့်သင်တန်း ၃၀. မုန့်မျိုးစုံသင်တန်း ၃၁. ရေခဲမုံ့နှင့် ဂျယ်လီသင်တန်း ၃၂. လက်သမား၊ ပန်းရံအဆင့်မြင့် သင်တန်း ၃၃. အိမ်သုံးလျှပ်စစ်ပြုပြင်နည်းသင်တန်း ၃၄. စက်ပြင်သင်တန်း ၃၅. ဆပ်ပြာပြုလုပ်နည်းသင်တန်း ၃၆. စီးပွါးဖြစ် မှိုစိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း ၃၇. ဆံပင်ညှပ်၊ အလှပြင်သင်တန်း ၃၈. ဖန်စီထိုးသင်တန်း ၃၉. လက်ယက္ကန်း၊ စက်ယက္ကန်းသင်တန်း ၄၀. ပြောင်းဖူးအစီခံထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့်ဆေးလိပ်သင်တန်း ၄၁. တယ်လီဖုန်းပြုပြင်သင်တန်း ၄၂. ရွှေကျောက် ကုန်ချောထုတ်သင်တန်း ၄၃. စွပ်ကျယ်တံဆိပ်ရိုက်သင်တန်း ၄၄. ပန်းဘဲသင်တန်း	ကျေးလက်နှင့် အသက်မွေးဦးစီး ဌာန

ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ				
<u>၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု</u>	၉၉	၆	၄၅. မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်း ၄၆. နှစ်ရှည်ချေးငွေစနစ် ၄၇. ဆင်းရဲသားများအတွက် ရံပုံငွေထူထောင်ခြင်း (ငွေစု/ ငွေချေးစနစ်ထူထောင်ခြင်း)	ကျေးလက်
<u>ပညာရေးကဏ္ဍ</u>			၄၈. ကျောင်းဆောင်သစ်ဆောက်လုပ်ခြင်း/	
<u>၁၀။ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း</u>	၁၀၉	၁	၄၉. ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း။ ၅၀. ကျောင်းသောက်ရေသန့် ရရှိရေး ၅၁. ကျောင်းပရိဘောဂ ၅၂. ကျောင်းသင်ထောက်ကူပစ္စည်း ၅၃. ကျောင်းအားကစားပစ္စည်း ၅၄. ကျောင်းစာကြည့်တိုက်ထူ ထောင်ခြင်း ၅၅. နှစ်စဉ် ကျောင်းပြေးခုန်ပစ်ပြိုင် ပွဲများ၊ ၅၆. စာပေပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပ ပေးခြင်း ၅၇. ဆရာဖြစ်သင်တန်းပေးခြင်း ၅၈. မူကြိုကျောင်းဆောင် ဖွင့်လှစ်တည်ထောင်ခြင်း၊ ၅၉.ကလေးငယ်များအာဟာရပြည့်ဝရေးဆောင် ရွက်ခြင်းနှင့် ကျောင်း ကျန်းမာရေးပညာပေး အစီအစဉ်	ပညာရေးဦးစီးဌာန
<u>ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ</u>				
<u>၁၁။ ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများ မြှင့်တင်ခြင်း</u>	၁၀၅	၃	၆၀. ဆေးခန်းဆောက်လုပ်ခြင်း ၆၁. ဆေးခန်းပရိဘောဂနှင့် ဆေးခန်းသုံးပစ္စည်းများ ၆၂. လူနာတင်အရေးပေါ်ကား ထူထောင်ခြင်း ၆၃. တိုင်းရင်းဘယဆေးခံ့ထူ ထောင်ခြင်း ၆၄. အခြေခံမရှိမဖြစ်အိမ်သုံးဆေးဆိုင် ထူထောင်ခြင်း	အားကစားနှင့်ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန
<u>၁၂။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာ</u>	၈၅	၁၃	၆၅. အခြေခံကျန်းမာရေးသင်တန်း ၆၆. တိုင်းရင်းဆေးသင်တန်း ၆၇. ကျန်းမာရေးပညာပေးသင် တန်း	အားကစားနှင့်ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန
ရေနှင့် သန့်ရှင်းရေးကဏ္ဍ				
<u>၁၃။ သောက်ရေသန့် ရှင်းရေး</u>	၁၀၄	၄	၆၈. ကျေးရွာလုံးကျွတ် သောက်သုံးရေ ရေပိုက်သွယ်တန်းခြင်း ဆင်းရဲသားများ ယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း	
လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အားကစားကဏ္ဍ				
<u>၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး</u>	၁၀၀	၅	**အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းသင် တန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊**	

			၆၉. တယ်လီဖုန်းပြင်သင်တန်း ၇၀. ဆို၊က၊ရေး၊တီး သင်တန်း ၇၁. တိုင်းဒေသကြီးလူငယ်ဖိုရမ်များ နှင့် ချိတ်ဆက် လှုပ်ရှားခြင်း	
			လူငယ်များ လုံခြုံမှု ၇၂. ယဉ်စည်းကမ်း၊ လမ်းစည်း ကမ်းသင်တန်း ၇၃. လူကုန်ကူးကာကွယ်တား ဆီးရေးသင်တန်း ၇၄. အမျိုးသမီး ကာကွယ်စောင့် ရှောက်မှုသင်တန်း ၇၅. လူငယ်များကိုယ်ခံပညာသင် တန်း ၇၆. မူးယစ်ဆေးအသိပညာပေး သင်တန်း	
			လူငယ်များလေ့လာသင်ယူမှု မြှင့်တင်ရေး ၇၇. နှစ်စဉ် စာပေဟောပြောပွဲ ကျင်းပခြင်း ၇၈. ခေတ်မီအင်တာနက်စာ ကြည့်တိုက်ထူထောင်ခြင်း ၇၉. အင်တာနက်လေ့လာသင်ယူမှု သင်ကြားပေးခြင်း	
			ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းရေးနှင့် မြှင့်တင်ရေး ၈၀. ရိုးရာ/ခေတ်ပေါ်တီးဝိုင်းထူ ထောင်ပေးခြင်း ၈၁. ဆို၊က၊ရေး၊တီး ပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပပေးခြင်း/ပါဝင်ယှဉ် ပြိုင်နိုင်မှုအခြေအနေဖန်တီး ခြင်း ၈၂. ရိုးရာပွဲများတွင် ကခုန်ခြင်း/ အကလေ့ကျင့်ခြင်း/ ပြဇာတ်ကခြင်း ၈၃. ရိုးရာဘုရားပွဲများတွင် လူငယ်များ ဆန်းသစ်တီထွင်မှုနှင့် ပြိုင်ပွဲများကျင်းပပေး ခြင်း	
			လူငယ်များ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များတွင်မျှတ၊ တက်ကြွစွာ ပါဝင်လာစေရေး ၈၄. ကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင် လူငယ်များ အချိုးကျ ပါဝင် ဖွဲ့စည်းပေးခြင်း	
			လူငယ်များအားကစားမြှင့်တင်ခြင်း ၈၅. အားကစားကွင်းနှင့်အားကစားပစ္စည်းများနှင့် ကိုယ်ကာ ယအလှလေ့ကျင့်ပစ္စည်းများ ၈၆. နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်နှင့် အား ကစားပြိုင်ပွဲများကျင်းပခြင်း (ကျေးရွာအဆင့်၊ကျေး ရွာအုပ်စုအဆင့်၊ မြို့နယ်အ ဆင့်၊ တိုင်းအဆင့် စသည်)	အားက စားနှင့် ကျန်း ေမာ ရေးဦး စီး ဌာန
<u>ကျေးရွာအတွင်းရှိ အခြေခံအဆောက်အဦးများ</u>				
<u>၁၅။</u>	၆၀	၁၈	၈၇. ရွာတွင်းကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်း၊	ကျေး

	<u>ကျေးရွာလမ်းတံတား</u>				လက် ဦးစီး
	<u>၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်းရေး</u>	၁၀၈	၂	၈၈. ကျေးရွာမီးလင်းရေး	ကျေး လက်
သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်းကဏ္ဍ					
	<u>၁၇။</u> <u>သဘာဝဘေးလျှော့ချရေး</u>	၇၀	၁၄	၈၉. မီးသတ်ကားထူထောင်ခြင်း ၉၀. မီးသတ်ရေကန်နှင့် လက်ဆွဲမီးသတ်စက် ထူထောင်ခြင်း ၉၁. အရံမီးသတ်စနစ်တကျဖွဲ့ စည်းခြင်း ၉၂. သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး သင်တန်း	
မူဝါဒများ					
	၁၈။ ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း	၆၅	၁၅	၉၃. မြေယာကော်မတီစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းပေးရန် ၉၄. လယ်ယာမြေ ဥပဒေပြင်ဆင် ပေးရန် ၉၅. ကျေးရွာပိုင် စားကျက်မြေ ပြန်လည်ချထားပေးရန် ၉၈. သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေး လိုင်စင်ကို တောင်သူများနှင့် သင့်လျော်အောင် ဥပဒေ ပြင် ဆင် ရေးဆွဲပေးရန်။ ၉၉. ဈေးကွက်တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်ရေး အစိုးရမှ ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ပေးရန်/ အရေး ယူဆောင်ရွက်ပေးရန်။ ၁၀၀. ဒေသခံများအတွက် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်ရွှေ၊ ကျောက်လုပ်ငန်းကို ဥပဒေအရတရားဝင်လုပ် ကိုင်ခွင့်လိုင်စင်များ ချထားပေးရန်။ ၁၀၁. ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူရရှိရေးအမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေ ပြဋ္ဌါန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။	လွှတ် တော် သို့ တင် ပြရန်။

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

အောက်ပါဇယားတွင် လုပ်ငန်းစတင်ရန်၊ ပြီးဆုံးရန် ခန့်မှန်းဖော်ပြထားသည့်ဦးစားပေးစီမံချက်များ၏ အချိန်ဇယားကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအစီအစဉ်ကို နှစ်အလိုက် လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပြီး နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင်လည်း ထည့်သွင်းပေးမည်။

စီမံချက်	အဆင့်	၂၀၁၇	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀	၂၀၂၁
၁။ ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း		Â	Â	Â		
၂။ ကျေးရွာမီးလင်းရေး		Â	Â			
၃။ ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများ မြှင့်တင်ခြင်း			Â	Â		
၄။ သောက်ရေသန့်			Â	Â		
၅။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး		Â	Â	Â	Â	Â

၆။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန် ဆောင်မှု	Â				
၇။ စိုက်ပျိုးရေ ရရှိရေး		Â	Â		
၈။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	Â	Â	Â	Â	Â
၉။ သီးနှံအထွက်တိုး	Â				
၁၀။ အသက်မွေးဝမ်းနည်း ပညာ	Â	Â	Â	Â	Â
၁၁။ အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်ခြင်း	Â	Â			
၁၂။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်း များ စွမ်း ရည်မြှင့်တင်ရေး	Â				
၁၃။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာ	Â	Â	Â	Â	Â
၁၄။ သဘာဝဘေးလျှော့ချရေး	Â	Â	Â	Â	Â
၁၅။ ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း	Â	Â	Â	Â	Â
၁၆။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း		Â			
၁၇။ မွေးမြူရေးနည်းပညာ		Â	Â		
၁၈။ ကျေးရွာလမ်းတံတား		Â			

၉။ ဘတ်ဂျတ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်

အောက်ပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားသောစီမံချက်အလိုက် ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်း နမူနာ(indicative)အဖြစ်ကိုးကားရန် ပမာဏသာဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက် ပမာဏတွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မီတီသည် တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်လုပ်ငန်းများထံမှ ဘတ်ဂျတ်အပါအဝင် စီမံချက်ပြုစုရေးဆွဲရေး အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဖော်ပြထားသော ရည်ညွှန်း ဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသားမဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှုများကို ထည့်သွင်း ဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ (ငွေသားမဟုတ်သောထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာ လုပ်အား၊သဲ၊ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊အချိန် စသည်)

စီမံချက်ဘတ်ဂျတ်

စဉ်	စီမံချက်	ရန်ပုံငွေ (သိန်း)	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(ကျပ်)			
			သာမန် အသုံး စရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ် ငွေလုံး ငွေရင်းအ သုံးစရိတ်	စွမ်းဆောင် ရည်မြှင့် တင်ရေး	လူသားချင်း စာနာမှု ဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှု
၁	ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း			√		
၂	ကျေးရွာမီးလင်းရေး			√		
၃	ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများ မြှင့်တင်ခြင်း			√		
၄	သောက်ရေသန့်			√		
၅	လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး			√	√	
၆	ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန် ဆောင်မှု			√		
၇	စိုက်ပျိုးရေ ရရှိရေး			√		

၈	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ		√	
၉	သီးနှံအထွက်တိုး		√	
၁၀	အသက်မွေးဝမ်းနည်း ပညာ		√	
၁၁	အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်ခြင်း	√		
၁၂	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်း များ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး		√	
၁၃	ကျန်းမာရေးနည်းပညာ		√	
၁၄	သဘာဝဘေးလျှော့ချရေး			√
၁၅	ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း	√		
၁၆	မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း	√		
၁၇	မွေးမြူရေးနည်းပညာ			√
၁၈	ကျေးရွာလမ်းတံတား	√		

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုကျေးရွာလူထုကဦးဆောင်အကောင်ထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာကျေးရွာတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။

(၁၀-၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကိုအထိရောက် ဆုံးအကောင်အထည် ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအား တာဝန်များခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်း များဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်း သည်ကျေးရွာ မူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေးအရည်အသွေးကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာလယ်ယာကုန်ထုတ် လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၁၀-၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များကဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်းအခြား သော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်း ရှာဖွေဆက်သွယ် ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သောအကူအညီများရယူဆောင် ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှု အရည်အသွေး တိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းကလည်း လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအထောက် အကူပြုလမ်းအဆင့်မြှင့် တင်ရန် မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူအညီများရယူရပါမည်။

(၁၀-၃) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိပ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုလည်းတွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာအမှန်ပင် လိုအပ်ပါမည်။ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များစိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အဖွဲ့များ (နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှု အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ အစည်း များ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများကစီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖေါ်ပြထားသော သတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီးလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံကြီးကြပ်ရန် တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီကတာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသောကော်မတီကိုဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၀.၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေး အစီအစဉ်များ ထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်း လုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက်ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာသယ်ယူမည့် ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကို ကန့်သတ်ခြင်းကဲ့သို့သောစည်းကမ်းများသတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ အဖွဲ့အားတာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင် ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်းစသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအားစဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖေါ်ရာတွင် တိုးတက်မှုအခြေအနေ များအား စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာ ရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကိုပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင် ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖေါ်သောနည်းလမ်းကိုလက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကိုကြီးကြပ်စစ်ဆေးသုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိအဖွဲ့အစည်းများ ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာ အတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော အဖွဲ့အစည်းစနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများတည်ဆောက်ပါမည်။

(၁၁-၁) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း (Monitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(financial progress) တို့ကိုစနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးပါမည်။ ၎င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃)လပတ် အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသောအဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီး တို့က မိမိတို့ တာဝန်ကျရာကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်းအချက်အလက်များ (Baseline) ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များသည် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာမည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)များဖြစ်ပါမည်။ (၃)လပတ်ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၎င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာ(monitoring report)ကိုရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီမှ ဦးဆောင်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကြီးကြပ် စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Physical progress)

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲအဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သော အဆိုပြုချက်များ၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများ၊

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Financial progress)

ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များစုစည်းပြီးစီးမှု (မူလ လျာထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)၊(၃)လပတ်ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊ ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ၊ ပြဿနာများ၊ငွေကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှုတိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် (၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်ကို ပြုစုပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စုဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃ မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကို အဓိကထားဖော်ပြပါမည်။ ၎င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားမှုများ၊ ကျေးရွာသူ/သားများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သောအကူအညီအထောက် အပံ့များ စသည်တို့ ပါဝင်ပါမည်။

(၁၁-၂) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလနှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ် အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ဆောင်ရွက်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာက ဖိတ်ကြားအသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်းဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့်အဖွဲ့အစည်းများမှာ-

ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အခြားသက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)၊ သတင်းမီဒီယာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင်သက်ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များ ရယူနိုင်သောအခွင့်အလမ်း ကိုလည်း ရရှိပါမည်။ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၁)

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အကူပြု ဇယားများ

(၁) ကျေးရွာ လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

(၁.၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

ဇယား (၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

အသက်အုပ်စု		ကျား	မ	စုစုပေါင်း	စုစုပေါင်း၏ %
၁ နှစ်အောက်	နို့စို့အရွယ်	၁	၂	၃	၀.၇
၁ နှစ်မှ ၅နှစ်အောက်	၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်	၁၆	၂၀	၃၆	၇.၆
၅ နှစ်မှ ၉နှစ်အထိ	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်	၂၁	၁၄	၃၅	၇.၃
၉ နှစ်အထက်မှ ၁၄နှစ်အထိ	အလယ်တန်းကျောင်းသားအရွယ်	၂၉	၂၃	၅၂	၁၀.၉
၁၄ နှစ်အထက်မှ ၆၀နှစ် အထိ	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်	၁၇၃	၁၆၄	၃၃၇	၇၂
၆၀ နှစ်နှင့် အထက်	သက်ကြီးရွယ်ကြီး	၆	၄	၁၀	၂.၁
စုစုပေါင်း လူဦးရေ		**၂၄၆**	**၂၂၇**	**၄၇၃**	**၁၀၀**
စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု - ၁၁၇		**တစ်အိမ်ထောင်ရှိ ပျမ်းမျှဦးရေ - ၄.၀၄**			

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှုးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျွန်တော်တို့ (၉)မိုင်ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၁၁၇) မှ လူဦးရေပေါင်း (၄၇၃) (က ၂၄၆ + မ ၂၂၇) ရှိသည်။ တစ်အိမ်ထောင်လျှင် ပျမ်းမျှလူဦးရေ (၄.၀၄) ရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စံနှုန်းဖြစ်သော တစ် အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှလူဦးရေတိုးပွါးမှု ၅ ယောက်နှုန်းထက် အနည်းငယ်သာလျော့နည်း လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူဦးရေမှာ ၃၃၇ ဦး (၇၂ %) ရှိပြီး၊ မှီခိုသူဦးရေမှာ ၁၃၆ ဦး (၂၈ %) သာရှိသောကြောင့် ကျေးရွာ၏ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် လူဦးရေမှာ အသင့်အတင့်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ၎င်းအလုပ်လုပ်နိုင်သောသူများကို အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ကျွမ်းကျင်မှုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်နိုင်မည်ဆိုပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အလားအလာကောင်းများရှိပါသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်တွင် အမျိုးသား အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေမှာ အမျိုးသမီးဦးရေထက် ၉ ဦး၊ ၂.၆% ပိုများသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ တစ်နှစ်အောက်လူဦးရေမှာ၃ ဦး (၀.၇%) သာ ရှိသဖြင့် လူဦးရေမွေးဖွါးနှုန်း နည်းသည်ကိုတွေ့ရသည်။ တစ်နှစ်နှင့် ၅ နှစ်အောက် လူဦးရေ ၃၆ ယောက် (၇.၆%) ရှိသဖြင့် ၅ နှစ်အောက်ကာကွယ်ဆေးထိုးရမည့် အရေအတွက်ကို အတိအကျ သိရှိနိုင်သည်။ မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းနေအရွယ်လူဦးရေကိုလည်း သိရှိရသောကြောင့် ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးတိုင်းကျောင်းနေနိုင် ခြင်း ရှိမရှိကို အလွယ်တကူ နှိုင်းယှဉ်သိရှိနိုင်မည်ဖြစ် ပါသည်။ ၆၀ နှစ်နှင့်အထက် သက်ကြီးရွယ်ကြီး ၁၀ ယောက် (၂.၁%) ရှိသဖြင့် ကျန်းမာရေး စောင့် ရှောက်မှုပေးရန်လိုအပ်သည်ကြောင်း ခန့်မှန်းသိရှိနိုင်ပါသည်။

(၁.၂) အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အင်အား

(၁.၂.၁) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား (၂) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစု ဝင်လုပ်အား		
၁	**စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံ ထုတ်လုပ်ရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၄၆	၃၉.၃၁	၈၈		တောင်ယာနှင့် လယ်
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၂	**တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				၃၄	တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူကြသည်။
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၃	**ငါးဖမ်း လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၄	**သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၅	**ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၂	၁.၇	၄		စတီး၊ ရေသန့်
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၆	**လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၇	**ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၃	၂.၆	၃		လက်သမား၊ပန်းရံ
၈	**ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁	၀.၉	၃		ဝပ်ရှော့
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
၉	**ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၂	၁.၇	၂		ဆံသ၊ ယက်ကန်း
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၀	**လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၈	၆.၈၃	၁၁	၆	ဈေးဆိုင်နှင့် အရောင်းအဝယ်
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၁	**ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁	၀.၉	၅		စားသောက်ဆိုင်
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၂	**ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၃	**ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၄	**အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၅	**ပြည်သူဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၆	၅.၁၂	၆		စစ်သား၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ ယာဉ်ထိန်းရဲ၊သစ်တောဝန်ထမ်း၊ စိုက်ပျိုးရေးဝန်ထမ်း
၁၆	**ပညာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁	၀.၉	၁		ကျူရှင်ဆရာ
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၇	**ကျန်းမာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁	၀.၉	၁		တိမ်မွေးကုဆရာဝန်
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊					

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၈	**လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၉	**အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၄၅	၃၈.၅	၈၇	၅	
၂၀	**ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies, etc.,)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
	စုစုပေါင်း	၁၁၇	၁၀၀	၂၁၁	၄၅	

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းမှာ စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်း ဖြစ်သော်လည်း ကျေးရွာရှိ အိမ်ထောင်စုစု ပေါင်း (၁၁၇) အနက် အိမ်ထောင်စု (၄၅) မှာ စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းများတွင် နေ့စားအလုပ်သမားအနေဖြင့် လုပ်ကိုင်ကြရပြီး ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းသေး လုပ်ကိုင် နိုင်သူမှာ ၂ ဦးသာရှိသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကို မှီခိုအားထားသူ (၄၆) အိမ်ထောင်စု၊ ကျွမ်းကျင် လုပ်ငန်းအနေဖြင့် လုပ်ကိုင်သူ ဆံပင်ညှပ် ၁ ဦး၊ ယက်ကန်း ၁ဦး၊ လက်သမား ၂ ဦး၊ ပန်းရံ ၁ ဦး၊ ဝပ်ရှော့ ၁ဦး၊ အရောင်းအဝယ်နှင့် ဈေးဆိုင်ငယ်လေးများလုပ်ကိုင်သူ ၈ဦး၊ စားသောက်ဆိုင် ၁ဦး၊ စစ်သား ၂ဦး၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ၁ဦး၊ သစ်တောဝန်ထမ်း ၁ဦး၊ စိုက်ပျိုးရေးဝန်ထမ်း ၁ဦး၊ ကျူရှင်ဆရာ ၁ဦး၊ တိမွေးကုဆရာဝန် ၁ ဦးတို့ ရှိသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော မိသားစုဝင် လုပ်အားမှာ ၂၁၁ ဦးရှိသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရသောကြောင့် တစ်အိမ်ထောင် ပျမ်းမျှမိသားစုဝင် လုပ်အားအနေဖြင့် ၂ ယောက်နှုန်း အလုပ်လုပ်နေကြရသည်ကို တွေ့ရသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် ၃၃၇ ရှိသော် လည်း အလုပ်လုပ်နေသူ ၂၁၁ ဦး၊ အထက်တန်းကျောင်းနေ ၁၀ ဦး၊ တက္ကသိုလ် ကျောင်းတက်နေသူ ၃ ဦး၊ စုစုပေါင်း ၂၂၄ သာ ရှိသေးသဖြင့် ကျန် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် ၁၁၃ဦး မှာ အလုပ်လက်မဲ့/ အလုပ်မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် မွေးမြူရေးတွဲဖက် လုပ်ကိုင်သူ ၃၄ ဦး၊အရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်း ၆ ဦး၊ ကျပန်းလုပ်ငန်း၅ ဦး၊ စုစုပေါင်း တွဲဖက်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ အရေအတွက် ၄၅ ခုတွေ့ရသဖြင့် ဆင်းရဲသားမိသားစု ၄၅ အိမ်ထောင်မှာ လုပ်ငန်း တစ်မျိုးထက်ပို၍၊ သို့မဟုတ် လူတစ်ဦးတည်းက ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်း တစ်မျိုးထက်ပို၍ တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် အလုပ်လုပ်နေကြရ သည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။

(၁.၂.၂) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား (၃) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
၁	လယ်ယာလုပ်ငန်း	နေ့စား	၅၀၀၀	၄၀၀၀	၅၀၀၀	၄၀၀၀	
၂	တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး	နေ့စား					
၃	ငါးလုပ်ငန်း - ရေချို/ရေငန် ငါးဖမ်းခြင်း၊ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်လုပ်ငန်း	နေ့စား					
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း	နေ့စား	၅၀၀၀	၄၀၀၀	၅၀၀၀	၄၀၀၀	
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	နေ့စား					
၆	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	နေ့စား	၆၀၀၀				ခေတ်မီ ပစ္စည်းကရိယာမရှိ၊ ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။
၇	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	နေ့စား					
၈	လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး	နေ့စား					
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)	နေ့စား					
၁၀	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း	နေ့စား					

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်

(၁) လခစား အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (လစာ ÷ ၂၂.၇၅)

(၂) နာရီတွက်ဖြင့် ရသော အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (တစ်နာရီဝင်ငွေ × ၈)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသောလုပ်ငန်းအမျိုးအစား ၃ မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသား လုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ရွှေတူးလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသား လုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ အမျိုးသားများသာရှိပြီး လုပ်ခ ၆၀၀၀ ဖြစ်ပါသည်။

ဤလုပ်ငန်းအားလုံးတွင် အလုပ်ချိန်နှင့် လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှုများအရ ရရှိသော လုပ်အားခများ မျှတမှုရှိပါသည်။

(၁.၃) သဘာဝ ရင်းမြစ်များ

(၁.၃.၁) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ

ဇယား (၄) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့	ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အနည်းအကျဉ်း)	ရေရင်းမြစ် (ရေရရှိသည့်နေရာ/ ရေပေးနိုင်သည့်ဧက)
လယ်မြေ	၁၈	သင့်	မရ	မိုးရေ
ယာမြေ /တောင်ယာ	၂၆၆	သင့်	မရ	မိုးရေ
ဥယျာဉ်ခြံမြေ	၁၀	သင့်	မရ	မိုးရေ
အိမ်ခြံဝင်း စိုက်ခင်း	၂	သင့်	မရ	မိုးရေ
နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း	၁	သင့်	မရ	မိုးရေ
ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာမြေ				
ကိုင်း/ကျွန်းမြေ				
စားကျက်မြေ				
ပလပ်မြေ				
အခြား				
စုစုပေါင်း	**၂၉၇**			

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ရေရှိသည့် နေရာအမျိုးအစား - ဆည်၊ မြစ်ရေတင်၊ စိမ့်စမ်းရေသွယ်၊ မြေအောက်ရေ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုမှာ လယ်မြေ ၁၈ ဧက၊ တောင်ယာမြေ ၂၆၆ ဧက၊ ဥယဉ်ခြံမြေ ၁၀ ဧက၊ အိမ်ခြံဝင်းစိုက်ခင်း ၂ ဧကနှင့် နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း ၁ ဧက၊ စုစုပေါင်းစိုက်ပျိုးမြေ ၂၉၇ ဧကရှိသည်။ စိုက်ပျိုးမြေအားလုံး၏ မြေအရည်အသွေးမှာ အသင့်အတင့်သာရှိပြီး ဆည်မရှိသောကြောင့်လည်း စိုက်ပျိုး မြေအားလုံးမှာ နှစ်စဉ်မိုးရေကိုသာ အားကိုးစိုက်ပျိုးကြရသည်။ ထို့ကြောင့် အချိန်မီ စိုက်ပျိုးနိုင် ခြင်းမရှိ၊ မိုးရေလုံလောက်မှုမရှိ၊ သီးနှံအောင်မြင်ရန် ရေမရရှိမှုမရှိ၊ လိုအပ်သလို ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းလည်း မရှိသော ကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်းနည်းသည်။စိုက်ပျိုးရေအတွက် မြစ်၊ ချောင်း၊ ဆည်များမရှိသော်လည်း မြေအောက်ရေ တူးဖော်ခြင်းဖြင့် စိုက်ပျိုးရေရရှိနိုင်ပါသည်။စိုက်ပျိုးမြေများမှာ ပုံစံ(၇)ရရှိပြီးသည့် စိုက်ပျိုးမြေများဖြစ်ပါသည်။ ရွှေဥဒေါင်းဘေးမဲ့တောမှ (၉)မိုင်စခန်းဖွင့်လှစ်ရန်အတွက် (၂၀၁၀)ခုနှစ်ခန့်တွင် စိုက်ပျိုးမြေ (၁၀) ဧကခန့် သိမ်းဆည်းထား ပါသည်။

(၁.၃.၂) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

ဇယား (၅) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

အမျိုးအစား	ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)	လက်လှမ်းမီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/ လက်လှမ်းမမီ)
ကာဗွန် (ဓာတ်ငွေ့/ရေနံ) (ထင်း၊ မီးသွေး)	မရှိ	
အခြား ရင်းမြစ်များ (ရွှေ)	သင့်	ခက်
အခြားသဘာဝရင်းမြစ်		
သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ	နည်း	လက်လှမ်းမမီ

အမျိုးအစား	**ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)**	**လက်လှမ်းမီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/ လက်လှမ်းမမီ)**
(မျောက်၊ ယုန်၊ ဂျီ၊ တောဝက်)		
သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ) (ဝံအူမြစ်၊ သရင်းကြီးမြစ်၊ ဆင်တုန်းမနွယ်၊ ရှဉ့်မတက်)	သင့်	လက်လှမ်းမီ

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝအရင်းအမြစ်အနေဖြင့် ရွှေ အနည်းငယ်ထွက်ရှိသော်လည်း ကျေးရွာလူထုအနေဖြင့် လုပ်ကွက်မရရှိခြင်း၊ အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာ အားနည်းသောကြောင့် ထိရောက်သော အကျိုးအမြတ်ကို မရရှိနိုင်ကြပါ။ ၄င်းအပြင် ရွှေထွက်သည့် နေရာများကိုလည်း ပြင်ပကုမ္ပဏီများမှ သိမ်းယူထားသောကြောင့် ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများအနေဖြင့် ၄င်းရွှေတွင်း များတွင် နေ့စားအနေဖြင့် လုပ်အားခ နည်းနည်း ဖြင့် ပင်ပန်းစွာသွားရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသည်။ ကျေးရွာ၏ မြောက်ဘက်တွင် ရွှေဥဒေါင်းတောရိုင်းတိရစ္ဆာန်ဘေးမဲ့တော ရှိပြီး သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်အတွင်း၌ ဧရိယာအားဖြင့် (၃၀၃၂) ဧက ကျယ်ဝန်းပါသည်။ သဘာ ဝ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များအနေဖြင့် တောဆင်၊ ယုန်၊ ဂျီ၊ တောဝက်၊ ငှက်မျိုးစုံ တွေ့ရှိနိုင်သော်လည်း ရရှိနိုင်မှု၊ လက်လှမ်းမီမှု နည်းသည်။ သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင်အပင်အနေဖြင့် ဝံအူမြစ်၊ သရင်းကြီးမြစ်၊ ဆင်တုံးမနွယ်၊ ရှဉ့်မတက် စသည်တို့ အလုံအလောက်ထွက်ရှိသော်လည်း ၄င်းသဘာဝ အရင်းအမြစ်များကို ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အသုံးပြုနိုင်ရန် ဗဟုသုတနှင့် နည်းပညာ အားနည်း နေကြပါသည်။

(၁.၄) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

ဇယား (၆) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

အကြောင်း အရာ	**သတ်မှတ်စံနှုန်း**			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	**အလယ်အလတ်ရှိ သောအိမ်ထောင်စု**	**ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု**	**အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု**
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု		ဧက၅၀ ကျော်	၂၀ ၁၅ ကြား	၅ဧက အောက်
အိမ်အခြေအနေ		သစ်သားခင်း၊ ဝါးထရံကာ၊ သွပ်မိုး	ဝါးကြမ်းခင်း ဝါးထရံကာ၊ သက်ကယ်မိုး	ဝါးကြမ်းခင်း ဝါးထရံကာ၊ သက်ကယ်မိုး
လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာ ပိုင်ဆိုင်မှု		ရေစုပ်စက်၊ နွားလှည်း	၊ခိုင်းနွား	မပိုင်
ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် မဆိုင်သော ပိုင်ဆိုင်မှု		ဆိုင်ကယ်၊ တီဗွီ၊ စလောင်း၊ ဖုန်း	ဆိုင်ကယ်၊ တီဗွီ၊ ၊ ဖုန်း	ဆိုင်ကယ်၊ ဖုန်း
အဓိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်း		အရောင်းအဝယ်၊ ဈေးဆိုင်၊ စားသောက်ဆိုင်။	ကျပန်း၊ စက်ချုပ်	ကျပန်း၊ မြေယာမဲ့။
အခြားပိုင်ဆိုင်မှု				
အိမ်ထောင်စု -	၀ (၀ %)	၂ (၁.၇%)	၇၂ (၆၁.၅၃%)	၄၃ (၃၆.၆%)

ရင်းမြစ် … (၁) ကျေးရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့် သတ်မှတ်ရာတွင် စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ လုပ်ငန်းသုံးကရိယာပိုင်ဆိုင်မှု၊ ထုတ်လုပ်မှုနှင့် မဆိုင်သော ပစ္စည်းများပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အိမ်အခြေအနေသည် အရေး ပါ သည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့်ကို အဆင့် ၄ ဆင့် သတ်မှတ်ထားသော်လည်း ကျေးရွာ၏ စီးပွါးရေးအခြေအနေအရ အဆင့် ၃ ဆင့်သာ ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ အလယ်အလတ်အဆင့် အိမ်ထောင်စု ၂ အိမ် (၁.၇%)၊ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု ၇၂ အိမ် (၆၁.၅၃%)နှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စု ၄၃ အိမ် (၃၆.၆%) ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အလယ်အလတ်အဆင့် ၂ အိမ် (၁.၇%) သာ တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ဝမ်းစာဖူလုံမှုရှိပြီး ကျန် ဆင်းရဲသားအိမ်ထောင်စု ၇၂ အိမ် (၆၁.၅၃%)နှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စု ၄၃ အိမ် (၃၆.၆%) သည် တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ဝမ်းစာ ဖူလုံမှု မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဝမ်းစာဖူလုံမှုမရှိသော အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၁၁၅ အိမ် (၉၈.၃%) မှာ တပိုင်တနိုင် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ခြင်း၊ အလယ်အလတ်အိမ်ထောင်စုများတွင် နေ့စား အငှါးလုပ်ကိုင်ကြခြင်းများ လုပ်ကိုင်ကြသော်လည်း အလုပ် ပုံမှန်မရကြဘဲ နေ့စားခမှာလည်း နည်းကြသည်။

(၁.၅) ထိခိုက်လွယ်မှု

(၁.၅.၁) ဝမ်းစာ ဖူလုံမှု

ဇယား (၇) ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ (ဥစ္စာဓန အဆင့် "၃" နှင့် "၄" အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း)

အချိန်ကာလ	**အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်**	**အိမ်ထောင်စု %**	**ဖြေရှင်းသည့် နည်းဗျူဟာ**
၃ လအောက်	၃၅	၁၀၀%	လုပ်ငန်းရှာဖွေလုပ်ကိုင်ခြင်း၊ ချေးငှား၍ရိက္ခာ ဝယ်ယူခြင်း
၃ လနှင့် ၅ လ အထိ			
၆ လ မှ ၁၂ လ အထိ			

ရင်းမြစ် .. ဥစ္စာဓနအဆင့် "၃" နှင့် "၄" အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းအား စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။(အဆင့် ၃ မှ ၂၂ အိမ်နှင့် အဆင့် ၄ မှ ၁၃ အိမ်၊ စုစုပေါင်း ၃၅ အိမ်) ကျေးရွာတွင် ချေးငှါးခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျင် အနည်းဆုံးနှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများမှာ ၃ လအောက် ဝမ်းစာဖူလုံသော အိမ်ထောင်စု ၃၅ အိမ် (၁၀၀%) ရှိပါ သည်။ ၄င်းမိသားစုများမှာ ငွေနှင့် ရိက္ခာတို့ကို အတိုးနှုံးကြီးစွာဖြင့်ချေးမျိုး၊ မိတ်ဆွေထံမှ ချေးယူကြရပြီး၄င်းတို့၏ လုပ်အား၊ ငွေဖြင့်ပါ ပြန်လည်ပေးဆပ်ကြရသည်။ အပေါင်ပစ္စည်းပေးစရာမလိုသော်လည်း ၁၀%အတိုးနှုန်းဖြင့် ချေးယူကြရ ပြီး ပြန်လည်ပေးဆပ်ရန် ရက်သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

(၁.၅.၂) ကူညီစောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၈) ကူညီစောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**
မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို ၆၀ နှစ်နှင့်အထက်			
မိသားစု/ရပ်ရွာ၏ စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်			
	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် အမျိုးသမီးဦးဆောင် အိမ်ထောင်စု			
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/ တစ်ခုလပ် အိမ်ထောင်စု	၁၆		

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
အခြားဒေသသို့ ကြာမြင့်စွာ သွားရောက် နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု			

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသော မုဆိုးဖို ဦးဆောင်အိမ်ထောင်စု ၁၆အိမ်ထောင်စုရှိပြီး တပိုင်တနိုင်စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခြင်းနှင့် ကျပန်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

(၁.၅.၃) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၉) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	စားနပ်ရိက္ခာ မဖူလုံမှု	လတ်	စိုက်ပျိုးသီးနှံများဈေးကောင်းမရှိခြင်းနှင့် ပိုးမွှားကျရောက်မှုများရှိပါသည်။
၂	သဘာဝရင်းမြစ် ရှားပါးမှု (မြေ၊ စိုက်ပျိုးရေ)	လတ်	လယ်ယာမြေထပ်မံမတိုးချဲ့နိုင်ပဲ အကန့်အသတ်ရှိသည်။ မိုးရေကိုသာ အဓိကအားထားစိုက်ပျိုးရပါသည်။
၃	ရေကြီးခြင်း	နိမ့်	တောင်ပေါ်ဒေသဖြစ်သောကြောင့်
၄	မိုးခေါင်ခြင်း	နိမ့်	မိုးဦး၊မိုးနှောင်းကာလများတွင် တစ်ခါတစ်ရံ ကြုံတွေ့ရတတ်သည်။
၅	အအေးလွန်ကဲခြင်း	နိမ့်	ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထမရှိ။
၆	မုန်တိုင်း	နိမ့်	ဆိုးဆိုးရွားရွား ဖြစ်ပေါ်လေ့မရှိ။
၇	ငလျင်	လတ်	သပိတ်ကျင်းနှင့် နီးပြီး ငလျင်ဇုန်အတွင်း တည်ရှိ။
၈	မီးဘေး	လတ်	သစ်တောများနှင့်နီးကပ်စွာရှိနေသောကြောင့် အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်။
၉	ဆားငန်ရေဝင်မြေ	မရှိ	
၁၀	မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာ ပျက်ယွင်းမှု	လတ်	ဓါတ်မြေဩဇာများအလွန်အကျွံသုံးစွဲမှုကြောင့်
၁၁	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	မြင့်	သစ်ထုတ်လုပ်မှုများသည်။
၁၂	ငှက်ဖျားရောဂါ	လတ်	ငှက်ဖျားဇုန်အတွင်းတည်ရှိသည်။
၁၃	တီဘီရောဂါ	လတ်	အသက်ရှူလမ်းကြောင်နှင့် လူ့အသုံးဆောင်များမှတဆင့် ကူးစက်သော ကြောင့်
၁၄	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ	မရှိ	
၁၅	ပြည်တွင်း ပဋိပက္ခ	မရှိ	
၁၆	တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါ ကျရောက်မှု	လတ်	ရာသီအလိုက်ရောဂါများကျရောက်မှုရှိသော်လည်းဆေးကုသရန်ငွေကြေးမတတ်နိုင်သောကြောင့်
၁၇	လူကုန်ကူးခြင်း	မရှိ	
၁၈	ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲ စသည်	မရှိ	

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁၉	အခြား		

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေတွင် သစ်တောပြုန်းတီးမှု မှာထိခိုက်မှု အမြင့်ဆုံးဖြစ်ပါသည်။ သစ်တောကြိုးဝိုင်းများမှ သစ်ထုတ်လုပ်လုပ်မှုများခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှုမှာ ၊ စိုက်ပျိုးရေမရရှိခြင်း၊ စိုက်ပျိုးသီးနှံများဈေးကောင်းမရှိခြင်းနှင့် ပိုးမွှားကျရောက်မှုများကြောင့်ဖြစ်ပြီး၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်ရှားပါးမှုမှာ သစ်တောကြိုးဝိုင်းများ ကြောင့် လယ်မြေများထပ်မံမတိုးချဲ့နိုင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ငလျင်ဇုန်တွင်းကျရောက်သောကြောင့် ထိခိုက်မှု အလယ်အလတ်ရှိပြီး သစ်တောကြိုးဝိုင်းများနှင့်နီးကပ်စွာရှိသောကြောင့် မီးဘေးမှာ ထိခိုက်လွယ်မှု လတ်ရှိပါသည်။ မြေသြဇာအလွန်အကျွံသုံးစွဲမှုကြောင့် မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှု လတ်ရှိပါသည်။ ငှက်ဖျားဇုန်တွင်းတည်ရှိသောကြောင့် ငှက်ဖျားရောဂါ ထိခိုက်လွယ်မှု လတ်ရှိပြီး တီဘီရောဂါကူးစက်မှုမှာလည်း ထိခိုက်လွယ်မှု လတ်ဖြစ်ပါသည်။ တိရစ္ဆာန်ရောဂါကျရောက်မှုမှာ ဆေးကုသရန် ငွေကြေးမတတ်နိုင်သဖြင့် ထိခိုက်လွယ်မှု လတ်ရှိပါသည်။ ရေကြီးခြင်း၊ အအေးလွန် ကဲခြင်း၊ မုန်တိုင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်းတို့မှာ ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်ဖြစ်ပါသည်။

(၁.၅.၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

ဇယား (၁၀) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	လူငယ်	မြင့်	
၂	အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	မြင့်	
၃	မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူ	မြင့်	
၄	သဘာဝဘေးဒဏ် ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသော ဒေသတွင် နေထိုင်သူ	နိမ့်	
၅	မြစ်ကမ်းဘေး နေထိုင်သူများ	နိမ့်	
၆	မတော်တဆမှုဖြစ်နိုင်ခြေများသော နေရာ (Prone to accident) တွင် နေထိုင်သူများ	လတ်	
၇	ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်း ခံရသူများ (IDP)	နိမ့်	
၈	မြေနိမ့်ပိုင်း နေထိုင်သူများ	နိမ့်	
၉	ငါးကန်ပိုင်ရှင်	နိမ့်	
၁၀	လက်လုပ်လက်စားများ၊ ကျပန်း	မြင့်	
၁၁	လူနည်းစုလူမျိုးများ	နိမ့်	
၁၂	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခ ဧရိယာတွင်	နိမ့်	

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
	နေထိုင်သူများ		
၁၃	နယ်စပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများ	နိမ့်	
၁၄	ရွှေတွင်းလုပ်သား	နိမ့်	
၁၅	ဆေးစွဲသူများ	နိမ့်	
၁၆	ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသော သူများ	နိမ့်	
၁၇	လှည့်လည်သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများ	နိမ့်	
၁၈	နေရပ်ပြန် အခြေချသူများ	နိမ့်	
၁၉	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ	နိမ့်	
၂၀	ကားသမား	မြင့်	
၂၁	အခြား		

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ထိခိုက်သက်ရာက်လွယ်မှု ခံရနိုင်သော လူအုပ်စုများတွင်လည်း လူငယ်၊ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော ဆင်းရဲသောမိသားစု၊ လက်လုပ်လက်စား ကျပန်းများ၊ မြေယာမဲ့ ဆင်းရဲသားတောင်သူများသည် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ လူငယ်များသည် မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိက အလုပ်လုပ်ကိုင် ရှာဖွေရ သူများဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်တွင် ထိခိုက်နိုင်ခြင်း၊ မိသားစုနှင့် အဝေးတွင် သွား ရောက် အလုပ်လုပ် ကိုင်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေ များခြင်း၊ အနိုင်ကျင့် ခံရနိုင်ခြင်း၊ လူကုန်ကူး ခံရနိုင်ခြင်း၊ ဆိုင်ကယ်အသုံးပြုများသဖြင့် ယဉ်တိုက်မှု မတော်တဆဖြစ်နိုင်ခြေများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သော ဆင်းရဲသောမိသားစု၊ မြေယာမဲဆင်းရဲသားတောင်သူများနှင့် လက်လုပ်လက် စား ကျပန်းအိမ်ထောင်စုများမှာလည်း အမျိုးသမီး လုပ်အားခနည်းခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ ပုံမှန်မရှိခြင်း၊ မိသားစုများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ မန္တလေး သပိတ်ကျင်း ကားလမ်းမဘေးတွင် တည်ရှိသောကြောင့် ယဉ်အန္တရာယ် အချိန်မရွေး ကျရောက်နိုင်ခြင်းကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု လတ်ရှိပါသည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

(၂.၁) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ အခြေအနေ

(၂.၁.၁)ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်း အမည်	အမျိုး အစား (၁/၂/၃)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်း တာဝန်	ဦးဆောင် ဖွဲ့စည်း သူများ (၄/၅)	စွမ်း ဆောင် နိုင်မှု (၆/၇/၈)
			ကျား	မ	ပေါင်း			
၁	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေ းကော်မတီ	၂	၅	၄	၉	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေ း	၄	၈
၂	နာရေးကူညီမှုအ သင်း	၂	၇	၈	၁၅	နာရေးကူညီရန်	၅	၈

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

အုပ်စုအမျိုးအစား

(၁) စီးပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု- လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ စသည့်။

(၂) လူမှုရေးအဖွဲ့ - ဥပမာ - အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့။

(၃) ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့။

ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ

(၄) ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်

(၅) ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း

အဖွဲ့စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအခြေအနေ

(၆) ကောင်း - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် တက်ရောက်မှုကောင်း၊ မှတ်တမ်းများကို စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတွင်းရှိ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု ရှိခြင်း။

(၇) သင့် - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် အသင့်အတင့် တက်ရောက်မှုရှိ၊ မှတ်တမ်းအချို့ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

(၈) ညံ့ (အားနည်း) - ကြုံသလို အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း၊ မှတ်တမ်းအချို့သာ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာအတွင်းတွင် လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း ၂ ဖွဲ့ရှိပြီး လူမှုရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့များ ဖြစ်ပါသည်။ အဖွဲ့ဝင် အရေအတွက်ကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် ကျား၊မ အချိုး ညီမျှ မှုရှိသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ယခင်ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့အစည်းများအား ဖျက်သိမ်း၍ ယခုနှစ် အစောပိုင်းတွင်မှ ကျေးရွာနာရေးကူညီမှုအသင်းအား အသစ်ပြန်လည် ဖွဲ့စည်းထားခြင်း ဖြစ်သော ကြောင့် ဦးဆောင်မှု စွမ်းရည်လည်း အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ မှတ်တမ်းနှင့် စာရင်း ဇယားစနစ်တကျ ရေးသွင်းမှု၊ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းမှု၊ အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်း ချိတ်ဆက်မှု စသည့် စွမ်း ဆောင်ရည်မြှင့်ရေး သင်တန်းများ ရရှိနိုင်ပါက အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုများ တိုးတက် ကောင်း မွန်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၁.၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်း အမျိုးအစား (၁/၂/၃/၄/၅/၆/၇)	အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ်
၁			
၂			
၃			

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။

(၁) ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၂) အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၃) အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း

(၄) ဘက်ပေါင်းစုံဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ-ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)

(၅) ကဏ္ဍအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း (ဥပမာ - UK Aid, GIZ စသည့်)

(၆) ပရဟိတအဖွဲ့ (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၇) ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မရှိ ပါ ။

(၂.၂) စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(၂.၂.၁) သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၂.၂.၁.၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား (၁၃) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	၅၇	၄၈%	မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၂.၅ ဧကအောက်	၃၂	၂၇%	ဆင်းရဲသားတောင်သူ
၃	၂.၅ ဧကမှ ၅ ဧကထိ	၁၂	၁၀%	တောင်သူငယ်
၄	၅ ဧကမှ ၁၂.၅ ဧက ကြား	၁၀	၈%	အလယ်အလတ်စား တောင်သူ
၅	၁၂.၅ ဧက အထက်	၆	၅%	တောင်သူကြီး
ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း		**၁၁၇**	၁၀၀%	

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ ၅၇ အိမ်ထောင်စု (၄၈၃%) ၊ ၂.၅ ဧကအောက် ဆင်းရဲသားတောင်သူ ၃၂ အိမ်ထောင်စု (၂၇ %)၊ ၂.၅ ဧကနှင့် ၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူငယ် ၁၂ အိမ်ထောင်စု (၁၀%)၊ ၅ ဧကနှင့် ၁၂.၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ အလယ်အလတ်စားတောင်သူ ၁၀ အိမ်ထောင် (၈%)နှင့် ၁၂.၅ ဧကအထက် ပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူကြီး ၆ အိမ် (၅%) ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ တောင်သူကြီးအရေ အတွက်မှာ ၆ အိမ် (၅%) သာရှိသော်လည်း စိုက်ပျိုးမြေအများစုကို ၄င်း လူနည်းစုမှ ပိုင်ဆိုင်နေ ကြောင်းတွေ့ရသည်။ ကျန်မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူနှင့် တောင်သူငယ်မိသားစုများမှ ၄င်းတောင်သူကြီးများ၏ စိုက်ပျိုးမြေများတွင် နေ့စား အငှါးလုပ်ကိုင်ကြရ သည်။

(၂.၂.၁.၂)အစိုးရ နှင့် ပုဂ္ဂလိက ရေရင်းမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့် ဧရိယာ

ဇယား (၁၄) ကျေးရွာ၏ ရေရင်းမြစ်နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ

စဉ်	ရင်းမြစ်	အစိုးရ /ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ဧက	ရရှိနိုင်မှု	
				တနှစ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)
၁	ဆည်				
၂	ရေလွှဲဆည်				
၃	မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း				
၄	အဝီစိတွင်း				
၅	လက်ငင် ရေတွင်း				
၆	စိမ့်စမ်းရေ				
၇	ချောင်းရေ				
၈	အခြား		၂၉၇	ရာသီအလိုက်	မရှိ

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးမြေစုစုပေါင်း ၂၉၇ ဧကရှိပြီး မိုးရေကိုသာ အားကိုး စိုက်ပျိုးကြရသောကြောင့် သီးနှံ အထွက်နည်းသည်။

(၂.၂.၁.၃) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား (၁၅) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	စုစုပေါင်း စိုက်ဧက	သီးနှံထွက်မှု				သီးနှံ စိုက်ပျိုးသည့်ကာလ		သွင်းအားစု လိုအပ်ချက် (နိမ့်/လတ်/ မြင့်)	အမြတ် ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/လတ်/ မြင့်)	မှတ်ချက်
		ယူနစ်	အနည်းဆုံး	အများဆုံး	ပျှမ်းမျှ	မှ	ထိ			
ပဲစင်းငုံ	၂၁၀	တင်း	၁၅	၂၅	၂၀	၅	၁၂	မြင့်	လတ်	
မြေပဲ	၁၁၀	တင်း	၁၅	၃၀	၂၂	၅	၈	မြင့်	လတ်	
မတ်ပဲ	၃၀	တင်း	၈	၁၅	၁၂	၈	၉	မြင့်	လတ်	
ပဲတီစိမ်း	၂၀၀	တင်း	၈	၁၅	၁၂	၈	၉	လတ်	လတ်	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ အဓိကစိုက်ပျိုးသော သီးနှံများမှာ ပဲစဉ်းငုံ၊ မြေပဲ၊ မတ်ပဲနှင့် ပဲတီစိမ်းဖြစ်သည်။ ပဲစဉ်းငုံစိုက်ပျိုးမြေဧကစုစုပေါင်းမှ ၂၁၀ ဧကဖြစ်ပြီး မေလတွင် စတင်စိုက်ပျိုးကာ ဒီဇင်ဘာလတွင်ရိတ်သိမ်းကြသည်။ သီးနှံထွက်နှုံးမှာ အများဆုံး ၂၅ တင်းမှ အနည်းဆုံး ၁၅ တင်း၊ တဧက ပျမ်းမျှထွက်နှုံးမှာ ၂၀ တင်းဖြစ်သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် မြင့်သောကြောင့် အကျိုးအမြတ်ရရှိမှု အခြေအနေမှာ အသင့်အတင့်ဖြစ်သည်။ မြေပဲစိုက်ပျိုးမြေ စုစုပေါင်း ၁၁၀ ဧက ရှိပြီး မေလတွင် စတင်စိုက်ပျိုးပြီး စက်တင်ဘာလ ရိတ်သိမ်းသည်။ သီးနှံထွက်နှုံးမှာ အနည်းဆုံး ၁၅ တင်းမှ အများဆုံး ၃၀ တင်းထွက်သည်။ ပျမ်းမျှတစ်ဧကလျှင် ၂၂ တင်းနှုံထွက်သည်။ သွင်းအားစု လိုအပ်ချက်မြင့်သောကြောင့် အကျိုးအမြတ်လတ်သည်။ မတ်ပဲစိုက်ပျိုးမြေ ၃၀ ဧက ရှိပြီး ဩဂုတ်လ တွင် စတင်စိုက်ပျိုးပြီး စက်တင်ဘာလတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ သီးနှံအထွက်နှုံးမှာ အနည်းဆုံး ၈ တင်းမှ အများဆုံး ၁၅ တင်းနှုံး၊ ပျမ်းမျှ ၁၂ တင်းနှုံးသာ ထွက်သောကြောင့် အထွက်နှုံးနည်းသည်။ အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။ ပဲတီစိမ်း စိုက်ပျိုးမြေ စုစုပေါင်း ၂၀၀ ဧက ရှိပြီး ဩဂုတ်လ တွင် စတင်စိုက်ပျိုးပြီး စက်တင်ဘာလတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ သီးနှံအထွက်နှုံးမှာ အနည်းဆုံး၈ တင်းမှ အများဆုံး ၁၅ တင်းနှုံး၊ ပျမ်းမျှ ၁၂ တင်းနှုံးသာ ထွက်သောကြောင့် အထွက်နှုံးနည်းသည်။

(၂.၂.၁.၄) လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

ဇယား (၁၆) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

စက်အမျိုးအစား	ပိုင်ဆိုင်မှု					စက်ကိရိယာ ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေသောတောင်သူ အရေအတွက်	မှတ်ချက်/ အခြေအနေ
	တစ်ဦးချင်းပိုင်	အဖွဲ့ပိုင်		ရွာပိုင်			
		အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ	အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ		
ထွန်စက်	၂						
လက်တွန်းထွန်စက်							
အစေ့ချ ကိရိယာ							
ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်							
ရိတ်သိမ်းစက်							
ခြွေလှေ့စက်	၂						
ရေစုပ်စက်	၁၂						
ခြေနင်းရေတင်စက်							
မြက်ရိတ်စက်	၁၁						
အခြား							

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ထွန်စက် ၂ စင်း။ ခြွေလှေ့စက် ၂ စင်း၊ ရေစုပ်စက် ၁၂ ခုနှင့် မြက်ရိတ်စက် ၁၁ ခုသာ ရှိပြီး တစ်ဦးချင်းပိုင်များသာ ဖြစ်သည်။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာ လုံလောက်မှု မရှိပါ။ ထွန်စက်မှာ တစ်နာရီလျှင် ၃၀၀၀၀ မှ ၃၅၀၀၀ ငှားရမ်းခပေးရပါသည်။

ဇယား (၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခြေအနေ	**ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်**
မြေ(စိုက်ပျိုးမြေရရှိနိုင်မှု၊ မြေဆီသြဇာ)	သစ်တောကြိုးဝိုင်းအနီးတွင်ရှိသောကြောင့် မြေဆီသြဇာ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်းသော်လည်း တိုးချဲ့ရန် အခွင့်အလမ်းနည်းပါသည်။
ရေရင်းမြစ်	ရွာ၏အနီးပတ်ဝန်းကျင်တွင် ချောင်းများရှိပါသည်။ မြေအောက်ရေတူးဖော်နိုင်သည်။
သဘာဝမြေဆွေး၊ အော်ဂဲနစ် မြေသြဇာ	နွားချေးများ၊ စိုက်ခင်းများမှ မြက်၊ ရိတ်သိမ်းပြီး သစ်ရွက်သစ်ဆွေးများနှင့် လယ်ယာထွက် ပစ္စည်းများစွာရှိပါသည်။
အော်ဂဲနစ်/ဓာတု ပိုးသတ်ဆေး	ဓာတုပိုးသတ်ဆေးများသာ အများဆုံး သုံးကြပါသည်။
ချေးငွေနှင့် ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှုများ	စိုက်/ဘဏ် ရှိပါသည်။ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ နှစ်ရှည် ချေးငွေများလိုအပ်ပါသည်။
နည်းပညာ၊ အုပ်ချုပ်ရေး ပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု များ	နည်းပညာရရှိမှုမရှိပါ။ နည်းပညာအကူအညီများ အမှန်တကယ် လိုအပ်နေပါသည်။
သွင်းအားစုဈေးကွက်	လယ်ယာသုံးကိရိယာနှင့်ပိုးသတ်ဆေး၊ဓာတ်မြေသြဇာများကို မန္တလေးနှင့် (၇)မိုင်၊ဇရပ်ကွင်းကျေးရွာများတွင် အလွယ်တကူ ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။
ထုတ်လုပ်မှုဈေးကွက် နှင့်ကုန်သွယ်မှု	မန္တလေးမြို့နှင့် အဓိက တင်ပို့ရောင်းချပါသည်။ ရွာအရောက် ပွဲစားများ လာရောက်ဝယ်ယူကြပါသည်။ဇရပ်ကွင်း၊ (၇)မိုင်ရှိ ဈေးများတွင်

အခြေအနေ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
	သွားရောက်ရောင်းချ ကြပါသည်။
အခြား	

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီး ဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ သစ်တောကြိုးဝိုင်းအနီးတွင်ရှိသောကြောင့် မြေဆီသြဇာ အသင့်အတင့် ကောင်းမွန်သော်လည်း တိုးချဲ့ရန် အခွင့်အလမ်းနည်းပါသည်။ ရွာ၏အနီးပတ်ဝန်းကျင်တွင် ချောင်းများ ရှိပါသည်။ မြေအောက်ရေတူးဖော်နိုင်သည်။နွားချေးများ၊ စိုက်ခင်းများမှ မြက်၊ ရိတ်သိမ်းပြီး သစ်ရွက်သစ်ဆွေးများနှင့် လယ်ယာထွက် ပစ္စည်းများစွာရှိပါသည်။ဓာတုပိုးသတ်ဆေးများသာ အများဆုံး သုံးကြပါသည်။စိုက်/ဘဏ် ရှိပါသည်။ လုံလောက်မှုမရှိပါ ။ နှစ်ရှည် ချေးငွေများလိုအပ်ပါသည်။ နည်းပညာရရှိမှုမရှိပါ။ နည်းပညာအကူအညီများ အမှန်တကယ် လိုအပ်နေပါသည်။လယ်ယာသုံး ကိရိယာနှင့် ပိုးသတ်ဆေး၊ဓာတ်မြေသြဇာများကို မန္တလေးနှင့် (၇)မိုင်၊ဇရပ်ကွင်းကျေးရွာများတွင် အလွယ်တကူ ဝယ်ယူ ရရှိနိုင်ပါသည်။မန္တလေးမြို့နှင့် အဓိက တင်ပို့ရောင်းချပါသည်။ ရွာအရောက် ပွဲစားများ လာရောက်ဝယ်ယူ ကြပါသည်။ဇရပ်ကွင်း၊ (၇)မိုင်ရှိ ဈေးများတွင် သွားရောက်ရောင်းချ ကြပါသည်။

(၂.၂.၁.၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၁၈) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့နိုင်မှု	သစ်တောကြိုးဝိုင်းများချဲ့ထွင်ထားသောကြောင့်စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန်မြေ နေရာမရှိပါ။
မြေဆီသြဇာ အခြေအနေ	မြေသြဇာများအလွန်အကျွံသုံးစွဲမှုကြောင့် အသင့်အတင့်သာကောင်း မွန်သည်။
ငွေကြေးအရင်းအနှီး ရရှိနိုင်မှု	ပုံစံ ၇ ရှိသော်လည်းပိုင်ဆိုင်သူအမည်မပြောင်းလဲရသေးသောကြောင့် စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေလည်း မရနိုင်ပါ။
စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုများ အချိန်မီ ရရှိအသုံးချနိုင်မှု	အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်သောကြောင့် သွင်းအားစုများကိုလည်း အချိန်မီ နှင့် အလုံအလောက်သုံးစွဲနိုင်ခြင်းမရှိပါ။
လုပ်သားရှားပါးမှု (ကျွမ်းကျင် သူ/ မကျွမ်းကျင်သူ)	အလုပ်လုပ်နိုင်သူများ ရှိသော်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု မရှိကြပါ။
ရေရင်းမြစ်များ ရရှိနိုင်မှု	မိုးရေသာ ရရှိပြီး သွင်းရေမရနိုင်ပါ။
စိုက်ပျိုးရေ မလုံလောက်မှု	လုံလောက်မှု မရှိပါ။
ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါ	ကျရောက်မှု များပြီး ထိရောက်စွာ ကာကွယ်နှိမ်နင်းနိုင်ခြင်းမရှိပါ။
ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီမှု	ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီသော်လည်း ဈေးကောင်းမရ။ ဈေးနှုန်း တည်ငြိမ်မှု မရှိပါ။
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု မရကြပါ။
အခြား	

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် အစိုးရဦးစီး ဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ သစ်တောကြိုးဝိုင်းများရှိသောကြောင့် စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန်မြေနေရာမရှိခြင်း၊ စိုက်ပျိုးသည့်နည်းပညာနှင့် အသိပညာမရှိခြင်းကြောင့် စိုက်ပျိုးမြေများ ပျက်ဆီးခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေအနေဖြင့် မိုးရေကိုအားကိုးခြင်း၊ ချေးငွေလုံလောက်စွာမရရှိခြင်းနှင့် ဈေးနှုန်းမတည်ငြိမ်မှုတို့မှာ စိုက်ပျိုးရေး အတွက် အဓိကပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများဖြစ်ပါသည်။စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုများ အချိန်မီ ရရှိအသုံးချနိုင်မှုမှာ အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်သောကြောင့် သွင်းအားစုများကိုလည်း အချိန်မီ လုံလောက်စွာ သုံးစွဲနိုင်ခြင်း မရှိပါ။ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်သားကျွမ်းကျင်မှုမရှိပါ။ စိုက်ပျိုးမြေများကို မိုးရေသာ အဓိကထား သုံးစွဲရသော ကြောင့် စိုက်ပျိုးရေလုံလောက်မှုမရှိပါ။ စိုက်ပျိုးရေမလုံလောက်သည့်အပြင် ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါ ကျရောက်မှုများပြီး ထိရောက်စွာ ကာကွယ်နှိမ်နင်းနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ နည်းပညာအကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ လည်း သက်ဆိုင်ရာ ဌာန ဆိုင်များနှင့်ချိတ်ဆက်နိုင်မှုမရှိသလို လာရောက်ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးခြင်းများလည်း မရှိပါ။

(၂.၂.၂) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

(၂.၂.၂.၁) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၁၉) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	**အိမ်ထောင်စု**	**ကောင်ရေ**	**မှတ်ချက်/အခြေအနေ**
မွေးမြူရေး			
ခိုင်းနွား	၅၂	၁၅၃	
နို့စားနွား			
မြင်း			
ကျွဲ			
မြည်း			
လား			
ဆိတ်			
သိုး			
ဝက်	၁၃	၂၅	
ကြက်	၁၅	၁၀၅	
ဘဲ			
နွားနောက်			
အခြား			
ငါးလုပ်ငန်း			
ငါးကန်			
ပုဇွန်ကန်			
ဂဏန်း မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း			
ရေချို ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း	၁		
ကမ်းလွန် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း			
အခြား			

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူ ၈၁ အိမ်ထောင်စု (၆၈.၄%) သာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် အနေဖြင့် တွဲဘက်မွေးမြူကြသည်။ မွေးမြူထားသော အကောင်ရေမှာ ခိုင်းနွား ၁၅၃ကောင်၊ ဝက် ၂၅ ကောင်နှင့် ကြက် ၁၀၅ ကောင်သာ မွေးမြူကြသည်။ မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းပြုလုပ်ရန် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များမရရှိခြင်း၊ ကုသစရိတ်မြင့်မားခြင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ

ဌာနများမှ လာရောက်၍ ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ ကုသမှုများ မရှိခြင်း၊ နည်းပညာနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ မရရှိသောကြောင့် ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ တပိုင်တနိုင် တွဲဘက် လုပ်ငန်းအနေဖြင့်သာ လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

(၂.၂.၂.၂)မွေးမြူရေးကဏ္ဍ တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၂၀) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	**ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်**
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	မရှိပါ။
ရေရရှိမှု	ရေလုံလောက်စွာရရှိနိုင်ပါသည်။
မျိုးတိရစ္ဆာန် လက်လှမ်းမီမှု	မရှိပါ။
ချေးငွေ	မရှိပါ။
သွင်းအားစု ဈေးကွက်	ဇရပ်ကွင်းနှင့် ၇မိုင်တွင် ရရှိနိုင်ပါသည်။
ဝန်ဆောင်မှု ဈေးကွက်	ဇရပ်ကွင်းနှင့် ၇မိုင်တွင် ရရှိနိုင်ပါသည်။
ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု	သားသတ်လိုင်စင်၏ဈေးနှိမ်မှုရှိပါသည်။
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း မြေနေရာ လုံလောက်မှု	အိမ်ခြံဝင်းများကျယ်ပြန့်မှုကြောင့် မြေနေရာလုံလောက်ပါသည်။
အခြား	
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုဇွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု	
ချေးငွေ	
သွင်းအားစု လက်လှမ်းမီမှု	
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	
ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု	
အခြား	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စိုက်ပျိုးရေလုပ်ကိုင်သည့်အိမ်ထောင်စုများအနေဖြင့် ရေလုံလောက်စွာ ရရှိနိုင်ပြီး စားကျက်မြေသီးခြားမရှိပါ။ ချေးငွေနှင့်မျိုးတိရစ္ဆာန် လက်လှမ်းမီမှု မရှိပါ။ သွင်းအားစုဈေးကွက်ကို ဇရပ်ကွင်း ကျေးရွာနှင့် ၇ မိုင်ကျေးရွာတွင် အလွယ်တကူဝယ်ယူနိုင်ပြီး ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှုအနေဖြင့် သားသတ်လိုင်စင်၏ခေါင်းပုံဖြတ်မှု၊ ဈေးနှိမ်မှုများရှိသောကြောင့် ဈေးရရှိမှုနည်းပါသည်။ မွေးမြူရေး ချဲ့ထွင်လုပ်ကိုင်နိုင်ရန်အတွက် အိမ်ခြံအတွင်းမြေနေရာလုံလောက်မှု ရှိပါသည်။

(၂.၂.၂.၃) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၂၁) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	**ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်**
မွေးမြူရေး	
ချေးငွေ ရရှိနိုင်မှု	လုံလောက်စွာမရရှိခြင်း
ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှု	
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	နည်းပညာနှင့်ဝန်ဆောင်မှုမရှိခြင်း
စီးပွားဖြစ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ	လက်လမ်းမီမှုမရှိခြင်း

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
အတွက် လိုင်စင်/ လေလံ လက်လှမ်းမီမှု	
အခြား	
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါးဖမ်းခွင့် ရရှိနိုင်မှု	
ဈေးကွေ ရရှိနိုင်မှု	
အခြား	

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) မြို့နယ် မွေး/ကု ဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မွေးမြူသူများအတွက် ထိရောက်သော ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများလည်း မရကြပါ။ ကျေးရွာတွင်လည်း နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူမရှိ။ မွေးမြူရေးကုသစရိတ်မြင့်မားသည်။ အရင်းအနှီးများပြီး မွေးမြူရေးဈေးကွေလည်း မရကြပါ။ မိမိအိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များ၏ အသားကိုလည်း လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့်မရှိ။ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူကိုသာ ရောင်းချရသောအခါ မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံကြရသည်။ သားသတ်လိုင်စင်ချထားရာတွင်လည်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာ လက်သိပ်ထိုး ချထားပေးလေ့ရှိသည်။ အရှင်လိုက် သယ်ယူရောင်းချခွင့်ကိုလည်း ကန့်သတ်မှုများ၊ ဖမ်းဆီးမှုများရှိသည်။

(၂.၂.၃)စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ

(၂.၂.၃.၁) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

ဇယား (၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း				
၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	၂		၄	
၃	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့နှင့် ရေပေးဝေရေး				
၄	ဆောက်လုပ်ရေး၊လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	၃		၃	
၅	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	၁		၃	
၆	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ)	၂		၂	
၇	လက်လီ-လက်ကားရောင်းဝယ်ရေး	၈		၁၁	
၈	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်	၁		၅	

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	လုပ်ငန်း				
၉	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး				
၁၀	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း (ဘဏ်၊ ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)				
၁၁	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ်ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ				
၁၂	ပြည်သူဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)	၆		၆	
၁၃	ပညာရေး	၁		၁	
၁၄	ကျန်းမာရေး	၁		၁	
၁၅	လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ				
၁၆	အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည်မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ	၄၅		၈၇	
၁၇	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies. etc.,)				
	စုစုပေါင်းအသက်မွေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	**၇၈**		**၁၂၃**	

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှု ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းနှင့် အလုပ်နှင့်ဝင်ငွေ ပုံမှန်မရှိခြင်းကြောင့် ရပ်တည်နိုင်မှု အသင့်အတင့်သာ ရှိသည်။ စက်ချုပ်၊ အလုပြင်၊ ဈေးဆိုင်နှင့် ဈေးရောင်းခြင်း၊ လှက်ရည်ဆိုင်ရောင်းခြင်း လုပ်ငန်းများမှာလည်း အရင်းအနှီးနှင့် ဈေးကွက်အားနည်းသောကြောင့် ရပ်တည်နိုင်မှု အသင့်အတင့်သာ ရှိသည်။ ဝန်ထမ်းအနည်းငယ်ရှိပြီး လစာပုံမှန် ရရှိသောကြောင့် ၄င်းတိုး၏ ရပ်တည်နိုင်မှုမှာလည်း အသင့်အတင့် ရှိသည်။ ကားမောင်းသူနှင့် မြင်းလှည်းမောင်းသူ ၂ ဦးသာရှိပြီး ၄င်းတို့၏ ရပ်တည်နိုင်မှုမှာ နိမ့်သည်။ ၄င်းလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ရာတွင်လည်း အလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေ ပုံမှန်မရရှိခြင်း၊ လုပ်အားခနည်းခြင်း တို့ကြောင့်ဝင်ငွေနည်းပါးသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှုလည်း နည်းပါးသည်။ အရင်းအနှီးလည်းနည်းပါးပြီး ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမှီ

ကြပါ။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာသင်တန်းများတက်ရောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်း ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အရင်း အနှီး မတတ်နိုင်ကြပါ။

(၂.၂.၃.၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၃-က) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	**ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်**
သယံဇာတများ ရှိသည်။	ရွှေ၊သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင် အပင်များ၊ တောရိုင်း တိရစ္ဆာန်များ စသည့်များ ထွက်သည်။
တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှု ရှိသည်။	နယ်မြေအေးချမ်းပြီး လွတ်လပ် စွာ သွားလာ၊ ရောင်းဝယ်နိုင် သည်။
အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်များ ရှိသည်။	အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နိုင်သည့် အရွယ်များသည်။
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်းမွန်သည်။	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်းမွန်ပြီး တစ်နှစ်ပါတ်လုံး၊ ရာသီမရွေး၊ အချိန်မရွေး သွားလာနိုင်သည်။
အသက်မွေးဝမ်းပညာအချို့ တတ်မြောက်ကြသည်။	လက်သမား၊ ပန်းရံ၊ ရွှေကျင်၊ ဈေးရောင်း၊ ဝပ်ရှော့၊ ယက္ကန်းယက် စသည့် အသက်မွေး ဝမ်းလုပ်ငန်းအချို့ လုပ်ကိုင်စားသောက်ကြသည်။

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စိုက်ပျိုးရေးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့် အလမ်းများအနေဖြင့် ရွှေ၊ သဘာဝဆေးဖက်ဝင်အပင်များ၊ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များစသည့် သဘာဝ သယံဇာတများစွာ ရှိပြီး ရပ်ရွာအနေဖြင့် နယ်မြေတည်ငြိမ်အေးချမ်း၍ သွားလာရောင်းဝယ် နိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်ကောင်းများရှိပါသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်းမွန်ပြီး လက်သမား၊ ပန်းရံ၊ ရွှေကျင်၊ ဈေးရောင်း၊ ဝပ်ရှော့၊ ယက္ကန်းယက်စသည့် အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်း အချို့ လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

ဇယား (၂၃-ခ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	**ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်**
အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း ရှား ပါးခြင်းနှင့် လုပ်အားခ နည်း သည်။	ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် အသင့်အတင့်ရှိသော်လည်း ပြင်ပရင်းနှီးလုပ်ငန်းများ၊ အလုပ်ရုံ၊ စက်ရုံများမရှိခြင်း၊ အလုပ်အ ကိုင် အခွင့်အလမ်းနည်းပါးခြင်းကြောင့် လူတိုင်း အလုပ်အကိုင် မရှိ ကြပါ။ နေ့စားလုပ်အားခများမှာလည်းနည်းပြီး အလုပ်အကိုင်လည်း ပုံမှန်မရကြပါ။
အသက်မွေးဝမ်း အတတ်ပညာ အားနည်းသည်။	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် အရွယ်များသော်လည်း အသက်မွေးဝမ်းအတတ်ပညာ ကျွမ်းကျင်များ အားနည်းနေကြသည်။ သင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်လည်း အရင်းအနှီးနှင့် အဆက်အသွယ် မရှိကြပါ။
လက်ရှိလုပ်ငန်းများခေတ်မီလုပ် ငန်းသုံးကရိယာများမရှိခြင်း။ ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းနေသေး ခြင်း။	ဝပ်ရှော့၊ ပန်းရံ၊ လက်သမား လုပ်ကိုင်သူများရှိသော်လည်း ခေတ်မီလုပ်ငန်းသုံးကရိယာများမရှိခြင်းနှင့် လက်ရှိလုပ်ငန်းများ ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းနေသေးသည်။

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
အရင်းအနှီးနှင့် ချေးငွေ လက်လှမ်း မမီနိုင်ခြင်း	ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ၊ ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီနိုင်ကြပါ။
လက်ရှိသတ္တုတူးဖော်ရေး ဥပဒေအရ ပြင်ပ ပုဂ္ဂိုလ်များမှ မြေတွင်းများကို ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရရှိနေခြင်း။	ဒေသခံဆင်းရဲသားများ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် သင့်တော်သော သတ္တုတူးဖော်ရေး ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ပေးပါက ဒေသခံဆင်းရဲသားများ လုပ်ကိုင်ခွင့် ရရှိလာမည် ဖြစ်ပါသည်။

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် အသင့်အတင့်ရှိသော်လည်း ပြင်ပ ရင်းနှီးလုပ်ငန်းများ၊ အလုပ်ရုံ၊ စက်ရုံများမရှိခြင်း၊ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း နည်းပါးခြင်းကြောင့် လူတိုင်းအလုပ်အကိုင်မရှိကြပါ။ နေ့စားလုပ်အားခများမှာလည်း နည်းပြီး အလုပ်အကိုင်လည်း ပုံမှန်မရကြပါ။ အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် အရွယ်များသော်လည်း အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အတတ်ပညာကျွမ်းကျင်များ အားနည်းနေကြသည်။ သင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်လည်း အရင်းအနှီးနှင့် အဆက်အသွယ်မရှိကြပါ။ ဝပ်ရှော့၊ ပန်းရံ၊ လက်သမား လုပ်ကိုင်သူများရှိသော်လည်း ခေတ်မီလုပ်ငန်းသုံးကရိယာများ မရှိခြင်းနှင့် လက်ရှိလုပ်ငန်းများ ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းနေသေးသည်။ ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ၊ ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီနိုင်ကြပါ။ ဒေသခံဆင်းရဲသားများ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် သင့်တော်သော သတ္တုတူးဖော်ရေး ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ပေးပါက ဒေသခံဆင်းရဲသားများ လုပ်ကိုင်ခွင့် ရရှိလာမည် ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ

(၂.၃.၁)ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

ဇယား (၂၄) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

#	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	လူဦးရေ			ပြည်တွင်း			ပြည်ပ		
			ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
၁	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦး အနည်းဆုံးရှိသော အိမ်ထောင်စု	၄	၂	၂	၄	၂	၂	၄			
၂	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သောကျေးရွာရှိလူဦးရေ	-									
၃	ကျေးရွာပြင်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းမှုကာလ										
	၃ လ အထိ	-									
	၆ လ အထိ	-									
	၁၂ လ အထိ	-		၁	၁		၁	၁			
	၁၂ လ အထက်	-	၂	၁	၃	၂	၁	၃			

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ပြည်တွင်းရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား အနည်းဆုံး တစ်ဦးရှိသော အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၄ အိမ်ထောင်စု (၃.၄%) ရှိသည်။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားဦးရေသည် အလုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်သော လူဦးရေ၏ ၁.၂% (၄ ယောက်) ရှိသည်။ အမျိုးသားရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား အရေအတွက်မှာလည်း အမျိုးသမီးရွှေ့ပြောင်း လုပ်သားဦးရေနှင့် တူညီနေသည်ကိုတွေ့ရသည်။

(၂.၃.၂) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

ဇယား (၂၅) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

စဉ်	အကြောင်းအရာ	လူဦးရေ
၁	ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ အခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရန်	၄
၂	နိုင်ငံရေးနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းရင်း	
၃	ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုကြောင့် လုံခြုံမှု မရှိသည့် အကြောင်းရင်း	
၄	အခြား	

ရင်းမြစ် … အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသူ အားလုံးသည် မိမိတို့ကျေးရွာတွင် ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေရရှိရန်/ ရှာဖွေရန်ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၃.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှပြန်ပို့ငွေ

ဇယား (၂၆) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်				
		စုစုပေါင်း	% ကျေးရွာအတွင်းရှိ စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု	မြင့်	လတ်	နိမ့်
၁	ပြန်ပို့ငွေကို မှီခိုနေရသော အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၄	၃.၄၁			Â
၂	ပြန်ပို့ငွေ လမ်းကြောင်းများ					
	ငွေလွှဲလုပ်ငန်း (ဟွန်ဒီ)			-	-	-
	ဘဏ်	၂	၁.၇	-	-	-
	လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း	၂	၁.၇	-	-	-
	ငွေလွှဲလုပ်ငန်းနှင့် ဘဏ်			-	-	-
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း၊ ဘဏ်နှင့် လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း			-	-	-

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာ အလုပ်လုပ်ကိုင်သော အိမ်ထောင်စုအားလုံး ၄ အိမ်ထောင်စု (၃.၄၁%) သည် ပြန်ပို့ငွေအပေါ် မှီခိုနေရပါသည်။ အိမ်ထောင်စု ၂စုမှာ လူကြုံဖြင့် ငွေပေးပို့ပြီး အိမ်ထောင်စု ၂ စုမှာ မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်မှ ပေးပို့ပါသည်။

(၂.၄) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု ဈေးကွက်

ဇယား (၂၇) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
ရွာမှအကွာအဝေး (မိုင်)	ဈေးသည် (၇) မိုင် အောင်ချမ်းသာ ကျေးရွာတွင် ရှိပြီး ၂ မိုင် ဝေးသည်။	မန္တလေး (၈၀)မိုင် ၊
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လမ်းကြောင်းနှင့် ၎င်း၏ အထောက်အပံ့များ	လိုင်းကား၊ဆိုင်ကယ်	လိုင်းကား (ဇန်းမော်-မန္တလေး) (သပိတ်ကျင်း-မန္တလေး)
ကုန်စည်အမျိုးအစားနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်မှု	စားသုံးကုန်၊ အဝတ်အထည်၊ အသုံးအဆောင်၊ အသေးစား အိမ်ဆောက်ပစ္စည်း	အိမ်ဆောက်ပစ္စည်း၊ အဝတ်အထည်၊ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ပစ္စည်း
ဈေးအခြေခံအဆောက်အဦနှင့် ဝန်ဆောင်မှု	ကောင်းပါသည်။	အလွန်ကောင်းပါသည်။

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာသားများသည် စားသုံးကုန်၊ အဝတ်အထည်၊ အသုံးအဆောင်၊ အသေးစားအိမ်ဆောက်ပစ္စည်းများကို အများအားဖြင့် ရွာနှင့် (၂)မိုင်ခန့်ဝေးသော အနီးဆုံးဈေးဖြစ်သော (၇)မိုင်ဈေးသို့ ဆိုင်ကယ်ဖြင့် သွားရောက်ဝယ်ယူကြပါသည်။ အခြားလိုအပ်ချက်များအတွက်လည်း မန္တလေးဈေးကွက်(၈၀)မိုင်သို့ လိုင်းကားဖြင့် သွားကြပါသည်။ ကျေးရွာသည် သပိတ်ကျင်း-မန္တလေးကားလမ်းပေါ်တွင် ရှိသောကြောင့် ဒေသထွက်ကုန်ပစ္စည်းများကိုလည်း ကျေးရွာအထိ လိုင်းကားအဝင်အထွက်ရှိသဖြင့် ထွက်ကုန်များကို မန္တလေးသို့သွား၍ ရောင်းချကြပါသည်။

(၂.၅) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား (၂၈) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ချေးငွေ ရရှိနိုင်သည့် နေရာ	ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား	ပြန်လည် ပေးဆပ်ရမည့် ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံ ပစ္စည်း လိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန် အခက်အခဲများ
အစိုးရဘဏ် (သမဝါ ယမ ဘဏ်) စိုက်ဘဏ်	ချေးငွေ	၆ လ ၆ လ	၁.၅% ၁.၂%	ပုံစံ (၇)	ရှိ
ပုဂ္ဂလိကဘဏ်					
ပုဂ္ဂလိက အသေးစား ချေးငွေဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ					
အဖွဲ့အလိုက်ငွေစု/ ငွေချေးအစီအစဉ်					
ငွေချေးပေးသူ					
အပေါင်ဆိုင်					
မိတ်ဆွေနှင့်	ချေးငွေ	ပုံသေမရှိ	၁၀%	မလို	

ချေးငွေ ရရှိနိုင်သည့် နေရာ	**ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား**	**ပြန်လည် ပေးဆပ်ရမည့် ကာလ**	**အတိုးနှုန်း (လ)**	**အပေါင်ခံ ပစ္စည်း လိုအပ်မှု**	**ချေးငွေရရန် အခက်အခဲများ**
ဆွေမျိုးများ					
အခြား					

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာ ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု ပေးသောအဖွဲ့များ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အစိုးရငွေချေးစနစ်နှင့် ပါတ်သက်၍ စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်နှင့် သမဝါ ယမ ငွေချေးစနစ် တို့ရှိသည်။ စိုက်ဘဏ်ချေးငွေသည် ကျေးရွာရှိတောင်သူ (၁၃) ဦးအား မိုးသီးနှံအတွက် ချေးငွေစုစုပေါင်း (၁၉.၂) သိန်း၊ ဆောင်းသီးနှံအတွက် (၁၁.၆) သိန်းထုတ်ချေး ထားပါသည်။ ၄င်းချေးငွေသည် ပုံစံ ၇ ရှိသောလယ်မြေ တစ်ဧကလျှင် ၂သောင်းနှုန်းဖြင့် တောင်သူ တစ်ဦး လျှင် အများဆုံး ၁၀ ဧကအထိသာ ချေးယူခွင့် ရှိသည်။ ချေးငွေကာလမှာ ၆လ၊ အတိုးနှုံးမှာ (၁.၂၀%) ဖြစ်သည်။ သို့သော် စိုက် ဘဏ်ချေးငွေမှာ အချိန်မီထုတ်ချေးပေးခြင်းမရှိ၊ ကုန်ကျစရိတ် လုံလောက်မှု မရှိ၊ ကာလတို (၆ လ) ချေးငွေ၊ ပြန်ဆပ်ချိန်ကို အတိအကျသတ်မှတ်ထားသောကြောင့် သီးနှံအောင် ပါ က ဈေးကောင်းမစောင့် နိုင်ဘဲ ရောင်းချပြန်ဆပ်ရခြင်း၊ ရာသီဥတုအခြေ အနေကြောင့် သီးနှံ မအောင်မြင်ပါကလည်း မိမိရှိရာ (ကျွဲ၊ နွား၊ လယ်၊ ယာ၊ ရွှေထည် စသည်) ရောင်း၊ပေါင်ပြီး မဖြစ်မနေ ပေးဆပ်ကြရသည်။ သို့မဟုတ်ပါက ပွဲရုံများတွင် ဆောင်းသီးနှံ ကြိုတင်ရောင်းချစနစ်၊ အနည်းဆုံး ၁၀% အတိုးဖြင့် မဖြစ်မနေ ပြန်လည် ပေးဆပ်ကြရသဖြင့် တဖြည်းဖြည်း တောင်သူများ နွားပြုတ်၊ လယ်ပြုတ် ဖြစ်ကြရသည်။

သမဝါ ယမ ချေးငွေမှ တောင်သူ (၆၀)ဦးအား တစ်ဦးလျှင် (၁.၃)သိန်းနှုန်းဖြင့် စုစုပေါင်း (၇၈)သိန်းထုတ်ချေးထားပါသည်။အတိုးနှုန်းမှာ ၁.၅ ရာခိုင်နှုံးဖြစ်ပြီး ချေးငွေကာလ (၆)လဖြစ်ပါ သည်။ အချိန်မီထုတ်ချေးပေးနိုင်မှုမရှိသည့်အပြင် ထုတ်ချေးငွေမှာလည်း စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ရန် လုံလောက်မှုမရှိပါ။ ချေးငွေကာလနဲသောကြောင့် သီးနှံမပေါ်မီ ပြန်ဆပ်ရ ခြင်းများ ရှိပါသည်။

ကျေးရွာအတွင်း ငွေတိုးချေးသူထံမှ ချေးငှါးရာတွင် အတိုးနှုံးမှာ ၁၀% ဖြင့် ချေးယူကြရပါသည်။ ယုံကြည်မှုဖြင့် ချေးငှားကြခြင်းဖြစ်၍ ပြန်ဆပ်ရမည့်ကာလအား အတိအကျ သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိ ပါ ။ အတိုးငွေအား လစဉ်ပေးဆပ်ရခြင်းရှိသကဲ့သို့ စိုက်ပျိုးသီးနှံ ပေါ်ချိန်ရောက်မှ ပေးဆပ်ရခြင်း များလည်းရှိပါသည်။

(၂.၆) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု

(၂.၆.၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၉) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

အခက်အခဲ	**အန္တရာယ်ရှိမှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်)**	**ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်**
မြေဆီသြဇာ အခြေအနေ	လတ်	မြေသြဇာနှင့်ပိုးသတ်ဆေးများအလွန် အကျွံသုံးစွဲမှုကြောင့်
အပင်မျိုးစိတ်များ	နိမ့်	
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ်	လတ်	

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်)	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
ထိန်းချုပ်မှု		
ရေရင်းမြစ်	နိမ့်	
ငါးမျိုးကွဲများ		
အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ		
စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု	မြင့်	စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ စည်းကမ်းမဲ့ စွန့်ပစ်ကြသည်။

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ကျောက်ကုန်းနှင့် မြေသားမကောင်းသောကြောင့် မြေဆီသြဇာအနေဖြင့်ညံ့သည်။ ၎င်းအပြင် ဓါတ်မြေသြဇာများ အလွန်အကျွံ သုံးစွဲခြင်းနှင့် စိုက်နည်းစနစ်မှားယွင်းမှုကြောင့်လည်း မြေဆီသြဇာ အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်ပါသည်။

တောင်သူများအနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေးစနစ်အစား ဓါတုပိုးသတ်ဆေးများကိုသာ အသုံးပြုမှုများပြားသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း ပလပ်စတစ်အိတ်ခွံ၊ ပုလင်းခွံ၊ ဗူးခွံများကို စနစ်တကျမစွန့်ပစ်ကြသဖြင့် အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်သည်။ သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေး လုပ်ငန်းများ မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။

ရေအရင်းအမြစ်နေဖြင့်လည်း လုံလောက်မှု မရှိသည့်အပြင် ထုံးဓါတ်များနေသဖြင့် အန္တရာယ်ရှိမှု လတ်အနေအထားတွင်ရှိသည်။

အပင်မျိုးစိတ်များ၊ ငါးမျိုးကွဲများနှင့် အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများအနေဖြင့်လည်း ထိန်းသိမ်းမှု အားနည်းပြီး ထုတ်ယူသုံးစွဲမှု၊ ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်မှု များသောကြောင့် တဖြည်းဖြည်း ရှားပါးလာပြီး အန္တရာယ် ရှိမှု မြင့်သည်။

(၂.၇) ပညာရေး

(၂.၇.၁) ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှု

ဇယား (၃၀) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏ %
စာမတတ်သူဦးရေ	၈	၄	၁၂	၃.၀၂
ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး	၁၃	၁၈	၃၁	၇.၈
မူလတန်းပညာရေး မပြီးဆုံးသူဦးရေ	၄၆	၄၅	၉၁	၂၂.၉၂
မူလတန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၇၀	၅၉	၁၂၉	၃၂.၅
အလယ်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၄၇	၄၁	၈၈	၂၂.၂
အထက်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၄	၁၃	၂၇	၆.၈
တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၃	၁၂	၂၅	၆.၃
၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေပေါင်း	**၂၀၈**	**၁၈၉**	**၃၉၇**	**၁၀၀**

ရင်းမြစ် … အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှုကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် စာမတတ်သူ ၁၂ ဦး (၃.၀၂%) နှင့် မူလတန်းပညာမပြီးဆုံးသူ ၃၁ ဦး (၇.၈%) စုစုပေါင်း ၁၁% သည် အခြေခံ ပညာ အရေး၊ အဖတ်၊ အတွက်ကို တတ်မြောက်မှု မရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ အခြေခံပညာတတ်မြောက်မှု မူလတန်းပြီးဆုံးသူ၊ အလယ်တန်းပညာပြီးဆုံးသူ၊ အထက်တန်းပညာပြီးဆုံးသူ အရေအတွက်ကို လေ့လာရာတွင် အမျိုးသားဦးရေကများပြီး အမျိုးသမီး

အရေအတွက် သိသိသာသာ နည်းသည်ကို တွေ့ရ သည်။ ဤအရေအတွက်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ပညာသင်ကြားမှုတွင် အမျိုးသမီးများမှာ အမျိုးသားများနှင့် တန်းတူခံစားခွင့် မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။

(၂.၇.၂) ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား (၃၁) ကျောင်းတက်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း	စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏ %
မူလတန်း (၅-၉ နှစ်)	၂၀	၁၅	၃၅	၆၄.၅
အလယ်တန်း (၁၀-၁၄နှစ်)	၁၀	၁၀	၂၀	၂၁.၅
အထက်တန်း (၁၅-၁၆ နှစ်ကြား)	၅	၅	၁၀	၁၀.၈
တက္ကသိုလ် ကျောင်းသား၊ သူ	၁	၂	၃	၃.၂

ရင်းမြစ် … (၁) ကျောင်းဝင်စာရင်း၊ (၂) ဆယ်အိမ်မှူးများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် စာသင်ကျောင်းမရှိသောကြောင့် ဝါးဖြူတောင်ကျေးရွာ အထက်တန်းကျောင်း(ခွဲ)တွင် တက်ရောက်ရပြီး မူလတန်းကျောင်းနေအရွယ် စုစုပေါင်း ၃၅ယောက် ရှိပြီး မူလတန်းကျောင်းသားဦးရေ ၃၅ဦး ရှိသောကြောင့် ၊ ၉၇.၂ % ရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ အလယ်တန်းကျောင်းနေအရွယ်မှာ ၅၂ ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိတွင် ကျောင်းသားဦးရေ ၂၀ ဦး (၃၈.၅%)သာ ကျောင်းဆက်တက်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အထက်တန်း တက်ရောက်သူမှာ ကျောင်းနေအရွယ်လူဦးရေ၏ ၁၀.၈% နှင့် တက္ကသိုလ်တက်ရောက်သူအရေအတွက်မှာ ကျောင်းနေ အရွယ် လူဦးရေ၏ ၃.၂%သာရှိပြီး မိဘများမှာ ဆင်းရဲသောကြောင့် ကျောင်းဆက်မတက်နိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၇.၃) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၃၂) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း			အလယ်တန်းကျောင်းခွဲ		
ရွာမှ အကွာအဝေး(မိုင်)						
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု						
စာသင်ကျောင်း အရွယ်အစား (အလျား၊ အနံ၊အမြင့်)						
အမိုး၊ နံရံ၊ အခင်း အရည်အသွေး						
ကျောင်းသုံး ပရိဘောဂ (လုံလောက်မှု ရှိ/မရှိ) နှင့် ကျောင်းအိမ်သာ အခြေအနေ						
ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု (အာဟာရ အမျိုးအစားနှင့် ကြိမ်ရေ)						
ကျောင်းဆရာဦးရေ	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**
အစိုးရခန့်						
ကျေးရွာခန့်						

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စာသင်ကျောင်းမရှိပါ။

(၂.၇.၄)ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

ဇယား (၃၃) ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	**ရှင်းလင်းချက်**
ကျောင်းဆရာ/မ ဦးရေ	
တပည့် - ဆရာ အချိုး	
မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း	
မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေး အထူးအစီအစဉ်	
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာ	
ဆင်းရဲသော မိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ် မတတ်နိုင်မှု	
ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှု	
မိဘဆရာအသင်း၏အခန်းကဏ္ဍ	

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မရှိပါ။

(၂.၈) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

(၂.၈.၁) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

ဇယား (၃၄) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

#	**ရောဂါ**	**ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု**			**မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်**
		မြင့်	**နိမ့်**	**မရှိ**	
၁	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော		Â		သောက်သုံးရေသန့်ရှင်းမှု အားနည်းသည်။
၂	သွေးလွန်တုပ်ကွေး	Â			ခြင်ပေါက်ပွါးမှုအဆမတန်များပြားခြင်း
၃	ငှက်ဖျား	Â			ခြင်ပေါက်ပွါးမှုအဆမတန်များပြားခြင်း
၄	အသက်ရှူလမ်းကြောင်း ကူးစက်ရောဂါ			Â	
၅	HIV, AIDS, လိင်မှတဆင့် ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ			Â	
၆	တီဘီ			Â	
၇	ဆီးချို		Â		နေ့စဉ်စားသုံးနေရသော အစားအစာ
၈	သွေးတိုး	Â			များ သန့်ရှင်းမှုနည်းပါးခြင်း၊ ဓါတုဆေးဝါး အလွန်အကျွံ သုံးစွဲထားသောအစားအစာများကို နေ့စဉ်မလွဲမရှောင် စားသုံးနေရခြင်း။ ဆင်းရဲ သားများ ကျန်းမာရေးဗဟုသုတ အားနည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်းလုပ်သည့် အလေ့အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ရန် ကျန်းမာရေး ပစ္စည်းကရိယာနှင့် ပါတ်ဝန်း ကျင်

#	ရောဂါ	ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
					အခြေအနေကောင်းများမရှိခြင်း၊ တို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ရောဂါမှာ ဖြစ်ပွါးမှု မြင့်သည်။
၉	အသည်းရောဂါ (ဘီ၊ စီ)		Â		အသက်ရှုလမ်းကြောင်းမှတဆင့် ကူးစက်ခြင်း၊ နေ့စဉ်လူ့အသုံးအဆောင်များနှင့် ထိတွေ့ရာမှ တဆင့် ကူးစက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။
၁၀	အာဟာရ ချို့တဲ့မှု		Â		အများစုမှာဆင်းရဲသားများဖြစ်သော ကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော်နိမ့်သည်။
၁၀	အခြား ကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ			Â	

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီး အာဟာရပြည့်ဝမှု ရှိကြသည်။ ကလေးငယ်အများစုလည်း ကျန်းမာကြသည်။ သွေးလွန်တုတ်ကွေး ရောဂါမှာ ယခုနှစ်ပိုင်းတွင် ပိုမိုဖြစ်ပွါးမှုရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာတွင် အဖြစ်များသော ရောဂါများမှာ သွေးလွန်တုတ်ကွေး၊ ငှက်ဖျား၊ ဆီးချို၊ သွေးတိုးတို့သည် ဖြစ်ပွါးမှုမြင့်သည်။ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါမှာ သောက်ရေ မသန့် ရှင်းမှုနှင့် တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းမှု နည်းသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သွေးလွန်တုတ်ကွေးနှင့် ငှက်ဖျားရောဂါမှာ ခြင်များပေါက်ပွါးမှု အဆမတန်များသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ နေ့စဉ်စားသုံးနေရသော အစားအစာများ သန့်ရှင်းမှု နည်းပါးခြင်း၊ စားသုံးဆီများ မသန့်ခြင်း၊ ဓါတ်မြေသြဇာနှင့် ပိုးသတ်ဆေး အလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးရခြင်း၊ ကြာရှည်ခံဆေးများအသုံးပြုထားသော အသားငါး၊ အစိုအခြောက်များကို စားသုံးနေကြရခြင်း၊ သဘာဝမဟုတ်သော ကြီးထွားမြန် အသားငါးများကို နေ့စဉ် ဝယ်ယူစားသုံးနေ ကြ ရခြင်း၊ ဈေးကွက်အတွင်း ဓါတ်မြေသြဇာ၊ ပိုးသတ်ဆေး၊ အသီးမှည့်ဆေး၊ ဟော်မုန်း အလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော သစ်သီးဝလံများကို ရောင်းချနေခြင်း၊ နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေရခြင်း၊ ၎င်းအစားအစာများကိုလည်း အစိုးရမှ စနစ်တကျကြီးကြပ်မှုနှင့် စိစစ်မှုမရှိခြင်း၊ ဟင်းချိုမှုန့်၊ ကြက်သားမှုန့်များကို အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်း၊ ဆိုးဆေး၊ ချွတ်ဆေး၊ ပွဆေးပါသော မုန့်နှင့် သရည်စာများကို ရောင်းချခြင်း၊ ဝယ်ယူစားသုံးနေရခြင်း၊ ဆင်းရဲသားများ ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတ နည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်းလုပ်သည့် အလေ့အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ရန် ကျန်းမာရေးပစ္စည်းကရိယာမရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုးရောဂါမှာ ဖြစ်ပွါးမှု မြင့်သည်။ လိင်မှတဆင့် ကူးစက်သောရောဂါများမှာ ဖြစ်ပွါးနိုင်မှု နိမ့်သည်။ ၎င်းရောဂါများမှာ အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်း သွားလာအလုပ်လုပ်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ခံရနိုင်သည်။ အများစုမှာ ဆင်းရဲသားများဖြစ်သောကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော်နိမ့်သည်။

(၂.၈.၂) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

ဇယား (၃၅) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	အဆုတ်ရောဂါ		Â	
၂	ဆုံဆို့၊ ကြက်ညှာ၊ မေးခိုင်နှင့် အသည်းရောင် အသားဝါ		Â	
၃	ပိုလီယိုရောဂါ	Â		
၄	မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာလအတွင်း)	Â		
၅	ဝက်သက်ရောဂါ	Â		
၆	အခြား စုပေါင်းကာကွယ်ဆေး ထိုးနှံမှု		Â	
၇	အာဟာရ မှတ်တမ်းယူမှု (အရပ်အမြင့်၊ အလေးချိန်၊ လက်မောင်းပတ်)		Â	
၈	အာဟာရပညာပေး အစီအစဉ်		Â	

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လွန်ခဲ့သေ91

ာ (၁၂)လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှုအနေဖြင့် အဆုတ်ရောဂါ၊ အခြား စုပေါင်းကာကွယ်ဆေး ထိုးနှံမှု၊ အာဟာရ မှတ်တမ်းယူမှု၊ (အရပ်အမြင့်၊ အလေးချိန်၊ လက်မောင်းပတ်)အာဟာရပညာပေး အစီအစဉ်များ မရှိပါ။ ပိုလီယိုရောဂါ၊ မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာလအတွင်း)၊ဝက်သက်ရောဂါများ နှစ်စဉ်ထိုးနှံပေးပါသည်။

(၂.၈.၃) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား (၃၆) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက်မှုရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်း များ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ကျေးလက် ကျန်းမာရေး ဌာန	၁ မိုင်		ကျန်းမာရေးမှူး- သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ - ကြီးကြပ် (၁) – ကြီးကြပ် (၂) – တိုင်းရင်းဆေးကု- အရပ်လက်သည်-		
တိုက်နယ်	ဇရပ်ကွင်း		ဆရာဝန် -		

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက် မှုရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်း များ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ဆေးရုံ	(၅)မိုင်		လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ - ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-		
မြို့နယ် ဆေးရုံ	သပိတ်ကျ င်း(၉)မိုင်		ဆရာဝန် - လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ - ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-		
ဆေးဆိုင်	ကျေးရွာအ တွင်း		ဆေးဝါးကျွမ်းကျင် သူ (မရှိ)	လက်လှမ်းမှီမှု-- မရှိ။ ဆေးဝါး--မရှိ။ သိုလှောင်ပုံစနစ်--မရှိ။ အအေးခန်းစနစ်--မရှိ။	ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးမှု နည်းသေး သည်။

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းမရှိပါ။အရန်သားဖွါးဆရာမ တစ်ဦးသာ ခန့်ထားပေးသောကြောင့် ကျန်းမာရေးစောင့် ရှောက်မှု၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုနှင့် ကျန်းမာရေးပညာပေးများ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ ကျေးရွာအတွင်း ဆေးဝါးဆိုင်ရှိသော်လည်း ကျန်းမာရေး အသုံးအဆောင်နှင့် ဆေးဝါးပြည့်စုံမှုမရှိ။ အရေးပေါ်ဖြစ်ပါက ဇရပ်ကွင်းကျေးရွာရှိ ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းသို့ သွားရောက်ရပါသည်။ လူနာတင်ကားမရှိသောကြောင့် သပိတ်ကျင်းမြို့မှ လူနာတင်ကားနှင့် ဇရပ်ကွင်းကျေးရွာမှ လူနာတင်ကားများဖြင့် လူနာများအား သယ်ယူရပါသည်။

(၂.၉) ရေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး

(၂.၉.၁) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ဇယား (၃၇) သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေ အတွက်	အကောင်း/ အဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
ရေတွင်း	၃၇	အဆိုး	Â	Â	Â	
အဝီစိတွင်း (စက်တပ်)	၄	ကောင်း	Â	Â	Â	
အဝီစိတွင်း/တုံကင်	၃	ကောင်း	Â	Â	Â	
ကန်	၇	ကောင်း	Â	Â	Â	

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေအတွက်	အကောင်း/အဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
မြစ်/ချောင်း	၁					
မိုးရေသိုလှောင်ကန်						
စိမ့်စမ်းရေသွယ်တန်းခြင်း						
အခြား	၈၂					

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးရွာသယံဇာတပြမြေပုံ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် သောက်ရေတွင်း ၃၇ တွင်းရှိသည်။ အဝီစိတွင်း ၄ တွင်း (စက်တပ်) ၊ အဝီစိတွင်း (တုံကင်) ၃တွင်း၊ မိုးရေလှောင်ကန် ၇ ခုရှိပါသည်။ ရေတွင်းများမှာ တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ရေလုံလောက်သော်လည်း ထုံးဓါတ်များသောကြောင့် အရည်အသွေးကောင်းသော သောက်ရေသန့် ရရှိရန်လိုအပ်သည်။ ချောင်းရေကိုလည်း အသုံးပြုကြသော်လည်း ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် ချောင်းရေ ခမ်းသည်။

(၂.၉.၂) သန့်ရှင်းရေး အခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်)

ဇယား (၃၈) အိမ်သာ အမျိုးအစား

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာ အမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု	ရှင်းလင်းချက်
ယင်လုံအိမ်သာ	၈၆	ကျန်းမာရေးဗဟုသုတ အနည်းငယ်ရှိသည်။
ကျင်းအိမ်သာ	၁	
မြေပေါ် အိမ်သာ		
တောထိုင်	၂၈	ဗဟုသုတ နည်းပါးခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။
စုစုပေါင်း	၁၁၅	

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု ၁၁၇ အိမ်ရှိသော်လည်း ယင်လုံအိမ်သာ ၈၆လုံး၊ ကျင်းအိမ်သာ ၁လုံးသာရှိပြီး စနစ်တကျ သုံးစွဲခြင်းလည်းမရှိ၊ အမှန်တကယ်လည်း ယင်လုံမှုမရှိကြပါ။ သန့်ရှင်းမှုလည်းမရှိကြပါ။ ကျန် ၂၈ အိမ်မှာ တောထိုင်အသုံးပြုလေ့ရှိကြသည်။

(၂.၁၀) ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

ဇယား (၃၉) ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

#	ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	ကျေးရွာ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီး တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှု/ ခေါင်းဆောင်မှု		Â	ကျား/မ တန်းတူမှု မရှိခြင်းနှင့် အမျိုးသမီးများကိုယ်တိုင် မိမိကိုယ်ယုံကြည်မှု အားနည်းနေသေးသည်။
၂	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု		Â	မြို့နယ်မှ ညွှန်ကြားမှု ရှိသည်။
၃	လွန်ခဲ့သောနှစ်အတွင်း ကျေးရွာအတွင်းရှိ မိန်းကလေးများ/အမျိုးသမီးများအား သံသယဖြစ်ဖွယ် အကြမ်းဖက်မှု (သို့) တိုင်ကြားမှုများ		Â	

#	ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၄	အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် လူထု၏ အသိအမြင်ရှိမှု		Â	
၅	အခြား (ရှိလျှင်)			

ရင်းမြစ်… (၁) အဖွဲ့အစည်းများစာရင်း၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လက်ရှိယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဓလေ့ထုံးစံများအရ ကျားမ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုအနေဖြင့် ကြီးမားသော ပြဿနာနှင့် ကျားနှင့်မအကြား ပြင်းထန်သော အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းကိစ္စများမတွေ့ရပါ။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများ သည် သာမန်အားဖြင့်အခွင့်အရေးတူညီစွာ ရရှိသည်ဟု ယေဘုယျပြောနိုင်ပါသည်။ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံများအရ သားယောကျ်ားလေးကိုသာ ပညာရေးတွင် ဦးစားပေးခြင်း၊ အများစုမှာ အမျိုးသမီးများကို အလယ်တန်းအဆင့်အထိ၊ အခြေခံ အရေးအဖတ်အတွက် တတ်မြောက်ရုံသာ ပညာသင်ကြားပေးလေ့ ရှိခြင်းတို့ ရှိနေသေးသည်။ကျေးရွာ တွင် ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ၌ လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် ကျားမ တန်းတူညီစွာ ဖွဲ့စည်းထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများ အတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှု ဆိုင်ရာများအတွက် အမျိုးသမီးများ၏ အသိအမြင် အားနည်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

(၂.၁၁) အခြေခံ အဆောက်အဦများ အခြေအနေ

(၂.၁၁.၁) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၀) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု အခြေအနေ

လမ်း အမျိုးအစား	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	ကောင်း /ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု		လမ်းအရှည် (မိုင်)
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး	
ရွာတွင်းလမ်း	၁	ဆိုး	၂၀၁၃		Â	၁ မိုင်
ချဉ်းကပ်လမ်း						
ရွာချင်းဆက်လမ်း	၁	ဆိုး			Â	
အခြား						

ရင်းမြစ်… ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ မြေသားလမ်း - ၁၊ ကျောက်ခင်းလမ်း - ၂၊ ကတ္တရာလမ်း/ကွန်ကရစ်လမ်း - ၃

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းမှာ (၂) မိုင် အကွာအဝေး / အရှည်ရှိပြီး ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် ကျောက်ချောလမ်း ပြုပြင်ထားပါသည်။ သို့သော် လမ်းအခြေအနေနှင့် မမျှတသော ယာဉ်များ ဝင်ထွက်သွားလာမှုကြောင့် လက်ရှိလမ်းအခြေအနေမှာ ဆိုးရွားနေပါသည်။ ကျေးရွာတွင်း လမ်းမှာ (၁) မိုင်ခန့် ရှည်လျားပြီး မြေသားလမ်းများဖြစ်ခြင်းကြောင့် မိုးရာသီတွင် သွားလာရန် ခက်ခဲသည်။

(၂.၁၁.၂) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၁) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု အခြေအနေ

တံတား	အရွယ်အစား	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက်	အသုံးပြုနိုင်သည့်ရာသီ

အမျိုးအစား			ခဲ့သောနှစ်	ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
ဆိပ်ခံတံတား					
ကွန်ကရစ်တံတား					
ကြိုးတံတား					
ရေပြွန်					
အခြား					

ရင်းမြစ်… ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တံတားမရှိပါ။

(၂.၁၁.၃) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား (၄၂) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး (မိုင်)	ယာဉ် အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု	
			ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
မြစ်ကြောင်း				
ပင်လယ်ရေကြောင်း				
အခြား				

ရင်းမြစ်… ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ၁ – လှေ၊ သမ္ဗာန် ၂ - မော်တော် ၃ - သင်္ဘော

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ **မရှိ။**

(၂.၁၁.၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၄၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ယာဉ်အမျိုး အစား	စက်လှေ	လှေ၊ သမ္ဗာန်	စက်ဘီး	မော်တော် ဆိုင်ကယ်	သုံးဘီးဆိုင်က ယ်၊ ထော်လာဂျီ	ကား	မြင်းလှည်း	နွားလှည်း
အရေအတွက်				၁၀၆	၁	၁		၁၁

ရင်းမြစ်…အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအနေဖြင့် ဆိုင်ကယ် ၁၀၆ စင်း၊ သုံးဘီးဆိုင်ကယ်နှင့် ထော်လာဂျီ ၁ စင်း၊ ကား ၁ စီး၊ နွားလှည်း ၁၁ စီး ရှိပြီး အများစုမှာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သွားလာရေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် ဆိုင်ကယ်ကို အများစု အသုံးပြုကြသည်။

(၂.၁၂) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

ဇယား (၄၄) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ

ရင်းမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ် (ကောင်း/သင့်/ညံ့)	အခက်အခဲရှိ/မရှိ
မဟာဓာတ်အားလိုင်း	၄၄	ညံ့	
ဆိုလာစနစ်	၂၁	ကောင်း	စာဖတ်နှင့် ညဖက် မီးလင်းရန် အတွက်သာ အသုံးဝင် သည်။ ရာသီဥတု မကောင်းပါ က အားမပြည့်ပါ။

ရင်းမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ် (ကောင်း/သင့်/ညံ့)	အခက်အခဲရှိ/မရှိ
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်			
ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်	၅	ကောင်း	ကုန်ကျစရိတ်များသည်။
လေစွမ်းအင်			
ဇီဝလောင်စာ			
အခြား	၅၀		ဖယောင်းတိုင်၊ ဓါတ်ခဲ၊ ဘက်ထရီမီးတို့ကို အသုံးပြု ကြသည်။ မီးဘေးအန္တရာယ် ရှိသည်။

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးသုံးစွဲသည့်အိမ်ထောင်စု (၄၄)အိမ်၊ ဆိုလာမီးအသုံးပြုသူ ၂၁ အိမ်၊ ဒီဇယ်အင်ဂျင်မီး အသုံးပြုသူ ၅ အိမ်နှင့် ကျန် ၄၇ အိမ်မှာ ဓါတ်ခဲ၊ ဘက္ကထရီအိုးနှင့် ဖယောင်းတိုင်မီးကို အသုံးပြုကြ သည်။

(၂.၁၃) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာ

ဇယား (၄၅) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာ အခြေအနေ

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗွီ	ဂြိုလ်တုစလောင်း	အခြား
အရေအတွက်	၁၄၉	၂	၅၆	၂၈	၁

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာနှင့် ပါတ်သက်၍ အိမ်တိုင်းနီးပါး တယ်လီဖုန်းအသုံးပြုနိုင်ကြပြီး တယ်လီဖုန်း (၁၄၉) လုံး၊ ရေဒီယို ၂ လုံး၊ တီဗွီ ၅၆ လုံး၊ စလောင်း ၂၈ ခုရှိသည်။ လျှပ်စစ်မီးမရရှိသေးသော အိမ်များမှာ ဆိုလာဖြင့် တီဗွီ၊ စလောင်းများ ကြည့်ရှုကြပါသည်။

(၂.၁၄) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား (၄၆) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

လုပ်ငန်းအမည်	ဝန်ဆောင်မှု
အပန်းဖြေနိုင်သည့်နေရာများအား လက်လှမ်းမီမှု	သီးသန့်မရှိ။ ရပ်မြင်သံကြားနှင့် အက်ဖ်အမ်နားထောင်ကြသည်။
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	တက်ကြွစွာ ပါဝင်ကြသည်။
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	တက်ကြွစွာ ပါဝင်ကြသည်။
အားကစားပစ္စည်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	အားကစားကွင်းနှင့်ပစ္စည်း မရှိကြပါ။
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	မဖြစ်မနေပါဝင်ကြရသည်။
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းရေး	အားနည်းသည်။
စာကြည့်တိုက်၊ အင်တာနက်စသည်များအား လက်လှမ်းမီမှု	စာကြည့်တိုက်ရှိသော်လည်း စာအုပ်ပြည့်စုံမှုမရှိ။

ရင်းမြစ်… ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လူငယ်များအတွက် အပန်းဖြေအနားယူနိုင်မည့် အနေအထား သီးသန့်မရှိပေ။ ညနေအားလပ်သည့် အချိန်များတွင် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းဝင်းအတွင်း ခြင်းလုံးကစားခြင်းများ ပြုလုပ်ကြပါသည်။ ကျေးရွာ လူမှုရေးလုပ်ငန်း၊ ဘာသာရေးပွဲတော်များတွင်လည်း ကောင်းစွာ ပါဝင်နိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။ အားကစားနှင့် အားကစား ပစ္စည်းများတွင်လည်း လက်လှမ်းမီမှု

မရှိကြပါ။ ယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် ရိုးရာပွဲများ ထိန်းသိမ်းမှုလည်း အားနည်းနေကြပြီ ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် စာကြည့်တိုက်ရှိသော်လည်း စာအုပ်ပြည့်စုံမှုမရှိကြပါ။ လူငယ်များမှာလည်း စာဖတ်အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ လူငယ်တိုင်းလိုလို အင်တာနက်အသုံးပြုကြသော်လည်း ဖေ့စ်ဘုတ်၊ ဗိုက်ဘာ တို့ကိုသာ အများဆုံးအသုံးပြုကြပြီး အရေးကြီးသော စီးပွါးရေး၊ ပညာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ သတင်းတို့တွင် လေ့လာမှု အားနည်းနေသေးသည်။ အင်တာနက် ဝက်ဆိုက်များ ဝင်ရောက်လေ့လာရန်လည်း ဗဟုသုတနည်းနေသေးသည်။

(၂.၁၅) ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အခြေအနေ

(၂.၁၅.၁) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဇယား (၄၇) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	**ရှင်းလင်းချက်**
ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦ များအား လက်လှမ်းမီမှု	၂မိုင်အကွာတွင် Ooredoo တာဝါတိုင်ရှိပါသည်။
အာမခံလုပ်ငန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ။ ရွာသူ/သားများစိတ်ဝင်စားမှုမရှိ။ ယုံကြည်မှုမရှိကြပါ။
လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး အစီအစဉ်	မရှိ။
ရဲစခန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	၂ မိုင်အကွာအဝေးတွင် တည်ရှိသည်။
အခြား	

ရင်းမြစ်… ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှု နည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ လူကုန်ကူးမှုနှင့် ခိုးမှုများ မရှိကြပါ။ ထို့အပြင် ရွာသားများသည် မိုဘိုင်း တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို အသုံးပြုနိုင်ကြပြီး လိုအပ်သော သတင်းအရင်းအမြစ်များအတွက် လိုအပ်သလို ဆက်သွယ် သိရှိနိုင်သည်။ အာမခံစနစ်ကို ချိတ်ဆက် အသုံးပြုနိုင်သော်လည်း ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ထားသူ မရှိသလောက်ပင် ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးအစီအစဉ် သီးသန့်ရေးဆွဲထားခြင်း မရှိပါ။ ရွာသားများသည် လိုအပ်ပါက ၂မိုင် အကွာအဝေးရှိ ရဲစခန်းသို့ အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင်ပြီး ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှု ဖြစ်ပွါးခြင်းနည်းပါးသည်။

(၂.၁၅.၂) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား (၄၈) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

	လူကုန်ကူးမှု	**ခိုးမှု**	**မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု**	**အကြမ်းဖက်မှု**
စိုးရိမ် /သာမန်	မရှိ	မရှိ	မရှိ	မရှိ

ရင်းမြစ်… ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

မှတ်ချက် - စိုးရိမ် = ၁၊ သာမာန် - ၂

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ လူကုန်ကူးမှုနှင့် ခိုးမှုများ မရှိကြပါ။ သာမာန်ကိစ္စ များကို ကျေးရွာ ရာအိမ်မှူးနှင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးတို့မှ ဖြေရှင်းပေးသည်။

၅ ။ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

ဇယား (၄၅) : ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းအရင်း	အလားအလာ	အဟန့်အတား နှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်
၁။	**<u>စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကဏ္ဍ</u>**					
၁။	အစုအဖွဲ့ဖြင့် စနစ်တ ကျ လုပ်ကိုင်ရာတွင် ပါဝင်ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အလေ့ အထနှင့် စွမ်းရည် မရှိခြင်း။ လက်ရှိအဖွဲ့များချိတ်ဆက်မှုအားနည်းခြင်း။	အစဉ်အလာအရခေါင်းဆောင်ဆုံးဖြတ်သည့်အတိုင်းလိုက်နာသည့် အကျင့်ပါနေခြင်း။ လူတိုင်းမွေးရာပါလူစွမ်းရည်ရှိကြောင်းသတိမပြုမိ ကြခြင်း။ လူ့စွမ်းရည်အပြည့်အဝ အသုံးချခွင့်မရခြင်း။ လူစွမ်းရည်မြင့်စေသည့် အခွင့်အလမ်းများမရှိခြင်း။	ကျေးရွာအတွင်း လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ရှိနေပြီး အချင်းချင်း ရင်းနှီးခင်မင်ကြခြင်း။	ဆင်းရဲသားများ စိုးရိမ်သိမ်ငယ်စိတ် ရှိခြင်း။ အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများနှင့် လူငယ်များအား ထည့်သွင်း ဖွဲ့စည်းလေ့မရှိခြင်း၊ နေရာမပေးခြင်း။ ၄င်းတို့၏ အစွမ်းအစကို အသိအမှတ်မပြုခြင်း	လူစွမ်းရည်နှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေး သဘောတရားတို့ကို အမြင်ဖွင့်ဟောပြောခြင်း ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ပြီး စုပေါင်းဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်မှု၊ သတင်းအချက်အလက်ဖြန့်ဝေမှု၊ ပေါင်းစပ်ညှိနိုင်းမှုစနစ် များပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း	**<u>၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်းရည် မြှင့်တင်ရေးစီမံကိန်း</u>** ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီနှင့် အခြားအထောက်အကူပြုကော်မတီများစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းခြင်း။ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုသင်တန်း စာရင်းနှင့် မှတ်တမ်းရေး သွင်းနည်းသင်တန်း ခေါင်းဆောင်မှု သင်တန်း၊ စာရင်းသင်တန်း။ လေ့လာရေးခရီး။ အခြား
၂။	**<u>စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ</u>**					
	စိုက်ပျိုးရေလုံလောက်မှုမရှိ ။	မိုးရေလုံလောက်မှု မရှိခြင်း။ <u>ဆည်မြောင်းမရှိခြင်း</u>/ မကောင်းခြင်း။ ရေစုပ်စက် လုံ လောက်မှု မရှိခြင်း။ စက်အဝီစိတွင်းတူးရန် အရင်းအနှီးမရှိ ခြင်း။	မြေအောက်ရေရရှိနိုင်ခြင်း။ ရေစုပ်စက်အလွယ်တကူဝယ်ယူရန် ဒေ သအတွင်း ကုမ္ပဏီ များ ရှိသည်။ ဒေသအတွင်းဆည်မြောင်းဦးစီးဌာနနှင့် ကျွမ်းကျင်သူများ ရှိသည်။	အရင်းအနှီးမရှိ။ နည်းပညာ အားနည်း သည်။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းသည်။	အစိုးရဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။ နည်းပညာ အကူအညီရယူခြင်း။ ဘဏ်များ၊ ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	**<u>၂။ စိုက်ပျိုးရေ ရရှိရေးစီမံကိန်း</u>** စက်အဝီစိတွင်း တူးဖေါ် ခြင်း။ မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း ရေစုပ်စက်ဖြင့် တစ်ပိုင်တစ် နိုင် ရေတင်စိုက်ပျိုးခြင်း/ ရေစုပ်စက်အရစ်ကျရောင်းချခြင်း။
	သီးနှံအထွက်တိုး ရေး	ဒေသမျိုးများမှာသက်	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များရ	အရင်းအနှီးနည်းသည်။	လယ်ယာသုံးစက်ကရိ	**<u>၃။ သီးနှံအထွက်တိုး စီမံကိန်း</u>**

	လက်ရှိသီးနှံများအထွက်နှုံ းနည်းသည်။	တမ်းရှည်ပြီး အထွက်နှုံးနည်းခြင်း၊ အရည် အသွေးညံ့ခြင်း။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိ ယာလုံလောက်မှုမရှိခြင် း။ စိုက်ပျိုးရေးသွင်းအားစု များအတွက်ငွေကြေးမ ြည့်စုံ ခြင်း။ နှစ်ရှည်ဥယဉ်ထူထောင် ရန် အရင်းအနှီးမရှိ ခြင်း။ လက်ရှိစိုက်ဘဏ်ချေး ငွေမှာ လုံလောက်မှုမ ရှိ၊ အချိန်မီမရ၊ ပုံစံ ၇ ရှိမှသာ ချေးငွေရရှိနိုင် ခြင်း၊ ကာလတိုချေး ငွေဖြစ်ခြင်း၊ကန့်သတ်မှု များပြီး တောင်သူများလိုအပ် ချက်နှင့် သင့်တော်မှုအားနည်းသ ည်။	ရှိရန်စိုက်ပျိုးရေး ဌာန ရှိသည်။ ဒေသအတွင်း လယ် ယာသုံးစက်ကရိ ယာ နှင့် သွင်းအားစုများအ လွယ်တကူ ဝယ်ယူရရှိ နိုင်သည်။ မြေဆီလွှာ အသင့်အ တင့်ကောင်းမွန်ခြင်း မြေပြန့်ဖြစ်ခြင်း၊	အရစ်ကျဝယ်ယူရန် ကုမ္ပဏီ များ၊ ဘဏ်များနှင့် အဆက်အသွယ် မရရှိခြင်း။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်အဆက် အသွယ်နည်းပါးသည်။	ယာများ အရစ်ကျရောင်း ချသော ကုမ္ပဏီများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း တောင်သူများနှင့် သင့် တော်သော နှစ်ရှည် ငွေ ချေးစနစ်ထူထောင်ပေး ခြင်း။	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရေး လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများ အရစ်ကျရောင်းချပေးခြင်း နှစ်ရှည်ပင် စိုက်ပျိုးခြင်း နှစ်ရှည် ချေးငွေစနစ် ထူထောင် ပေးခြင်း။
	နည်းစနစ်တကျ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိ။ ရောဂါပိုးမွှားဆိုး ရွားစွာကျရောက် ဖျက်ဆီးခံရသော်လည်း ထိရောက်စွာ	နည်းပညာအထောက် အပံ့ ရရှိမှု အားနည်းခြင်း၊ လုံလောက်မှုမ ရှိခြင်း။ စိုက်ပျိုးရေးအသိပ ညာ အားနည်းခြင်း၊	နည်းပညာကျွမ်းကျင် သော စိုက်ပျိုးရေးဌာန နှင့် စိုက်ပျိုးရေးကုမ္ပ ဏီများ ရှိသည်။	စိုက်ပျိုးရေးဌာန ဝန်ထမ်း လုံလောက်မှုမရှိ၊ ခရီးသွား လာရန် ယဉ်နှင့် ကုန်ကျ စရိတ်အခက်အခဲရှိသည်။ ကုမ္ပဏီများ ပညာပေးခြင်း ထက် အရောင်းမြှင့်တင်ရေး	စိုက်ပျိုးရေးဌာန၊ ကုမ္ပဏီ များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များ နှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း။ စိုက်ပျိုးရေးဌာနမှ ပုံမှန် ကွင်းဆင်းပညာပေးခြင်း၊	**<u>၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာစီမံ ကိန်း</u>** မြေဆီလွှာပြုပြင်ထိန်းသိမ်းနည်း သင်တန်း သဘာဝမြေဆွေးပြုလုပ်နည်း သင်တန်း (တီမြေဆွေး။ အီအမ်

	နှိမ်နင်းနိုင်ခြင်းမရှိ။	သီးနှံဖျက်ပိုးကျ ရောက်တတ်ခြင်း၊		ဦးစားပေးဆောင်ရွက်သည်။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းသည်။	သီးနှံဖျက်ပိုးနှိမ် နင်း ရေးအတွက် ဦးစီး ဌာနမှ ထိရောက်သော အစီအမံချမှတ်ဆောင် ရွက်ခြင်း၊	ဘိုကာရှီ စသည်) သစ်စိမ်းမြေသြဇာပြုလုပ်နည်း ကိုင်းကူးကိုင်းဆက်သင်တန်း ဘက်စုံပိုးမွှားကာကွယ်နည်း သင်တန်း သီးလှည့်စိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုးနည်း သင်တန်း စံပြစိုက်ကွက် ထူထောင်ခြင်း တောင်သူပညာပေးစခန်းဖွင့် လှစ်ခြင်း လေ့လာရေးခရီး အခြေခံ လယ်ယာမြေ ဥပဒေ သင်တန်း
၃။	**<u>မွေးမြူရေးကဏ္ဍ</u>**					
၃။	မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း များမှ ထုတ်လုပ်မှု လျော့နည်းခြင်း၊	ငွေကြေးချို့တဲ့၊အရင်းအ နှီးမပြည့်စုံခြင်း၊ မွေးမြူရေးချေးငွေမရှိ။ စားကျက်ရှားပါးလာခြ င်း အဟာရတန်ဖိုးမြင့် မြက်စိုက်ပျိုးရန် အ ရင်းအနှီးနှင့် မြက် မျိုး ရရှိရန်ခက် ခဲခြင်း။ သားသတ်လိုင်စင်၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှု ကြောင့် မွေးမြူရေး မှ ဝင်ငွေနည်းသော ကြောင့်တိုးချဲ့မွေး	မွေးမြူရေးနှင့်ကုသရေးဦ းစီးဌာနမှဝန်ထမ်းများ နှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် နိုင်ခြင်း၊ မွေးမြူရေး တိရစ္ဆာန် ရောင်းချရန် ဈေးကွက် ခိုင်မာခြင်း၊ ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိခြင်း။	တပိုင်တနိုင်မွေးမြူရေးပြုလုပ် ရန်အိမ်ခြေမြေကျယ်ဝန်းမှု မရှိခြင်း။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အလုံ အလောက်မရရှိခြင်း။ သားသတ်လိုင်စင်လိုင်စင်ချထ ားရာတွင် မျှတမှုမရှိ၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိ၊ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုးချ ထားပေးခြင်း။ လွတ်လပ်စွာ ရောင်းဝယ်ခွင့် မရှိ၊ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ ၏ မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံရ ခြင်း။ မကြာခဏ ကပ်ရောဂါများ	မွေးမြူရေးချေးငွေထူ ထောင်ပေးခြင်း။ ဈေးသက်သာပြီးထိရောက် မှုရှိသောကာကွယ်ဆေးထို းမှုစနစ်ချမှတ်ခြင်း၊ သံသယဖြစ်ဖွယ်ရောဂါဖြစ် ပွါးမှုများကို စစ်ဆေး နိုင်ရန်သုတေသနဓါတ်ခွဲ ခန်းများ ဖွင့်ပေးခြင်း၊	**၅။** **<u>မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်းစီမံကိန်း</u>** ဆင်းရဲဆုံးမိသားစုများ တစ်ပိုင် တစ်နိုင်မွေးမြူရေး တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေးတိုး ချဲ့ခြင်း ပျားမွေးမြူရေး အာဟာရတန်ဖိုးမြှင့် မြက်စိုက် ခင်းထူထောင်ပေးခြင်း မွေးမြူရေးချေးငွေထူထောင်ပေး ခြင်း

		မြုရန် အခက်အခဲ ရှိခြင်း။ လွတ်လပ်စွာ ရောင်း ချခွင့် မရှိခြင်း။ (အသား၊ အရှင် လိုက် သယ်ယူခွင့် စသည်)		ကျရောက်တတ်ခြင်းနှင့် ဆုံး ရှုံးမှုများခြင်း။		
	နှစ်စဉ် ရာသီအ လိုက် ရောဂါများ ဆိုးရွားစွာကျရောက်လေ့ ရှိပြီး ကာကွယ်နိုင်ခြင်းမရှိ	မွေးမြူရေးနည်းပညာ၊ ဗဟုသုတအားနည်း ခြင်း၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု မရရှိခြင်း။ နှစ်စဉ်ကူးစက်ရောဂါ များကျရောက်တတ် ခြင်း၊	ရွာသူ/သားများမှမွေးမြူ ရေးပညာသင်ယူရန် စိတ်ဝင်စားမှုရှိသည်။ လူသားအရင်းအမြစ်ရှိ သည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ။ အဆက်အသွယ်မရှိ။	တိမွေးကုဦးစီးဌာနနှင့် ဆက်သွယ်၍ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း	**၆။ မွေးမြူရေး နည်းပညာ စီမံကိန်း** တိမွေးကုသင်တန်း ပျားမွေးမြူရေးသင်တန်း
၄။	**စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ် သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း များကဏ္ဍ**					
	ဒေသစီးပွါးရေးလုပ်ငန်း အားနည်းခြင်း။ မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုများ အတွက်စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သောအလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းရှားပါးခြင်း၊ ပုံမှန်အလုပ်အကိုင်မရခြင်း ၊ လုပ်အားခနည်း ခြင်း။ အသေးစားစီးပွါးရေး လုပ်ငန်းများအတွက် အရင်းအနှီးမရနိုင်ခြင်း၊	ကျေးလက်စီးပွါးရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့်အရင်းအနှီး အား နည်းခြင်း၊ ပုဂ္ဂလိကဘဏ်နှင့်ငွေ ကြေးဝန်ဆောင်မှုစနစ် ဖွံ့ဖြိုးမှုအားနည်းခြင်း၊ လက်ရှိလုပ်ငန်းများအ တွက်ခေတ်မီ လက်နက်ကရိယာမရှိ ခြင်း၊ အသက်မွေးလုပ်ငန်းကျွ မ်းကျင်မှု အားနည်းခြင်းနှင့်အဆ က်အသွယ်	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် လူငယ်အင်အားထု ၇၂%ရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတည်နေရာ အားသာချက်ကြောင့် ဈေးနှင့်လက်လှမ်း မီခြင်း၊လမ်းပန်းဆက်သွ ယ် ရေးနှင့်သယ်ယူပို့ဆောင် ရေးအသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ခြင်း	လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင် မှု အားနည်းခြင်း၊ အသေးစားစီးပွါးရေးလုပ်ငန်း စီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းအားနည်းခြင်း၊ ဈေးကွက် ဗဟုသုတ အားနည်းခြင်း၊ နိုင်ငံတော်မှ စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ အတွက် စီမံကိန်း၊ ပံ့ပိုးမှုပေါ်လစီတို့ အားနည်းခြင်း၊ ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် လက်လှမ်းမမီခြင်း၊	ဈေးကွက်၊ ကုန်သွယ် ပြပွဲ၊ ဈေးကွက်အကဲဖြတ်ခြင်းမ ျားသို့ လေ့လာရေးခရီးစဉ် စီစဉ်ပေးခြင်း၊ ထုတ်လုပ်သူများနှင့် ဝယ်ယူသူများအကြားအ ဆက်အသွယ်ရှာပေးခြင်း၊ ဒေသတွင် ဘဏ်နှင့်ငွေရေးကြေးရေး ဝန်ဆောင်မှု ရရှိစေခြင်း၊ အသေးစားစီးပွါးရေး လုပ်ငန်းများအတွက်မြို့န ယ်အဆင့်ဘဏ်ဝန်ဆောင်	**၇။ အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများ တိုးမြှင့်ခြင်းစီမံကိန်း** ခေတ်မီလက်သမား၊ ပန်းရံ ပစ္စည်းများထူထောင်ခြင်း ခေတ်မီစက်ချုပ်/အလုပြင်ပစ္စည်း များ ထူထောင်ခြင်း ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများ လစ် လပ်နေရာတွင် ဒေသခံဘွဲ့ရ ပညာတတ်များအား ဦးစားပေး ခန့်ထားပေးရန်

		အားနည်းခြင်း။			မှုများ ရရှိစေခြင်း၊ ကျေးလက်စီးပွါးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အသေးစားစွန့်ဦးတီထွင်ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများထူထောင်ပေးခြင်း၊ ဖိတ်ခေါ်ခြင်း	
	အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။	ဆင်းရဲခြင်းနှင့် နေ့စဉ်မိသားစုစားဝတ်နေရေးအတွက် ရှာဖွေနေရသော ကြောင့်လေ့လာသင်ယူနိုင်ခြင်း မရှိ။	ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ် (၇၂) ရာခိုင်နှုံးရှိပြီး ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသေးသော လူငယ်များရှိသည်။ အသက်မွေးဝမ်းပညာများကို စိတ်ဝင်စားကြသည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်ကြပါ ။ သင်တန်းတက်ရောက်ရန် အဆက်အသွယ်မရှိကြပါ။	အသက်မွေးပညာဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်း။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	**<u>၈။ အသက်မွေးဝမ်းနည်းပညာစီမံ ကိန်း</u>** စက်ချုပ်နှင့်အိမ်တွင်းမှု အဆင့်မြင့်သင်တန်း မုန့်မျိုးစုံသင်တန်း ရေခဲမုံ့နှင့် ဂျယ်လီသင်တန်း လက်သမား၊ ပန်းရံအဆင့်မြင့် သင်တန်း အိမ်သုံးလျှပ်စစ်ပြုပြင်နည်းသင်တန်း စက်ပြင်သင်တန်း ဆပ်ပြာပြုလုပ်နည်းသင်တန်း စီးပွါးဖြစ် မှိုစိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း ဆံပင်ညှပ်၊ အလှပြင်သင်တန်း ဖန်စီထိုးသင်တန်း လက်ယက္ကန်း၊ စက်ယက္ကန်း သင်တန်း ပြောင်းဖူးအစီခံထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် ဆေးလိပ်သင်တန်း တယ်လီဖုန်းပြုပြင်သင်တန်း ရွှေကျောက် ကုန်ချောထုတ်သင်တန်း

						စွပ်ကျယ်တံဆိပ်ရိုက်သင်တန်း ပန်းဘဲသင်တန်း
	ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ					
	ဆင်းရဲသားများအ ရင်းအနှီးနည်းခြင်းနှင့် ချေးငွေလက်လှမ်းမမီ ခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွက် သင့်တော်သောချေးငွေစ နစ်မရှိခြင်း၊ အတိုးနှုန်းများခြင်းကာ လတိုချေးငွေများသာ ဖြစ်ခြင်း အပေါင်ခံပစ္စည်း လိုအပ်ခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွက် သင့်တော်သော ချေးငွေ စနစ်ထူထောင် ပေးခြင်း	ပုဂ္ဂလိက ဘဏ်စနစ် ဖွံ့ဖြိုးမှု အားနည်းနေ သေးခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွက် သင့်တော်သော ချေးငွေ စနစ်ထူထောင် ပေးခြင်း ငွေစုငွေချေးစနစ်ထူ ထောင်ခြင်း	**<u>၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု စီမံကိန်း</u>** မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်း နှစ်ရှည်ချေးငွေစနစ် ဆင်းရဲသားများအတွက် ရံ ပုံငွေထူထောင်ခြင်း (ငွေစု/ ငွေချေးစနစ်ထူထောင်ခြင်း)
၅။	**<u>ပညာရေးကဏ္ဍ</u>**					
	စာသင်ကျောင်းမရှိခြင်း	ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနသို့ တင်ပြတောင်းခံထား သော်လည်း ချထား မပေးသေးခြင်း	ရွာသားအများစု ပညာရေးအား စိတ်ဝင်စားမှုရှိ ခြင်း၊ ပညာရေးဌာနနှင့် ပူးပေါင်းလုပ်ရှားဆောင်ရွ က်မှုရှိခြင်း၊	ကျောင်းဆောင်ဆောက် လုပ်ရန်ငွေကြေးမတတ်နိုင် ခြင်း၊	ပညာရေးဌာနသို့ တင်ပြခြင်းနှင့် အလှူငွေရရှိရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း ပညာရေးဆိုင်ရာ ပြင်ပဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင် ရွက်ခြင်း။	**<u>၁၀။ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း စီမံကိန်း</u>** ကျောင်းဆောင်သစ်ဆောက် လုပ်ခြင်း ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း။ ဝန်ထမ်းအိမ်ရာဆောက်လုပ် ခြင်း ကျောင်းသောက်ရေသန့် ရရှိရေး ကျောင်းခြံစည်းရိုးဆောက်လုပ် ခြင်း ကျောင်းပရိဘောဂ ကျောင်းသင်ထောက်ကူပစ္စည်း ကျောင်းစာကြည့်တိုက်ဆောက် လုပ်ခြင်း ဆရာဖြစ်သင်တန်းပေးခြင်း ကျောင်းအားကစားပစ္စည်း။

						နှစ်စဉ် ကျောင်းပြေးခုန်ပစ်ပြိုင်ပွဲများ၊ စာပေပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပပေးခြင်း မူကြိုကျောင်းဆောင် ဖွင့်လှစ်တည်ထောင်ခြင်း၊ ကလေးငယ်များအာဟာ ရပြည့်ဝရေးဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ကျောင်း ကျန်းမာရေးပညာပေး အစီအစဉ်
၆	**<u>ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ</u>**					
	ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးနှင့်အသုံးအဆောင်များပြည့်စုံမှုမရှိ။ ဒေသထွက် သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များတပြည်းပြည်းရှား ပါးလာသည်။	ရွာသူ/သားများမှာ ဆင်းရဲသောကြောင့် မ တတ်နိုင်ကြပါ။ ကျန်းမာရေးအရေး ပေါ်သွားလာရန်အ ခက်အခဲရှိသည်။ စနစ်တကျထိန်းသိမ်းမှုမရှိ။ စည်းကမ်းမဲ့ ထုတ်ယူသုံးစွဲ/ ရောင်းချနေကြသည်။	ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန နှင့် ကျန်းမာရေးဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ ရှိသည်။ ဒေသတွင် တန်ဖိုးရှိ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ သဘာဝအလျောက် ပေါက်ရောက်လျက်ရှိ သည်။	ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းသည်။ ထိန်းသိမ်းမှု အားနည်း သည်။	ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်း။ စနစ်တကျထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ပညာပေးဆောင်ရွက်ခြင်းပြုလုပ်ပေးသင့်သည်။ တိုင်းရင်းဆေး မြှင့်တင်ပေးရန်။	**<u>၁၁။ ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများ မြှင့်တင်ခြင်း</u>** ဆေးခန်းဆောက်လုပ်ခြင်း ဆေးခန်းပရိဘောဂနှင့် ဆေးခန်းသုံးပစ္စည်းများ လူနာတင်အရေးပေါ်ကား ထူထောင်ခြင်း တိုင်းရင်းဘယဆေးခြံထူ ထောင်ခြင်း အခြေခံမရှိမဖြစ်အိမ်သုံးဆေးဆိုင် ထူထောင်ခြင်း
	ကျန်းမာရေးကျွမ်းညကျင်သူမရှိ။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာနှင့် ဝန်ဆောင်မှုအားနည်း သည်။ ကျန်းမာရေး အားနည်းကြသည်။ ကျန်းမာရေးအသိပညာ ဗဟုသုတအား နည်းသည်။	နည်းပညာ၊ ဗဟုသုတ ရရှိရန် အဆက်အ သွယ်မရှိ။ နည်းပညာဝန်ဆောင် မှု အပြည့်အဝ မရရှိကြပါ။ တိုင်းရင်းဆေးနည်း ပညာဗဟုသုတနည်း	ကျေးရွာတွင် ဘွဲ့ရနှင့်အ ထက်တန်းပညာအ ဆင့်တတ်မြောက်သူများ ရှိသည်။ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ ပေါက်ရောက်သည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်။ အဆက်အသွယ်မရှိကြပါ။	ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များဖြင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	**<u>၁၂။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာစီမံကိန်း</u>** အခြေခံကျန်းမာရေးသင်တန်း တိုင်းရင်းဆေးသင်တန်း ကျန်းမာရေးပညာပေးသင် တန်း

	ဒေသထွက်ဆေးဖက်ဝင်အပင်များရှိသော် လည်း အသုံးချနိုင်ခြင်းမရှိ။	သည်။				
၇	**ရေနှင့် သန့်ရှင်းရေးကဏ္ဍ**					
	သောက်ရေလုံလောက်မှုမရှိ ။ ယင်လုံအိမ်သာ သုံးစွဲမှုနည်းပြီး သန့်ရှင်းမှု အားနည်းသည်။	ဆင်းရဲသောကြောင့် ရေတွင်းတူးဖော်နိုင်ခြင်းမရှိ/ နွေရာသီရေခမ်းခြောက်သည်။ ယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်သုံးစွဲနိုင် ခြင်း မရှိ။	စက်အဝီစိတွင်းတူးဖော်ပါ က သောက်ရေအလုံလောက်ရရှိနိုင်သည်။ ဒေသအတွင်းကျန်းမာရေးဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများရှိသည်။	အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာမရှိ။ အဆက်အသွယ်မရှိ။	အစိုးရ ရေအရင်းအ မြစ်ဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ခြင်း ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	**<u>၁၃။ သောက်ရေသန့် ရှင်းရေး စီမံကိန်း</u>** ကျေးရွာလုံးကျွတ်သောက်သုံးရေရေပိုက်လိုင်းသွယ်တန်းခြင်း ဆင်းရဲသားများ ယင်လုံအိမ် သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း
၈။	**လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အားကစားကဏ္ဍ**					
	အလုပ်လက်မဲ့ များခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးခြင်း အသက်မွေးနည်းပညာကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းခြင်း	လုပ်ငန်းခွင်သုံးပညာရေးအဆင့်အတန်းနိမ့်ခြင်း၊ လေ့လာသင်ယူ စရာနေရာ မပြည့်စုံခြင်း၊	အလုပ်လုပ်နိုင် သည့် လူငယ်၊ လူရွယ်များ ရှိနေခြင်း၊ ဘွဲ့ရလူငယ်အချို့ရှိသည်။	ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးကို အထောက်အကူပြုသော အလုပ်ရုံ၊ စက် ရုံများမရှိခြင်း အသက်မွေးနည်းပညာထောက်ပံ့မှုစီမံကိန်းများ မရှိခြင်း။ အဆက်အသွယ်မရှိခြင်း သင်တန်းကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်ခြင်း	စက်ရုံ၊အလုပ်ရုံများ ထူထောင်ပြီး အလုပ် အကိုင်ဖန်တီးပေး ခြင်း၊ ရွာအရောက်သင်တန်းများပံ့ပိုးခြင်း၊	**<u>၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး</u>** အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ တယ်လီဖုန်းပြင်သင်တန်း ဆို၊က၊ရေး၊တီး သင်တန်း တိုင်းဒေသကြီးလူငယ်ဖိုရမ်များနှင့် ချိတ်ဆက် လှုပ်ရှားခြင်း
	လူငယ်များ လုံခြုံမှုအားနည်းသည်။	လူငယ်များ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိက အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသည်၊ ခရီးသွားလာ ကြရ၊ ရွှေ့ပြောင်းသွား လာကြရသည်။	ယဉ်တိုက်မှု၊ လူကုန်ကူးခံရမှု ခံရနိုင်သည်။	ဗဟုသုတအားနည်းသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းသည်။	အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ချိတ်ဆက်၍ အမြင်ဖွင့်သင်တန်းများ ပြုလုပ်ပေးသင့်သည်။	ယဉ်စည်းကမ်း၊ လမ်းစည်းကမ်း သင်တန်း လူကုန်ကူးကာကွယ်တားဆီးရေးသင်တန်း အမျိုးသမီး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုသင်တန်း လူငယ်များကိုယ်ခံပညာသင်တန်း မူးယစ်ဆေးအသိပညာပေး

						သင်တန်း
	လူငယ်များ စာဖတ်အားနည်းပြီး လေ့လာသင်ယူ မှုအားနည်းသည်။	စာကြည့်တိုက်မရှိ/ စာအုပ်စာတမ်းပြည့်စုံမှုမရှိ/ စာဖတ်အားနည်းသည်။	လူငယ်များ ရှိသည်။	လေ့လာသင်ယူနိုင်သောပါတ်ဝန်းကျင်မရှိ။	လေ့လာသင်ယူရေးပတ်ဝန်းကျင် အဆင့်မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ ဖန်တီးပေးခြင်း	နှစ်စဉ် စာပေဟောပြောပွဲကျင်းပခြင်း ခေတ်မီအင်တာနက်စာကြည့်တိုက်ထူထောင်ခြင်း အင်တာနက်လေ့လာသင်ယူ မှုသင်ကြားပေးခြင်း
	လူငယ်များ အပန်းဖြေရန်သီးသန့်နေရာနှင့် အစီအစဉ်များမရှိ။	ဓလေ့ထုံးစံအရ လူမှုရေးလှုပ်ရှားမှု အားနည်း ခြင်း	လူငယ်များရုပ်မြင်သံကြားကြည့်ရှုခြင်း၊ သီချင်းနားထောင်ခြင်း၊ တောင်းဆိုခြင်းများ စိတ်ဝင်စား မှုရှိသည်။		ရိုးရာပွဲများတွင် လူငယ်များရှေ့တန်းမှ ပါဝင်လာစေရန်လှုံ့ဆော်ခြင်း၊ ပညာပေးခြင်း	ရိုးရာ/ခေတ်ပေါ်တီးဝိုင်းထူထောင်ပေးခြင်း ဆို၊က၊ရေး၊တီး ပြိုင်ပွဲများကျင်းပပေးခြင်း/ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်မှုအခြေအနေဖန်တီး ခြင်း ရိုးရာပွဲများတွင် ကခုန်ခြင်း/ အကလေ့ကျင့်ခြင်း/ ပြဇာတ်ကခြင်း ရိုးရာဘုရားပွဲများတွင် လူငယ်များ ဆန်းသစ်တီထွင်မှုနှင့် ပြိုင်ပွဲများကျင်းပခြင်း
	လူငယ်များ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးတွင် ရှေ့တန်းမှ ပါဝင်နိုင်မှုအားနည်းသည်။	အနာဂါတ်အတွက် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး၏ အရေးကြီးမှု၊ အရေးပါမှုကိုသတိမမူမိကြခြင်းနှင့်အားပေးမှု နည်း ခြင်း	ကျေးရွာတွင်လူငယ်များရှိပြီးကျေးရွာဖွံ့ ဖြိုးရေးကိုစိတ်ဝင်စားမှုရှိသည်။	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်း များ ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကိစ္စများ ဆုံးဖြတ်၊ ဆွေးနွေးရာတွင်ပါဝင်ခွင့် မရှိခြင်း	အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် လူငယ်များ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းပေးခြင်းနှင့် လက်တွဲ ပညာပေးဆောင်ရွက်ခြင်း	ကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင် လူငယ်များ အချိုးကျ ပါဝင် ဖွဲ့စည်းပေးခြင်း
	လူငယ်များအားကစားတွင်ထူးချွန်မှု အားနည်းသည်။	အားကစားကွင်းနှင့် အားကစားပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှုမရှိ။ ဆင်းရဲသောကြောင့်အာ းကစားအချိန်မပေး	လူငယ်များအားကစား ကိုစိတ်ဝင်စားသည်။ ဘောလုံးပွဲ၊ လက်ဝှေ့ပွဲများကို ရုပ်မြင်သံကြားမှကြည့်ရှုကြသည်။	အားကစားကွင်းနှင့် အားကစားပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှုမရှိ။ ဆင်းရဲသောကြောင့် အားကစားအချိန်မပေး	အားကစားလက်လှမ်းမီနိုင်သောပါတ်ဝန်းကျင်ဖန်တီးပေးခြင်း	အားကစားကွင်းနှင့်အားကစားပစ္စည်းများနှင့် ကိုယ်ကာယအလှလေ့ကျင့်ပစ္စည်းများ နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်နှင့် အားကစားပြိုင်ပွဲများကျင်းပ ခြင်း

		နိုင်ကြပါ။		နိုင်ကြပါ။		(ကျေးရွာအဆင့်၊ကျေးရွာအုပ်စုအဆင့်၊ မြို့နယ်အဆင့်၊ တိုင်းအဆင့် စသည်)
၉။	**ကျေးရွာအတွင်းရှိ အခြေခံအဆောက်အဦးများ**					
	ရွာတွင်းလမ်း မကောင်းခြင်း၊	မြေသားလမ်းဖြစ် နေခြင်း၊ မိုးရာသီသွားလာရန် အခက်အခဲရှိခြင်း လမ်းပြုပြင်ရန် ငွေကြေးမပြည့်စုံခြင်း၊	နဂိုရ်လမ်းရိုး ရှိနေခြင်း၊ ရွာသူ/သားများ စိတ်ဝင်စားမှုရှိခြင်း	သက်ဆိုင်ရာမှ ရွာတွင်းလမ်း ဖောက်ပေးသည့် အထောက်အပံ့ အားနည်းခြင်း၊	နိုင်ငံတော်မှ ရွာတွင်းလမ်း ဖောက်ပေးသည့် အစီအစဉ် ချမှတ်ခြင်း၊	**၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတားစီမံကိန်း** ရွာတွင်းကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်း၊
	ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုထက်ဝက်ခန့် လျှပ်စစ်မီးမရရှိသေးပါ။	ရွာသူ/သားများ ဆင်းရဲသောကြောင့် ကုန်ကျမှု မတတ်နိုင်ခြင်း	လျှပ်စစ်ဓါတ်အားလိုင်းနှင့် လက်လှမ်းမီသည်။	ငွေအရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ကြပါ ။	လျှပ်စစ်ဌာနနှင့် ကျေးလက်ဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရန်	**၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်းရေးစီမံကိန်း** ကျေးရွာမီးလင်းရေး
၁၀	**သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်းကဏ္ဍ**					
	မီးဘေးအန္တရာယ်ရှိသည်။ အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်သည်။	မီးဘေးအန္တရာယ် အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်သည်။	ကျေးရွာတွင် ကားမောင်းနိုင်သူ/ကားအကြောင်းနားလည်သူ/ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းနိုင်သူများ ရှိသည်။ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့ဖွဲ့စည်းထားပြီးဖြစ်သည်။	အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ကြပါ။	ကြိုတင်ကာကွယ်မှုအစီအစဉ်ပြုလုပ်ခြင်း	**၁၇။ သဘာဝဘေးလျှော့ချရေးစီမံကိန်း** မီးသတ်ကားထူထောင်ခြင်း မီးသတ်ရေကန်နှင့် လက်ဆွဲမီးသတ်စက် ထူထောင်ခြင်း အရံမီးသတ်စနစ်တကျဖွဲ့စည်းခြင်း
	ငလျင်ကြောင့် မကြာခဏအပျက်အစီးဆုံးရှုံးမှုများရှိသည်။	ငလျင်ဇုန်အတွင်း ကျရောက်သည်။	ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး ပြုလုပ်နိုင်သည်။	အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာ အားနည်းသည်။	သဘာဝဘေးကာကွယ်မှုအစီအစဉ်များရေးဆွဲဆောင်ရွက်ခြင်း	သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး သင်တန်း
	မူဝါဒများ					
	အချို့ကျေးရွာများ တွင်	ကုမ္ပဏီများမှ မြေယာ	ဥပဒေအရ ပြန်လည်ဖြေ	ရွာသူ/သားများအနေဖြင့်	ဥပဒေအရဖြေရှင်းခြင်း	ကျေးရွာပိုင် စားကျက်မြေ

	တိရိစ္ဆာန်မွေးမြူရေးအတွက် စားကျက်မြေ အခက်အခဲရှိသည်။	သိမ်းဆည်း ထားသည်။	ရှင်းခြင်းနှင့် မြေယာဥပဒေ ပြုပြင်ခြင်း	အတွေ့အကြုံနှင့် ဗဟုသုတ နည်းပါးခြင်း။ ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်ခြင်း အထက်အစိုးရဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်မှု၊ ရင်းနှီးမှု အားနည်းခြင်း	လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်းနှင့် ပြင်ဆင်ရေးဆွဲခြင်း	ပြန်လည်ချထားပေးရန်
	ရွာသူ/သားများ မိမိတို့ အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များ ရောင်းချရာတွင် သားသတ်လိုင်စင် ရှိသူ၏ မတရား ဖမ်းဆီးခံ၊ ခေါင်းပုံဖြတ်အနိုင်ကျင့်ခံနေကြရသည်။ ဒေသခံ ရွာသူ/သား များ မွေးမြူရေးမှ အကျိုးအမြတ်နည်း သည်။	သားသတ်လိုင်စင်ချထားရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုး ချထားပေးခြင်း။ ရွာသူ/သားများမှ မိမိတို့မွေးမြူထားသော အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များကို အသားရောင်းချရာတွင်ဖမ်းဆီးခံရခြင်း၊ အရှင်သယ်ယူရောင်းချခွင့်ကန့်သတ်ထားခံရခြင်းနှင့် သားသတ်လိုင်စင်သို့ ရောင်းချရာတွင်လည်း ပေါက်ဈေးမပေးဘဲ မတရား ဈေးနှိမ်ခံရသည်။ ငါးအင်းလိုင်စင်ချထားမှု ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိ။	ကျေးရွာအတွင်း ကိုယ်တိုင်မွေးမြူထုတ်လုပ်ကြသည်။ ဈေးကွက်နှင့် ဝယ်လိုအားအလုံအလောက်ရှိသည်။	လိုင်စင်ရှိသူမှ ဖမ်းဆီးခြင်း နှင့် မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံနေရသည်။	ကိုယ်တိုင်မွေးမြူသူများကိုလွှတ်လပ်စွာရောင်းချခွင့် ပြုရန်။	သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေး လိုင်စင်ကို တောင်သူများနှင့် သင့်လျော်အောင် ဥပဒေ ပြင်ဆင် ရေးဆွဲပေးရန်။ စည်သွပ်စက်ရုံ/သားရေစက် ရုံ တည်ထောင် ပေးရန်
	စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ ရောင်းချရာတွင်	ဈေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် ပွဲရုံများမှ	ကုန်ကြမ်းအလုံလောက် ထွက်ရှိသည်။	အရေးယူမှု၊ ကြီးကြပ်မှု အားနည်းသည်။	အစိုးရမှ ထိန်းသိမ်းပေးရန်	ဈေးကွက်တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန်

	တောင်သူများ အရှုံးပေါ်/အမြတ်နည်း/ ဝင်ငွေနည်းနေကြသည်။	အလေးတင်းတောင်းမမှန်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။				ကန်ရေး အစိုးရမှ ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ပေးရန်/ အရေးယူဆောင်ရွက်ပေးရန်။
	ရွှေထွက်ရှိသော်လည်း ဒေသခံ ရွာသူ/သား များအနေဖြင့်အကျိုးခံစားခွင့် မရရှိ ကြပါ။	ပြင်ပ နိုင်ငံသား/ နိုင်ငံခြားသားကုမ္ပဏီများမှ ရွှေလုပ်ကွက်များကို ပိုင်ဆိုင်နေကြပြီး ဒေသခံများမှာ ၄င်းလုပ်ကွက်များတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်နေကြရ သည်။	ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းထားသည်။	သတ္တုတူးဖော်ရေး ဥပ ဒေကို ဒေသခံများ ဗဟုသုတနည်းပါးသည်။ ရွှေလုပ်ကွက်ချထားမှု ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိ။	သတ္တုတူးဖော်ရေး ဥပဒေကိုပြင်ဆင်ရေး ဆွဲပေး ရန်လိုအပ်သည်။	ဒေသခံများအတွက် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်ရွှေလုပ်ငန်းကို ဥပဒေအရတရားဝင် လုပ်ခွင့်လိုင်စင်များ ချထားပေးရန်။
	ပညာရေးဝန်ထမ်း ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိ။	ပညာရေးဌာနမှ လစ်လပ်နေရာများအချိန်မီ ဖြည့်စွက်ခန့် ထားမှုမရှိ။	ဝန်ထမ်းဖွဲ့စည်းပုံအရ အင်အားရှိသည်။ ကျောင်းသားအရေအတွက် များသည်။	အချိန်မီ ခန့်ထားခြင်းမရှိ။ အချို့ဝန်ထမ်းများ မိမိတာဝန်ကျနေရာသို့ သွားရောက်တာဝန်ထမ်းဆောင်လိုခြင်းမရှိ။	ဝန်ထမ်းများကို ဖွဲ့စည်းပုံအင်အားအရ အချိန်မီ အမြန်ဆုံး ဖြည့်စွက် ခန့်ထားပေးရန်။	ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေး ရန်။
	အလုပ်အမျိုးအစား၊အလုပ်လုပ်ချိန်၊လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှုနှင့် ပင်ပန်းမှုတူသော်လည်း ကျား/မနေ့စားလုပ်အားခတန်းတူမရရှိခြင်း။ အမျိုးသမီးများ လုံခြုံမှုနည်းသည်။	ကျား/မ ခွဲခြားမှုအနည်းငယ် ရှိသည်။ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေအားနည်းသည်။	ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နိုင်မည်။	အမျိုးသမီးများ အတွေ့အကြုံ ဗဟုသုတနည်းသည်။ ပညာတတ်နည်းပါးသည်။ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်မှုမရှိ။	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတဆင့် လွှတ်တော် သို့ တင်ပြရန်။	ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူ ရရှိရေး အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။
	လူငယ်အချို့ စကိုင်းနက်ရှိရာ ဘီယာဆိုင်၊ လက်ဘက်ရည်ဆိုင်များသို့ အချိန်မတော် သွားရောက်ကြည့်ကြရသောကြောင့်	လူငယ်များအနေဖြင့် အားကစား (ဘောလုံး၊ လက်ဝှေ့၊) စသည်တို့ကို များစွာ စိတ်ဝင်စားသော်လည်း အရေးကြီးဘောလုံးပွဲ ကဲ့သို့ အားကစားပွဲများအားစ	နိုင်ငံတော်အစိုးရ အများပြည်သူသုံး ရုပ်သုလိုင်းများစွာရှိသည်။	ပြသခွင့် လိုင်စင်အခက်အခဲရှိသည်။	အများပြည်သူသုံး ရုပ်သံလိုင်းများမှ ထုတ်လွှင့်ပေးပါ က အချိန်မရွေး အလွယ်တကူ ကြည့်ရှုနိုင်ခြင်းဖြင့် ဗဟုသုတများစွာ ရရှိနိုင်ပါသည်။	အများပြည်သူသုံး ရုပ်သံ လိုင်းများမှ ထုတ်လွှင့်ပေးရန်။

	မလိုလားအပ်သော အရက်ဘီယာသောက်စားမှု၊ မူးယစ်ရမ်းကားမှု၊ ယဉ်တိုက်မှု၊ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွါးမှု၊ ငွေကြေးကုန်ကျမှုများ ရှိသည်	ကိုင်းနက်ကသာ ပြသခွင့် ရကြပြီးအများပြည်သူ သုံး ရုပ်မြင်သံကြားများမှ ပြသပေးခြင်းမရှိသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ စကိုင်းနက်မှသာ ထုတ်လွှင့် ပေးသောကြောင့် ကျေးရွာလူထုအနေဖြင့် လက်လှမ်းမမှီနိုင်ကြပါ။				